

सत्यमेव जयते

The Gujarat Government Gazette

SUPPLEMENT TO THE CENTRAL GAZETTE AND CENTRAL SECTION

PUBLISHED BY AUTHORITY

VOL. LXIV]

FRIDAY, 30th JUNE, 2023/ASHADHA 09, 1945

[No. 94

Separate paging is given to each part of the supplement to the Central Gazette and Central section in order that it may be filed as a separate compilation

PART-II

EXTRAORDINARY

Latter No. Legal/File No. 172/13328/2023.

गांधीनगर म्युनिसिपल कोर्पोरेशन

पब्लिक हेल्थ आयलोज - २०१७

गांधीनगर म्युनिसिपल कोर्पोरेशन

पंडित दीनदयाल उपाध्याय भवन

झायर स्टेशननी पाछण, सेक्टर-१७

गांधीनगर-३८२०१६

www.gandhinagarmunicipal.com

અનુક્રમણિકા

❖	પ્રકરણ-૧ સામાન્ય	❖
૧	ટૂંકું નામ અને તેની પ્રસ્તાવના	
૨	પ્રાયોજકતા અને તેનો વ્યાપ	
૩	અર્થઘટન કરવાનો હક્ક	
	પ્રકરણ-૨ વ્યાખ્યાઓ	
૪	સિવાય કે સદર અર્થની બીજી કોઈ રીતે જરૂરીયાત ન હોય	
❖	પ્રકરણ - ૩ કચરાનું વર્ગીકરણ	❖
૫	કચરાનું વર્ગીકરણ	
❖	પ્રકરણ - ૪ કચરો ઉત્પાદિત કરનાર	❖
૬	કચરો ઉત્પાદિત કરનાર	
❖	પ્રકરણ-૫ ઘન કચરાને અલગ પાડવો	❖
૭	અનુક્રમ નં. ૧, ૨, ૩, ૫, ૬, ૭ અને ૧૨ના ઉત્પાદકો દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો	
૮	અનુક્રમ નં. ૪, ૮, ૧૦, ૧૫ અને ૧૬ના ઉત્પાદકો દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો	
૯	અનુક્રમ નં. ૧૧ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો	
૧૦	અનુક્રમ નં. ૧૩ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો	
૧૧	અનુક્રમ નં. ૧૪ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો	
૧૨	અનુક્રમ નં. ૧૭ અને ૧૮ના ઉત્પાદકો દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો	
૧૩	અનુક્રમ નં. ૧૯ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો	
૧૪	અનુક્રમ નં. ૨૦ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો	
૧૫	અનુક્રમ નં. ૮ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો	
❖	પ્રકરણ-૬ ઘન કચરાનો સંગ્રહ કરવો	❖
૧૬	અનુક્રમ નં. ૧, ૪ અને ૬ના ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ	
૧૭	અનુક્રમ નં. ૨, ૩ અને ૧૨ના ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ કરવો	
૧૮	અનુક્રમ નં. ૫ અને ૭ના ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ	
૧૯	અનુક્રમ નં. ૮ અને ૧૦ના ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ	
૨૦	અનુક્રમ નં. ૮ના ઉત્પાદક દ્વારા સંગ્રહ	
૨૧	અનુક્રમ નં. ૧૫ અને ૧૬ના ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ	
૨૨	અનુક્રમ નં. ૧૧ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાનો સંગ્રહ	
૨૩	અનુક્રમ નં. ૧૧(એ)ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાનો સંગ્રહ	
૨૪	અનુક્રમ નં. ૧૩ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાનો સંગ્રહ	
૨૫	અનુક્રમ નં. ૧૪ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાનો સંગ્રહ	
૨૬	અનુક્રમ નં. ૧૫ અને ૧૬ના ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ	
૨૭	અનુક્રમ નં. ૧૭, ૧૮, ૧૯ અને ૨૦ના ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ	
	પ્રકરણ-૭ ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને તેને એકત્રિત કરવો	
૨૮	અનુક્રમ નં. ૧-૪ અને ૬ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો	
૨૯	અનુક્રમ નં. ૨, ૩ અને ૧૨ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો	
૩૦	અનુક્રમ નં. ૮, ૧૦, ૧૫ અને ૧૬ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો	

૩૧	અનુક્રમ નં. ૫, ૭ અને ૧૩ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો	
૩૨	અનુક્રમ નં. ૮ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો	
૩૩	અનુક્રમ નં. ૧૧ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો	
૩૪	અનુક્રમ નં. ૧૭, ૧૮, ૧૯ અને ૨૦ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો	
૩૫	અનુક્રમ નં. ૧૪ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો	
❖	પ્રકરણ-૮ ઘન કચરાની પ્રક્રિયા અને નિકાલ	❖
૩૬	અનુક્રમ નં. ૧-૪, ૬ અને ૧૨ના ઉત્પાદક દ્વારા પ્રક્રિયા અને નિકાલ	
૩૭	અનુક્રમ નં. ૫, ૭, ૯ અને ૧૪ના ઉત્પાદક દ્વારા પ્રક્રિયા અને નિકાલ	
૩૮	અનુક્રમ નં. ૧૩ના ઉત્પાદક દ્વારા પ્રક્રિયા અને નિકાલ	
૩૯	અનુક્રમ નં. ૧૭, ૧૮, ૧૯ અને ૨૦ના ઉત્પાદક દ્વારા પ્રક્રિયા અને નિકાલ	
❖	પ્રકરણ-૯ પ્રવાહી કચરાનું વ્યવસ્થાપન-જાહેર ગટરો સાથે જોડાણ	❖
૪૦	ક્રમાંક ૧-૮, ૧૦ - ૧૬ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકો દ્વારા જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથે જોડાણ	
૪૧	ક્રમાંક ૯ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકોને જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથે જોડાણ	
૪૨	ક્રમાંક ૧૭, ૧૮, ૧૯ અને ૨૦ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકોને જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથે જોડાણ	
❖	પ્રકરણ-૧૦ મળ-ટાંકી અને ખાળ કૂવાનું બાંધકામ (નિર્માણ)	❖
૪૩	મળ-ટાંકી અને ખાળ કૂવાનું બાંધકામ (નિર્માણ) ક્રમાંક ૧-૮, ૧૦-૧૬ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકો	
❖	પ્રકરણ-૧૧ સ્થળ પર પ્રક્રિયા અને પ્રવાહી કચરાનો નિકાલ	❖
૪૪	ક્રમાંક ૨-૩, ૫-૭, ૧૨-૧૩ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકો દ્વારા સ્થળ પર પ્રક્રિયા અને પ્રવાહી કચરાનો નિકાલ	
❖	પ્રકરણ-૧૨ કામગીરી અને જાણવણી	❖
૪૫	અવમળ હટાવવો/અવમળ મુક્તિ અને ક્રમાંક ૧ થી ૮, ૧૦-૧૬ના જૂથ દ્વારા મળ-ટાંકીમાંથી અવમળનો નિકાલ	
૪૬	પ્રવેશ બાકાની સફાઈ અંગે જોગવાઈઓ	
❖	પ્રકરણ-૧૩ પાણીજન્ય, રોગ વાહક જન્ય, ખાદ્ય પદાર્થ જન્ય રોગોનું નિવારણ	❖
૪૭	મહાનગરપાલિકાની હદની અંદરની તમામ મિલકતોના માલિકો / કબજેદારો દ્વારા રોગ વાહકોના સંવર્ધનનું નિવારણ	
૪૮	ડેરી અને ઢોરના તબેલાના માલિકો/કબજેદારો/પ્રબંધકો દ્વારા રોગ વાહકોના સંવર્ધનનું નિવારણ	
❖	પ્રકરણ-૧૪ વિસ્તારીત ઉત્પાદક જવાબદારી	❖
૪૯	ઈ-કચરા (E-Waste) માટે વિસ્તારીત ઉત્પાદક જવાબદારી	
૪૯(અ)	પ્લાસ્ટિક કચરા માટે વિસ્તારીત ઉત્પાદક જવાબદારી	
❖	પ્રકરણ-૧૫ આ પેટા - કાયદાઓ હેઠળ ગુનાઓ	❖
૫૦.૧	આ પેટા-કાયદાઓ હેઠળ ગુનાઓ	
૫૦.૨	આ પેટા-કાયદાઓ હેઠળ ગુનાઓ	
❖	પ્રકરણ-૧૬ આ પેટા - કાયદાની જોગવાઈઓનો અમલ	❖
૫૧	પેટા-કાયદાની જોગવાઈઓના અમલ માટે કાર્ય પધ્ધતિ	
૫૨	જોગવાઈઓનો અમલ	
૫૩	પેટા-કાયદા હેઠળ સમાધાન ફી	
૫૪	પેટા-કાયદા હેઠળ વહીવટી ચાર્જીસ	
❖	અનુસુચિ-૧ શુલ્ક અને ચાર્જીસનું પત્રક	❖
૫૫	શુલ્ક અને ચાર્જીસનું પત્રક	
૫૬	મોટા અને નાના (ગૌણ) ગુનાઓની યાદી	

ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન

પંડિત દીનદયાળ ઉપાધ્યાય ભવન, ફાયર સ્ટેશનની પાછળ,
સેક્ટર-૧૭, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૬

ઘેવટનો મુસદ્દો

ગાંધીનગર મહાનગરપાલિકાનાં ઠરાવ નં. ૩૫. તા. ૧૬-૦૧-૨૦૧૮થી ગુજરાત પ્રોવિન્શિયલ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અધિનિયમ, ૧૯૪૮ (અધિનિયમ નં-૫૮ સને ૧૯૪૮)ની કલમ-૪૫૮, પેટા કલમ (૧૮), (૨૦), (૨૧), (૨૨), (૨૫), (૨૬), (૨૭), (૨૮), (૨૯), (૩૧), (૩૩), (૩૬), (૩૮), (૪૦), (૪૨), (૪૩), (૪૮) હેઠળ ઘન પ્રવાહી કચરાને અલગ પાડવા, સંગ્રહ કરવા, પહોંચાડવા અને એકત્રિત કરવા પ્રક્રિયા અને નિકાલ કરવા વગેરે માટે જાહેર સ્વાસ્થ્ય બાયલોઝ-૨૦૧૭ વેબસાઈટ ઉપર મુકેલ છે. તેની જોગવાઈ અનુસાર સામેલ બાયલોઝ કાનૂન કરવા મંજૂર કર્યું છે.

ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન

પંડિત દીનદયાળ ઉપાધ્યાય ભવન, ફાયર સ્ટેશનની પાછળ,
સેક્ટર-૧૭, ગાંધીનગર-૩૮૨૦૧૬

ગુજરાત પ્રોવિન્શિયલ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અધિનિયમ, ૧૯૪૮ (અધિનિયમ નં-૫૮ સને ૧૯૪૮)ની કલમ-૪૫૮, પેટા કલમ (૧૮, ૨૦, ૨૧, ૨૨, ૨૫, ૨૬, ૨૭, ૨૮, ૨૯, ૩૧, ૩૩, ૩૬, ૩૮, ૪૦, ૪૨, ૪૩, ૪૮) હેઠળ આપવામાં આવેલ સત્તાઓની રુઈએ મ્યુનિસિપલ કમિશનર, ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન નીચે જણાવેલ બાયલોઝ ઘડે છે. જે ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન” જાહેર સ્વાસ્થ્ય બાયલોઝ- ૨૦૧૭” તરીકે ઓળખાશે.

જે ગાંધીનગરમ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન દ્વારા તેના ઠરાવ નં. ૩૫, તા. ૧૬-૦૧-૨૦૧૮ના રોજ મંજૂર કરવામાં આવ્યા. જેને ગવર્નમેન્ટ ઓફ ગુજરાત, અર્બન ડેવલપમેન્ટ અને અર્બન હાઉસિંગ ડીપાર્ટમેન્ટ, સચિવાલય, ગાંધીનગર દ્વારા પત્ર ક્રમાંક: યુડીયુએચડી/એમએસએમ-ઈ-ફાઈલ/ ૧૮/૨૦૨૨/૬૫૪૦/પી સેક્શન તા. ૦૬-૦૬-૨૦૨૩ થી ધી ગુજરાત પ્રોવિન્શિયલ મ્યુનિસિપલ એક્ટ ૧૯૪૮ની કલમ ૪૬૧ હેઠળ રાજ્ય સરકારશ્રી દ્વારા મંજૂરી આપવામાં આવેલ છે.

પ્રકરણ - ૧

સામાન્ય

૧. ટૂંકું નામ અને તેની પ્રસ્તાવના

(૧) સદર બાયલોઝ ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન “જાહેર સ્વાસ્થ્ય બાયલોઝ-૨૦૧૭” તરીકે ઓળખાશે

(૨) જે ગેઝેટમાં પ્રસિદ્ધ થયા તારીખથી અમલમાં આવશે.

૨. પ્રાયોજકતા અને તેનો વ્યાપ : સિવાય કે તેને દેખીતી રીતે અથવા આડકતરી રીતે સદર બાયલોઝમાં દર્શાવ્યા પ્રમાણે તે નીચે જણાવેલા કચરાના ઉત્પાદકોને પૂરા ભૌમિતિક વિસ્તારમાં લાગૂ પડશે કે જે સરકારશ્રી દ્વારા સમયે સમયે કોર્પોરેશનને આપવામાં આવે.

(૧) જાહેર અને ખાનગી જગ્યાઓ તેના ઉપયોગને ધ્યાને ન લેતા, એટલે કે રહેણાંક, વેપાર, વાણિજ્યિક, વ્યાવસાયિક, ઔદ્યોગિક, શૈક્ષણિક, ધાર્મિક, આનંદ પ્રમોદ, સામાજિક અને બીજા બધાજ ઉપયોગો કે જેનો તેમાં સમાવેશ કરવામાં આવેલ ન હોય.

(૨) રહેણાંક સોસાયટી, વાણિજ્યિક કેન્દ્ર અથવા ઔદ્યોગિક, સહકારી સોસાયટીના દરેક કબજેદારો તેઓની માલિકીને ધ્યાને ન લેતા જો તે સરકારી, અર્ધ-સરકારી, સ્થાનિક સ્વરાજ્ય સંસ્થા, કોર્પોરેટ સંસ્થા હોય.

૩. અર્થઘટન કરવાનો હક્ક : જો સદર બાયલોઝનું અર્થઘટન કરવાનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થાય તો તેને મ્યુનિસિપલ કમિશનરશ્રીને મોકલવામાં આવશે જેઓનો નિર્ણય આખરી રહેશે.

પ્રકરણ - ૨

વ્યાખ્યાઓ

૪. સિવાય કે સદર અર્થની બીજી કોઈ રીતે જરૂરીયાત ન હોય.

- (૧) “અધિનિયમ” એટલે કે, સિવાય કે બીજી કોઈ રીતે ચોક્કસપણે દર્શાવવામાં આવેલ હોય, તે ગુજરાત પ્રાંતિય મહાનગર અધિનિયમ, ૧૯૪૮
- (૨) “વહીવટી ચાર્જિસ” એટલે કે, ગુજરાત પ્રાંતિય મહાનગર અધિનિયમ, ૧૯૪૮ની કલમ-૪૭૯ હેઠળ સદર જોગવાઈઓના અનુસંધાને કસૂરદાર પાસેથી વસુલ કરવામાં આવતી રકમ. સદર રકમો મ્યુનિસિપલ કમિશ્નરશ્રી દ્વારા સમયે સમયે નક્કી અને જાહેર કરવામાં આવશે.
- (૩) “સંસ્થા/વહીવટદાર/ઈજારદાર/સેવા પુરી પાડનાર” એટલે કે, કોઈપણ સંસ્થા /વ્યક્તિ કે જેઓને મ્યુનિસિપલ કમિશ્નરશ્રી દ્વારા કોર્પોરેશનના વતીથી વર્તવા માટે અથવા ફરજો નિભાવવા માટે અથવા કચરો ભેગો કરવા માટે, રકમો/વેરાઓ/ભાવો વસુલ કરવા માટે, છુટો પાડવા માટે, ઉપચાર (પ્રક્રિયા), નિકાલ વિગેરે માટે નિમણૂક અથવા અધિકૃત કરવામાં આવેલ હોય.
- (૪) “અધિકૃતતા” એટલે કે, જણાવવામાં આવેલ સત્તામંડળ દ્વારા ઉત્પાદન, વસુલાત, સ્વીકાર, સંગ્રહ, પરિવહન, ઉપચાર (પ્રક્રિયા), નિકાલ અને/અથવા બીજી કોઈપણ પધ્ધતિ જેના દ્વારા મ્યુનિસિપલ ઘન કચરા અંગે સંભાળ રાખી શકાય અને/અથવા સદર બાયલોઝના અનુસંધાને જાહેર સ્વાસ્થ્યના અનુસંધાનની કોઈપણ બાબત માટેની પરવાનગી આપવામાં આવે.
- (૫) “અધિકૃત અધિકારી” એટલે કે, વ્યક્તિ/કર્મચારી કે જેને ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન દ્વારા સદર બાયલોઝના અનુસંધાને કાર્ય કરવા, વર્તવા અને જોવા માટે અને દેખરેખ રાખવા અને સદર બાયલોઝનો અમલ કરવામાટે અધિકૃત કરવામાં આવેલ હોય
- (૬) “બાયોસોલિડ્સ” એટલેકે, ઘરેલુ કચરામાંથી નીકળતો અને જરૂરી તત્વો ધરાવતો એવો જૈવિક પદાર્થ કે જે કચરાના પ્રોસેસિંગમાંથી ઉત્પન્ન થતો હોય. એકવાર તેનું પ્રોસેસિંગ થયા પછી અને ડીવોટરીંગ થયા પછી, જે પદાર્થ ઉત્પન્ન થાય છે તેને બાયો સોલિડ્સ કહેવાય છે. જેનો લાભદાયક રીતે પુનઃ ઉપયોગ થઈ શકે.
- (૭) “બીઓડી” એટલે ચોખ્ખા પાણી તથા ગંદા પાણીમાં રહેતા જીવાણુઓ જે પાણીમાંના ઓક્સિજનનો વપરાશ કરે તેનું પ્રમાણ
- (૮) ઘન કચરાના જથ્થાબંધ ઉત્પાદક એટલે કે, હાઉસીંગ સોસાયટી/હાઉસીંગ કોમ્પ્લેક્સ, રેસ્ટોરન્ટ, હોટેલો, બજારો, ઔદ્યોગીક વસાહતો અને શોપીંગ કોમ્પ્લેક્સો/મોલ, સરકારી અથવા જાહેર કચેરી ભવનો, કલબો, જીમખાના, મેરેજ હોલ, આનંદ/મનોરંજનના બાંધકામો, હોસ્પિટલો, શૈક્ષણિક સંસ્થાઓના માલિક, કબજેદાર અથવા બીજી કોઈપણ વ્યક્તિ અને બીજી સંસ્થાઓના સ્ત્રોત/પ્રિમાઈસીસ કે જે સ્પષ્ટપણે દર્શાવવામાં આવેલ હોય અને સક્ષમ અધિકારી દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલ જેઓને મ્યુનિસિપલ કમિશ્નર દ્વારા તેવું કરવાની સત્તાઓ આપવામાં આવેલ હોય
- (૯) “બાયલોઝ” એટલે કે, જાહેર સ્વાસ્થ્ય નિયમો-૨૦૧૭ કે જેને જી.પી.એમ.સી.-અધિનિયમ, ૧૯૪૮ની કલમ-૪૫૮ હેઠળ ઘડવામાં આવેલ છે
- (૧૦) “કો-જનરેશન” એટલેકે, વિદ્યુતશક્તિ તેમજ ઉષ્માશક્તિને સંયુક્ત ઉત્પન્ન કરવી. તેને કમ્બાઈન્ડ હીટ એન્ડ પાવર (CHP) પણ કહે છે
- (૧૧) “એકત્રિત કરવું” એટલે કે, મ્યુનિસિપલ ઘનકચરાને નક્કી કરવામાં આવેલ એકત્રીકરણની જગ્યાએ અથવાબીજી કોઈ જગ્યાએથી ઉપાડવો અને નિકાલ કરવો
- (૧૨) “જગ્યા ઉપરથી એકત્રિત કરવું” એટલે કે, ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન દ્વારા કોઈપણ બહુમાળી ઈમારતની મિલકતમાંથી અથવા બહુમાળી ઈમારતોની સંયુક્ત જગ્યા પરથી સીધો જ મ્યુનિસિપલ ઘન કચરાને એકત્રિત કરવો.તેને ડોર-ટુ-ડોર એકત્રિત કરવું અથવા પ્રાથમિક એકત્રીકરણ તરીકે પણ દર્શાવવામાં આવેલ છે.
- (૧૩) “જનસમૂહ” એટલે કે, એકબીજા સાથે સંકળાયેલા લોકો, કે જેઓ કોઈક જગ્યાએ રહેતા હોય (એટલે કે જગ્યા, સમય અથવા સંબંધની રીતે) તે એક સામાજિક વર્ગ કે જે ઘર સાચવતા લોકો કરતા બહોળો હોય અને કે જે એકસરખી ગરિમા ધરાવતા હોય અને જેઓ પાસે સામાજિક એકતા રહેલ હોય.
- (૧૪) “સાર્વજનિક ડબ્બાઓ” (Community Bin) એટલે કે 1 ક્યુબીક મીટર કરતા ઓછા કચરાનો સંગ્રહ કરવા માટે મંજૂર કરવામાં આવેલા એકત્રીકરણ સાધનો કે જેને ખાનગી રસ્તાઓની, લાઈનો વિગેરેમાં સાઈડ ઉપર મુકવામાં આવેલ હોય અથવા સોસાયટીઓ, એપાર્ટમેન્ટ, બંગલો વિગેરેની મિલકતો ઉપર કે જે માલિક/સોસાયટીના વહીવટદારો દ્વારા સદર બાયલોઝની શરતો મુજબ આપવામાં આવેલા હોય
- (૧૫) “સક્ષમસત્તાધિકારી” એટલે કે, કોઈપણ વ્યક્તિ/વ્યક્તિઓ અથવા અધિકારી/અધિકારીઓ, કે જેઓને પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવેલ સત્તામંડળ દ્વારા અધિકૃત કરવામાં આવેલ હોય કે, સદર નિયમો હેઠળ દર્શાવવામાં આવેલા કાર્યો કરવા માટે અધિકૃત કરવામાં આવેલ હોય.
- (૧૬) “કમ્પોસ્ટ” એટલેકે, જૈવિક પદાર્થો પર જીવાણુઓ/અળસીયાઓ દ્વારા નિયંત્રિત પ્રક્રિયાથી મેળવવામાં આવેલ જૈવિક ખાતર. “કમ્પોસ્ટીંગ” એટલે કે, એવી નિયંત્રિત પ્રક્રિયા કે જેમાં જૈવિક પદાર્થોનું જીવાણુઓ દ્વારા વિઘટન થાય અને જૈવિક ખાતરમાં રૂપાંતર થાય, આમાં વર્મી કોમ્પોસ્ટીંગનો પણ સમાવેશ થઈ જાય છે. જેમાં અળસીયાનો ઉપયોગ કરવામાં આવે છે.

- (૧૭) “સાર્વજનિક ડબ્બાઓ” (Community Container) એટલે કે, 1 ક્યુબીક મીટર કરતા વધારે ક્યારાનો સંગ્રહ કરવાની ક્ષમતાવાળા મંજૂર કરવામાં આવેલા એકત્રીકરણ માટેના સાધનો કે જેને ખાનગી રસ્તાઓની લાઇનો વિગેરેમાં સાઈડ ઉપર સદર બાયલોઝની શરતો મુજબ કોર્પોરેશન દ્વારા હંગામી ધોરણે ક્યારાનો સંગ્રહ કરવા માટે આપવામાં આવેલ હોય.
- (૧૮) “સમાધાન ફી” એટલે કે, અને કે જેમાં જીપીએમસી અધિનિયમ, ૧૯૪૮ની કલમ ૪૮૧(બી) હેઠળ કસૂરદાર દ્વારા સદર બાયલોઝના પરિશિષ્ટ-૧માં સમાવેશ કરવામાં આવેલ કોઈપણ ગુનાઓના ભંગ બદલ આપવામાં આવેલ ફી
- (૧૯) “કોર્પોરેશન” એટલે કે ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન કે જે બોમ્બે પ્રોવિન્શિયલ મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન અધિનિયમ, ૧૯૪૮ હેઠળ સ્થાપવામાં આવેલ છે
- (૨૦) “આપવું” એટલે કે કોઈપણ વર્ગના ઘન ક્યારાને કોર્પોરેશનના કામદાર અથવા કોઈપણ વ્યક્તિ કે જે કોર્પોરેશન દ્વારા નિમણૂક પામેલ હોય, અધિકૃત કરવામાં આવેલ હોય અથવા ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન દ્વારા ઈજારદાર વ્યક્તિ કે જેને સદર ક્યારો લેવા માટે નિયુક્ત કરવામાં આવેલ હોય અથવા તેને કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલ કોઈપણ વાહનમાં જમા કરાવવો અથવા કોર્પોરેશન દ્વારા સદર કામ કરવા માટે પરવાનો આપવામાં આવેલ હોય.
- (૨૧) ”ડાયજેશન” એટલે એવી પ્રક્રિયા જેમાં જીવાણુઓ ગટરનો ગારો વિઘટન કરી તેમાંથી બાયપ્રોડક્ટ તરીકે મીથેન વાયુ, કાર્બન ડાયોક્સાઈડ વાયુ, જૈવિક ઘનતત્વ તથા પાણી ઉત્પન્ન કરે
- (૨૨) “ડોર-ટુ-ડોર ક્યારો એકત્રિત કરવાની પદ્ધતિ” એટલે કે, બેલ વાગતો હોય તેવું વાહન (જેમાં ગાડા, વાન, રેંકડો, ટ્રક, હાથગાડી, સાયકલ, સાયકલ રિક્ષા, ઓટો રિક્ષા, મોટર વ્હીકલ અને કોઈપણ પૈડા સહીતનું વાહન કે જે ઉપયોગમાં લેવામાં આવશે અથવા કે જે ગલીઓમાં ઉપયોગમાં લેવા માટે સક્ષમ હોય તેનો સમાવેશ થાય છે) કે જે મ્યુનિસિપલ ઘન ક્યારાને એકત્રિત કરવા માટે કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલ હોય.
- (૨૩) “આખરી નિકાલ” એટલે કે, આપવામાં આવેલ માપદંડો મુજબ જમીનના પાણી, જમીન ઉપરના પાણી અને ચોખ્ખી હવાની ગુણવત્તા બગડતી રોકવા માટેની બાબતોના અનુસંધાને મ્યુનિસિપલ ઘન ક્યારાનો આખરી નિકાલ
- (૨૪) “જંતુરહિત” એટલે કે, ગંદાપાણીને ચોખ્ખુ કરવા માટેની ટરશીયરી ટ્રીટમેન્ટનું છેલ્લું પગલું જેમાં ક્લોરિન વાયુ અથવા સોડીયમ હાઈપોક્લોરાઈટને પાણીમાં નાખી, પાણીમાં રહેલા જીવાણુ અથવા જંતુઓને મારવામાં આવે છે. જેથી પાણી જન્ય રોગો અટકાવી શકાય. પાર જાંબલી કિરણોનો ઉપયોગ એ જંતુ મુક્તિ માટેની બીજી પ્રક્રિયા છે.
- (૨૫) “ગટર” એટલે કે, ખાળકૂવો, ઘરની ગટર, બીજા કોઈપણ વર્ણનવાળી ગટર, ટનલ, કલવર્ટ, ખાડો, ખાડી અને બીજી કોઈપણ વસ્તુ કે જે ગંદકી, ખરાબ વસ્તુઓ, પ્રદુષિત પાણી, પ્રવાહી ક્યારો, વરસાદી પાણી અથવા જમીનની નીચે રહેલ પાણી લઈ જતું હોય.
- (૨૬) “નિકાલ” એટલે કે, ક્યારાનો કોર્પોરેશન દ્વારા મંજૂર કરેલા ક્યારાના એકત્રીકરણના સાધન અથવા મંજૂર કરેલ ક્યારાના નિકાલની તથા પ્રક્રિયાની જગ્યા સિવાય નિકાલ કરવો
- (૨૭) ”એફલ્યુઅન્ટ” એટલે જે પાણી ગંદા પાણીને ચોખ્ખુ કરવાના ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટમાંથી બહાર આવે તે
- (૨૮) “ઉત્પાદકની વધારાની જવાબદારી” એટલે કે, ઉત્પાદકો અથવા ઉત્પાદન કરનારાઓ અથવા બ્રાન્ડ માલિકો અથવા તેવાજ પ્રકારના સ્ટેક હોલ્ડરો ઉપર એકત્રિત કરવા, ઇચ્છું પાડવા અને તેને ફરી ઉપયોગમાં લેવા અથવા ઉત્પાદન સિવાય બીજી કોઈ આપવામાં આવેલી પ્રવૃત્તિ જેમાંથી આખરી ઉપજ વખતેના પર્યાવરણના યોગ્ય વ્યવસ્થાપન સુધી તેઓને આપવામાં આવેલ જવાબદારી, કે જે ભારત સરકાર દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલા નિયમોમાં દર્શાવવામાં આવેલ છે, તેનો સમાવેશ થાય છે જે
- (એ) પ્લાસ્ટીક ક્યારાના વ્યવસ્થાપન અને સંભાળ નિયમો, ૨૦૧૧ અને તેના કોઈપણ સુધારાઓ.
- (બી) ઈ-ક્યારાના વ્યવસ્થાપન અને સંભાળ નિયમો, ૨૦૧૧ અને તેના કોઈપણ સુધારાઓ
- (સી) બીજા કોઈપણ નિયમો કે જે જાહેર કરવામાં આવેલ છે અને/અથવા વખતો વખત સુધારવામાં આવેલ છે
- (૨૯) “મળ” (Fifth) એટલે કે, ગંદકીયુક્ત પદાર્થ અને મળપાણી
- (૩૦) “ખોરાકજન્યરોગો” એટલે કે, બીમારી કે જે ભેળસેળયુક્ત ખોરાક, પેથોજેનીક બેક્ટેરીયા, વાઈરસ અથવા પોરાઓ કે જે ખોરાકને બગાડે છે, તેને લેવાથી પરિણમે, સાથે સાથે રાસાયણિક કે કુદરતી તત્વો જેવાકે, ઝેરી મશરૂમના કારણે થાય છે.
- (૩૧) “ક્યારાના ઉત્પાદક” એટલે કે, પ્રકરણ -૪ના બાયલોઝ નં.૬ની યાદીમાં જણાવવામાં આવેલ ઉત્પાદક
- (૩૨) “ગંદુપાણી/સ્લેજ/ગારો” એટલે કે, ઘરગથ્થુ ક્યારાયુક્ત પાણી કે જે સ્નાન કરવાથી, કપડા ધોવાથી, રાંધવાથી અને સફાઈ કરવાની પ્રવૃત્તિથી ઉત્પન્ન થાય છે
- (૩૩) ”ગ્રીટ ચેમ્બર (Grit Chamber) એટલે કે, એવી ટાંકી કે જેમાં ગંદા પાણીની વહનની ગતિ ઓછી કરવામાં આવે છે. જેથી ભારે ઘન પદાર્થો જેવાકે રેતી, પથ્થર, ઓગળી ન શકે તેવો જમીન પરનો ક્યારો, શંખલા તથા ઈંડાની કાયલી વગેરે ટાંકીમાં નીચે બેસી જાય.
- (૩૪) ”હેડવર્ક્સ” (Head Works) એટલે સુએજ ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટનો એવો વિસ્તાર જ્યાં આવતા ગંદા પાણીની ટ્રીટમેન્ટની UAAAT શરૂઆત થાય
- (૩૫) “સ્વાસ્થ્ય” એટલે કે, સારા રહેવાની પૂર્ણ શારીરિક, માનસિક અને સામાજિક પરિસ્થિતિ અને તે માત્ર રોગ અથવા શારીરિક અશક્તિની ગેર હાજરી માત્રમાં નહી

- (૩૬) “હાઉસ ગલીટ્રેપ” એટલે કે, પેસેજ અથવા જમીનનો પટ્ટો, બાંધકામ, અલગ રાખવામાં આવેલ અથવા જેનો ગટર તરીકેના હેતુ માટે ઉપયોગમાં લેવામાં આવતો હોય અથવા સંડાસ, યુરીનલ, ખાળકૂવા અથવા તેનો નિકાલ કરવા માટે નોકરીએ રાખવામાં આવેલા વ્યક્તિ દ્વારા દૂષિત વસ્તુ અથવા તો તેવી વસ્તુઓને તેમાંથી બહાર કાઢવા
- (૩૭) “ઘરે રહેતા” એટલે કે, એવા વ્યક્તિઓનો સમૂહ કે જે સામાન્ય રીતે સાથે રહેતા હોય અને તેઓ એકજ રસોડામાં ભોજન લેતા હોય સિવાયકે કામકાજને લીધે તેઓમાંથી કોઈપણ તેવું કરી શકે નહીં. ઘરમાં રહેતી આવી વ્યક્તિઓ એકબીજાને સંબંધિત હોય અથવા સંબંધિત ન હોય અથવા તે બંનેનું મિશ્રણ હોય.
- (૩૮) “ચેપી રોગ” એટલે કે, એકબીજાના સંપર્કથી ફેલાતા રોગો જેમાં બીમારીના અવશેષો રહેલા હોય જે ચેપ, હાજરી અને પેથોજેનિક બાયોલોજીકલ એજન્ટ્સ દ્વારા કોઈપણ વ્યક્તિ વિશેષની શરીર રચનામાં રહેલ હોય તેના લીધે પરીણમે. અમુક ચોક્કસ કિસ્સાઓમાં ચેપી રોગો આવા રોગોના વધારે અથવા તેઓમાં રહેલા લક્ષણો જણાઈ આવે નહીં.
- (૩૯) “ઈન્ફલુઅન્ટ” એટલે કે, સુએજ ટ્રીટમેન્ટ પ્લાન્ટમાં આવતું ગંદુ પાણી જેની ટ્રીટમેન્ટ કરવામાં આવે છે
- (૪૦) “ઈન્ફલુઅન્ટ જાળીઓ” એટલે કે, ગંદા પાણીને ચોખ્ખુ કરવા માટેનું સર્વ પ્રથમ પગલું જેમાં મોટી જાળીઓમાંથી પાણીને પસાર કરવામાં આવે છે. જેમાં મોટી સાઈઝના પદાર્થો પાણીમાંથી નીકળી જાય છે.
- (૪૧) “માળખાકીય સુવિધાઓ” એટલે કે, રસ્તાઓ, ગલીઓ, ખુલ્લી જગ્યાઓ, બગીચાઓ, રમતગમતના મેદાનો, મનોરંજનના મેદાનો, પાણી અને વીજળી પૂરવઠો, સ્ટ્રીટ લાઈટ, સુએજ, ગટરો, વરસાદી પાણીની ગટરો, જાહેર કામો અને બીજી ઉપયોગી સેવાઓ અને સગવડો.
- (૪૨) “લેન્ડ ફિલ” એટલે કે, ઘન કચરાના અવશેષોનો જમીનમાં નિકાલ કરવો એવી સગવડ સાથે કે જેમાં જમીનના પાણી, જમીન ઉપરના પાણી અને હવા પ્રદૂષિત કરતી માટી, પવન ફૂંકાવાથી થતું પ્રદુષણ, દુર્ગંધ, આગ હોનારત, પક્ષી દુર્ઘટના, ઉદરો અથવા રોડન્ટ્સ, ગ્રીન હાઉસ ગેસ ગળતર, ઢાળની અચોક્કસતા અને ધોવાણ અંગે સુરક્ષાના માપને ધ્યાનમાં લેવામાં આવેલ હોય
- (૪૩) “કચરો ફેંકવો” એટલે કે, એવી જગ્યાએ કચરો ફેંકવો કે જ્યાં તે પડે, અંદર ઉતરી જાય, ફેંકાઈ જાય, ધોવાઈ જાય, શોષાઈ જાય અથવા બીજી રીતે તેમાં જતો રહે અથવા કોઈપણ જાહેર જગ્યા અથવા તે અંગે પરવાનગી આપવામાં આવેલ હોય અથવા જ્યાં તેને પાડવા, અંદર ઉતરવા, ફેંકવા, ધોવા, શોષાવા અથવા બીજી કોઈ રીતે જવા માટે અથવા કોઈપણ જાહેર જગ્યાએ કચરો ફેંકવો.
- (૪૪) “બજાર” એટલે કે, એવી જગ્યા જ્યાં વ્યક્તિઓ વેચાણ માટે ભેગા થાય, વેચાણ માટેની ચીજો પ્રદર્શિત કરવા જેવી કે માંસ, મચ્છી, ફળ, શાકભાજી, જાનવર કે જે માનવ ખોરાક તરીકે વાપરવાના હોય અથવા માનવ ખોરાકની ચીજોથી જે કોઈપણ હોય તે જગ્યાના માલિકની સંમતિ સાથે કે તે સિવાય એવા સ્થળોએ કે જ્યાં કોઈ ખરીદનાર અને વેચાણ કરનારાઓ માટે કોઈ સરખા નિયમો ન હોય, તેમના ધંધા ઉપર કોઈપણ પ્રકારનું નિયંત્રણ હોય કે ન હોય અથવા વ્યક્તિ કે જે નિયમિત પણે, બજારમાં સદર જગ્યાના માલિક માટે અથવા કોઈપણ બીજા વ્યક્તિનું નિયંત્રણ ન હોય.
- (૪૫) “મ્યુનિસિપલ કમિશ્નર” એટલે કે, ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનના મ્યુનિસિપલ કમિશ્નર
- (૪૬) “ઉપદ્રવ” (Nuisance) એટલે કે, કોઈ કાર્ય કે ક્ષતિ, સ્થળ અથવા વસ્તુ કે જેનાથી કોઈ ઈજા, જોખમ, ભય ઉત્પન્ન થાય અથવા થવા સંભવ રહે અથવા જોતા જ ગુનો જણાઈ આવે તેવું, જે જાણમાં આવતા અથવા સાંભળતા અથવા તે અથવા જે જીવનને જોખમમાં મુકે અથવા સ્વાસ્થ્ય અથવા મિલકત અથવા પર્યાવરણને નુકશાન પહોંચાડે.
- (૪૭) “ઉપદ્રવ શોધનાર” એટલે કે, કોર્પોરેશનના કર્મચારી કે જેઓને મ્યુનિસિપલ કમિશ્નરશ્રી દ્વારા સમાધાન ફી/વહીવટી ફાળો સદર બાયલોઝની જોગવાઈઓના અનુસંધાને કસૂરદારો પાસેથી વસુલ કરવા માટે નિમણૂક અને સત્તા આપવામાં આવેલ હોય
- (૪૮) “જાહેર કરેલ વિસ્તાર” એટલે કે, એવા વિસ્તારો કે જે જીપીએમસી અધિનિયમ-૧૯૪૯ હેઠળ કોર્પોરેશન દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલ હોય
- (૪૯) કબજેદાર/કબજો ધરાવનારમાં કોઈપણ વ્યક્તિ કે જે થોડા સમય માટે, કોઈપણ જમીન અથવા મકાન અથવા તેનો કોઈપણ ભાગ, કોઈપણ જાતના હેતુ માટે કબજો ધરાવતા હોય અથવા તેનો ઉપયોગ કરતા હોય
- (૫૦) “ઘન કચરાની પ્રક્રિયાના સંચાલક” એટલે કે, વ્યક્તિ કે જે મ્યુનિસિપલ ઘન કચરાને તેમજ ગંદાપાણીને એકત્રિત કરવા, અલગ કરવા, સંગ્રહ, વાહનવ્યવહાર/પરિવહન, પ્રક્રિયા અને નિકાલ કરવાની માલિકી ધરાવતા હોય અથવા કરતા હોય તે અને સદર અનુક્રમેના વિસ્તારોમાં મ્યુનિસિપલ ઘન કચરાનો વહીવટ અને તેને સંભાળવા માટે મ્યુનિસિપલ સત્તાધિકારી દ્વારા નિમણૂક કરવામાં આવેલી બીજી પણ એજન્સીનો સમાવેશ થઈ જાય છે.
- (૫૧) “દુર્ગંધયુક્ત પદાર્થો” એટલે મૃત જાનવરના શરીરો, રસોડા અથવા ઘટ્ટ ન લેવાય તેવો મળ, ગંદકી અને ધુળ અને ગટર સિવાયના નાશવંત પદાર્થો
- (૫૨) “માલિક” એટલે કે,
- (એ) કોઈપણ વ્યક્તિ કે જે કોઈપણ બહુમાળી મકાન અથવા જમીન અથવા તેના ભાગ માટે પોતાના હક્કોનો ઉપયોગ કરી શકે અથવા કે જેની પાસે વખતો વખત મિલકતનું ટાઈટલ રહેલ હોય અને જો થોડા સમય માટે માલિક હાજર ન હોય તો તેવા લીઝ હોલ્ડરો અને ભાડુઆતને સદર બાયલોઝના હેતુ માટે માલિક તરીકે ગણવામાં આવશે.

- (બી) એવી બાબતે કે જ્યાં વ્યક્તિ કે જેને કાયદેસરનું ટાઈટલ આપવામાં આવેલ હશે તે નાદાર જાહેર થાય અથવા મૃત્યુ પામે અથવા કોઈપણ પ્રકારે કાયદાકીય રીતે નિરર્થક હોય, એવી વ્યક્તિ ક્યુરેટર, ટ્રસ્ટી, એક્ઝીક્યુટર, એડમિનિસ્ટ્રેટર, જ્યુડીશીયલ મેનેજર, લીકવીડેટર અથવા બીજા કાયદેસરના પ્રતિનિધિ કે જેના વહીવટ અને તાબા હેઠળ સદર વ્યક્તિની મિલકત રહેલ હોય.
- (સી) જો કોઈ સંજોગોમાં જ્યારે યુએલબી કે જે સદર વ્યક્તિની ઓળખ નક્કી કરી શકે, એવી વ્યક્તિ કે જે સદર મિલકતના અથવા તેના ઉપર આવેલા બહુમાળી મકાન અથવા બહુમાળી મકાનોના ઉપયોગના લાભો મેળવવા હક્કદાર હોય.
- (૫૩) “વ્યક્તિ” એટલે કે, કોઈપણ શપ્સ અથવા શપ્સો કે જેઓ રહેણાંકના મકાનના કબજેદાર/માલિક હોય અને જેમાં કોઈપણ દુકાન અથવા સંસ્થા અથવા પેઢી અથવા કંપની અથવા એસોસીએશન અથવા વ્યક્તિગત જો સમાવેશ કરવામાં આવેલ હોય કે ન હોય, તેના એજન્ટો, વાલી-વારસો, માલિક, ભાડુઆત વિગેરેનો સમાવેશ થાય છે.
- (૫૪) “એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ ઉપરએકત્રિત કરવું” (Point to Point Collection) એટલે કે, નિશ્ચીત કરેલ સ્થળોએથી ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન દ્વારા મ્યુનિસિપલ ઘન કચરાને એકત્રિત કરવા માટેની જગ્યા/સ્થળ સુધી ઉત્પાદકે ફરજિયાતપણે કચરો એકત્રિત કરવાનો અને સંગ્રહ કરવાનો રહેશે અને તેને કોર્પોરેશન દ્વારા મુકવામાં આવેલા વાહન સુધી પહોંચાડવાનો રહેશે.
- (૫૫) “પ્રદુષણ” એટલે કે, કોઈપણ ફેરફાર જેનાથી પર્યાવરણમાં ફેરફાર થાય જેવા કે,
 (એ) પદાર્થથી
 (બી) ધ્રુવીકરણ અને બીજા મોજાઓથી
 (સી) અવાજ, ગંધ, ધૂળ અને ગરમીથી
 (ડી) કોઈપણ પ્રવૃત્તિથી બહાર નીકળતા કચરા અથવા પદાર્થના સંગ્રહ અને પ્રક્રિયા સહિતનો સમાવેશ થાય છે, બાંધકામ અને સેવાની જોગવાઈઓ, જેમાં સંકળાયેલ હોય કોઈપણ વ્યક્તિ દ્વારા અથવા રાજ્યના કોઈપણ ભાગથી, જ્યાં સદર ફેરફારને માનવ સ્વાસ્થ્ય અથવા તેના સારાપણા અથવા તેની રચનામાં ખોટી અસર ઉભી કરે, કુદરતી અને સંભાળવામાં આવતી ઈકોસીસ્ટમને અસરકર્તા હોય અથવા માણસો માટે ઉપયોગી હોય તેવી વસ્તુઓ અથવા તેની ભવિષ્યમાં કોઈ અસર પડવાની હોય.
- (૫૬) “મિલકત” તેમાં બહુમાળી મકાનો, બહુમાળી મકાનોના ટેનામેન્ટ, ઘર, આઉટ હાઉસ, તબેલા, શેડ, ઝુંપડી અને બીજી કોઈપણ બાંધકામ કે જે યજ્ઞતર, ઈંટો, કાદવ, લાકડું, ધાતુ અથવા બીજી કોઈપણ વસ્તુ અથવા કોઈપણ શરતની જમીનો ખુલ્લી કે બંધ, તેની ઉપર બાંધકામ કરેલી અથવા જેનો રહેણાંક, વેપાર, ઉદ્યોગ, સેવા, ધંધાના હેતુ માટે થોડા સમય માટે ઉપયોગ કરવામાં આવેલ ન હોય, સરકારી અથવા બીજી કોઈપણ જાહેર અથવા ખાનગી હેતુ માટેની જેમાં લગ્નો, બેન્ક્વેટ, મિટિંગ, પ્રદર્શન યોજવામાં આવેલ કાર્યક્રમો વિગેરેનો સમાવેશ થાય છે. તેમાં જાહેર રસ્તાના કોઈપણ ભાગનો સમાવેશ થઈ જાય છે કે જે માટે વાહનો પાર્ક કરવા, વેચાણ કરવા, કામ કરવાની જગ્યા ઉપર વસ્તુઓનો સંગ્રહ કરવા માટે મ્યુનિસિપલ કમિશ્નરશ્રીએ પરવાનગી આપેલ હોય અથવા કોઈપણ જાહેર અથવા ખાનગી હેતુ સિવાય કે વાહનોની આવન-જાવન.
- (૫૭) “ગંદા પાણીને શુદ્ધ કરવાની પ્રાથમિક પ્રક્રિયા” એટલે કે, ઘન પદાર્થોને યાંત્રિક પદ્ધતિથી છુટા પાડવા, ગંદા પાણીમાંથી ગ્રીસ તથા ગંદકીને દૂર કરવી. ફ્લોક્યુલેટીંગ પદાર્થોની મદદથી પ્રાથમિક પ્રક્રિયાથી પાણીમાંથી ૫૦-૬૫% જેટલા તરતા પદાર્થોને દૂર કરી શકાય છે. આ દૂરથયેલા ઘન પદાર્થો પાણીમાં રહેલ મૂળ બીઓડીના ૩૦-૪૦% જેટલું પ્રદુષણ કરે છે.
- (૫૮) “ખાનગી ગલીઓ” એટલે કે, કોઈપણ ગલી કે જે જાહેર ગલી ન હોય અને જેમાં કોઈપણ પેસેજ જેમાં સુરક્ષિત આવન જાવન આપવામાં આવેલ હોય તેવી એકજ અથવા અલગ અલગ માલિકોની બે કે વધારે જગ્યાઓ
- (૫૯) “પ્રક્રિયા” એટલે કે, કોઈપણ વૈજ્ઞાનિક પદ્ધતિ કે જેના દ્વારા ઘન કચરાને ફરીથી ઉપયોગી બનાવવાના હેતુથી અથવા તેને જમીન પુરાણ માટે યોગ્ય બનાવી શકવા માટેની પદ્ધતિ
- (૬૦) “જાહેર સ્વાસ્થ્ય” એટલે કે, રોગ અટકાવવા માટેનું વિજ્ઞાન અને કલા, આયુષ્ય વધારવા માટે અને સ્વાસ્થ્ય વધારવા માટે સોસાયટી, સંસ્થાઓ, જાહેર અને ખાનગી, સામુહિક અને વ્યક્તિગત પ્રયત્નો અને પસંદગી દ્વારા સંયુક્ત પ્રયાસો જેમાં પર્યાવરણ સ્વાસ્થ્ય, વર્ગોનું સ્વાસ્થ્ય, વર્તણૂંક સ્વાસ્થ્ય, આર્થિક સ્વાસ્થ્ય, જાહેર યોજના અને વ્યવસાયિક સ્વાસ્થ્યનો સમાવેશ થાય છે.
- (૬૧) “જાહેર ઉપદ્રવ” એટલે કે, કોઈપણ વર્તણૂંક, ક્ષતી, સ્થળ અથવા વસ્તુ કે જેનાથી કોઈપણ જાહેર સ્થળે ઉપદ્રવ થઈ શકે અથવા થવાની શક્યતા રહે
- (૬૨) “જાહેર સ્થળ” એટલે કે, તેમાં કોઈપણ રોડ, વળાંક રોડ, ગલી, લાઈન, પગદંડી, સાંકડો પગરસ્તો અથવા પેસેજ, હાઈવે, નેળીયુ, બ્રીજ, ચોરસ સાંકડો રસ્તો અથવા પેસેજ જો તે યોખ્ખો હોય અથવા નહોય તેનો સમાવેશ થાય છે. જેની ઉપર જાહેર જનતાને પેસેજનો હક્ક રહેલ હોય અને એવી જગ્યાઓ કે જેમાં જાહેર જનતાને જવા માટેની છુટછાટ હોય જેવાકે, પાર્ક, બગીચા, આનંદપ્રમોદના મેદાનો, રમતગમતના મેદાનો, બીચ, પાણીયુક્ત જગ્યા, પાણીના સ્ત્રોત, જાહેર જગ્યાઓ અને પ્રોમનેડસ, સરકારી અને મ્યુનિસિપલ બહુમાળી મકાનો, જાહેર હોસ્પિટલો, બજારો, કતલખાનાઓ, કોર્ટો વિગેરે.

- (૬૩) “જાહેર રોડ” એટલે કે, કોઈપણ રોડ, ગલી અથવા ચોખ્ખી જગ્યા અથવા કોઈપણ બીજી જગ્યા (ચોખ્ખી હોય કે ન હોય) કે જે જાહેર જનતા દ્વારા સંયુક્તપણે ઉપયોગમાં લેવાતી હોય અથવા તેનો કોઈપણ ભાગ અથવા કે જેની ઉપર જાહેર જનતાને આવવા જવાનો હક્ક હોય અને જેમાં સમાવેશ થાય છે-
- (એ) કોઈપણ આવા રસ્તા, ગલી અને જગ્યાઓના નાકા.
- (બી) કોઈપણ બ્રીજ,ઘાટ અથવા ખાડી જે કોઈપણ રસ્તા,ગલી અથવા જગ્યાથી બનેલ હોય
- (સી) કોઈપણ કામ અથવા વસ્તુ કે જેનાથી ભાગનું ઘડતર થાય અથવા તેની સાથે જોડાયેલ હોય અથવા આવા કોઈ રસ્તા,ગલી અને જગ્યાને લગતા હોય
- (૬૪) “સ્વીકાર પાત્ર” એટલે કે, કન્ટેઈનર, જેમાં ડબ્બાઓ અને બેગોનો સમાવેશ થઈ જાય છે, કે જે ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન દ્વારા સમયે સમયે પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવેલા કોઈપણ વર્ગના કચરાના સંગ્રહ માટે વપરાય છે.
- (૬૫) “રીસાઈકલીંગ” એટલે કે, અલગ પાડવામાં આવેલા નોન-બાયોડીગ્રેડેબલ ઘન કચરાને કાચી વસ્તુમાં ફેરવવાની પ્રક્રિયા કે જેનાથી નવી પેદાશો બનાવી શકાય કે જે અસલ પેદાશ જેવીજ હોય અથવા ન હોય
- (૬૬) “રીફ્યુજ” એટલે કે, કોઈપણ કચરો કે જે અલગ અલગ પ્રવૃત્તિઓ, પ્રક્રિયા ડીગ્રેડેબલ /નોન-ડીગ્રેડેબલ /બીજા પ્રકારની પ્રવૃત્તિઓમાંથી ઉત્પન્ન થાય જે ઘન અથવા અર્ધઘન સ્વરૂપમાં હોય કે જેને નાશ ન કરી શકાય, ઉપયોગમાં નલઈ શકાય અથવા તેના હાલના રૂપમાંથી ઉત્પાદક દ્વારા પ્રક્રિયા કરી શકાય નહીં.
- (૬૭) “સેનીટરી સુએજ” એટલે કે, ઘરોમાંથી, વાણિજ્યિક ઈમારતોમાંથી તથા ઔદ્યોગિક વસાહતો સિવાય ઈમારતોમાંથી નીકળતું ભૂખરું અને કાળુ પાણી
- (૬૮) “પરિશિષ્ટ”એટલે કે, સદર બાયલોઝ સાથે જોડવામાં આવેલ પરિશિષ્ટ
- (૬૯) “સ્કમ” એટલે કે, વજનમાં હલકા ઘન પદાર્થનો જથ્થો જેમાં વાળ, ગ્રીસ, તૈલી પદાર્થો અને સાબુ, જે સેપ્ટીક ટેંકમાં રહેલા ગંદા પાણીની સપાટી પર તરતા જોવા મળે છે
- (૭૦) “ગંદા પાણીની દ્વિતિય પ્રક્રિયા” એટલે કે, એવી અલગ-અલગ પ્રકારની પ્રક્રિયાઓ જેમાં પાણીમાં હવાને પસાર કરવી તેમજ પાણીમાં રહેલા કોલાઈડલ તેમજ ઓગળેલા કાર્બોનિક પદાર્થનું જૈવિક વિઘટન કરવાની પ્રક્રિયા
- (૭૧) “સેડિમેન્ટેશન ટાંકીઓ” એટલે કે, એવી ટાંકીઓ જેમાં પાણીમાં રહેલી તરતી અશુદ્ધિઓને પાણીને સ્થિર કરી પાણીમાં નીચે બેસાડવામાં આવે છે. અને શંકુ આકારની ટાંકીમાંથી તેને ભેગી કરી પમ્પ કરીને નિકાલ કરવામાં આવે છે.
- (૭૨) “કચરાને અલગ પાડવું” એટલે કે, મ્યુનિસિપલ ઘન કચરાને ચોક્કસ પ્રકારના બાયો-ડીગ્રેડેબલ, જોખમી, બાયો-મેડીકલ, બાંધકામ અને તોડી પાડેલા, જથ્થાબંધ બગીચા અને બાગાયત અને બીજા બધાજ કચરામાં અલગ પાડવામાં આવેલ હોય.
- (૭૩) “સેપ્ટીક ટેન્ક” એટલે કે, એક એવી વોટર ટાઈટ ટાંકી જે બિલ્ડીંગમાંથી નીકળતા ગંદા પાણીને લે છે અને તેની પ્રાઈમરી ટ્રિટમેન્ટ કરે છે
- (૭૪) “સ્યુઅર્સ” એટલે કે, એવું પાઈપોનું બનેલ માળખું જેમાં ઘરેલું તથા ઔદ્યોગિક ગંદું પાણી આવે છે. આ ઉપરાંત વરસાદી પાણી પણ આવે છે
- (૭૫) “સ્યુઅરેજ” એટલે કે, સ્યુઅર્સનું બનેલું માળખું જેના દ્વારા ગંદા પાણીનો તથા કચરાનો નિકાલ કરવામાં આવે છે
- (૭૬) “સ્લજ” એટલે કે, ગંદા પાણીમાંથી વજનમાં વધુ હોય તેવા ઘન પદાર્થો સેપ્ટી કટેન્કમાં નીચે બેસી જાય છે. આ ઘન પદાર્થોને ટાંકીમાંના બેક્ટેરીયા દ્વારા વિઘટન કરવામાં આવે છે. જો કે તેનું પુરેપુરું વિઘટન શક્ય ન હોવાથી સમયાંતરે આ ઘન પદાર્થોને પમ્પીંગ દ્વારા કાઢવામાં આવે છે.
- (૭૭) “ઘન કચરો” એટલે કે, કાઢી નાંખવામાં આવેલ ઘન અથવા અર્ધ ઘન વસ્તુ કે જે કોર્પોરેશનની હદમાં ઉત્પાદિત કરવામાં આવેલ હોય અથવા લાવવામાં આવેલ હોય
- (૭૮) “સ્ત્રોત” એટલે કે,મિલકત કે જેમાં કચરો ઉત્પાદિત થાય
- (૭૯) “સંગ્રહ” એટલે કે, જેમાં હંગામી ધોરણે મ્યુનિસિપલ ઘન કચરાને રાખવામાં આવે, સ્વીકારવા માટેનું પાત્ર, જેનાથી બહાર પડી જતું નિવારી શકાય, જીવજંતુઓને આકર્ષે નહિ, જાનવરોથી દૂર રહે અને જેમાંથી વધારે દુર્ગંધ મારતી હોય
- (૮૦) “વરસાદી પાણીની ગટર” એટલે કે, એવી પાઈપ લાઈન અથવા નળીઓનું માળખું જેમાં વરસાદી પાણી જે જમીનની સપાટી ઉપર અને/અથવા વધારાનું પાણી વહે છે પણ જે સામાન્ય ગંદા પાણીની ગટરમાં નથી જતું
- (૮૧) “ગલી” જેમાં કોઈપણ રસ્તો, રોડ, લાઈન, ચોકઠું, ચોક, વળાંક, પેસેજ જો તે ચોખ્ખો હોય કે ન હોય અને તેના ઉપર બાંધકામ કરવામાં આવેલ હોય કે નહોય અથવા જેની ઉપર જાહેર જનતાનો રસ્તા અંગેનો હક્ક ઠરાવેલ હોય અને કોઈપણ બ્રીજ અથવા બનાવવામાં આવેલ રસ્તા ઉપરનો રસ્તો અથવા પગદંડી

- (૮૨) “ગલી વાળવી” એટલે કે, ગલીઓ, ચાલવાના રસ્તા, વળાંકો, પાર્ક અને ખાલી જગ્યાઓ જેમાંથી કચરો એકત્રિત કરવામાં આવે
- (૮૩) “દેખરેખ” એટલે કે, વિસ્તારમાંથી ચેપી રોગો અથવા જેનાથી ચેપ લાગવાની શક્યતા હોય તેવી માહિતી એકત્રિત કરવી એ માટે કે જેનાથી દરેક કેસો કે, જેમાં ચેપ લાગી ગયેલ હોય જે તે જગ્યાની તપાસ કરી શકાય અથવા જેનાથી અસર થવાની શક્યતા રહેલ હોય તે ચેપનો સ્ત્રોત શોધવાનો રહેશે અને યોગ્યતે કાબૂના માપદંડ રાખશે, સાથે સાથે સદર પરિસ્થિતિ ઉપર નજર રાખશે.
- (૮૪) “તરતા ઘન પદાર્થ” અથવા “તરલ પદાર્થ” એટલે કે, એવા ઘન પદાર્થો જે ગટરના પાણીમાં તરતા રહે છે અને જેને ગાળણ પધ્ધતિથી દૂર કરી શકાય છે
- (૮૫) “ગંદા પાણીની તૃતીય પ્રક્રિયા” એટલે કે, જે દ્વિતીય પ્રક્રિયા પછી આપવામાં આવે છે. જેમાં શુદ્ધ થયેલા પાણીને વધારાનું એરેશન અને/ અથવા કેમિકલ પ્રક્રિયાથી શુદ્ધ કરવામાં આવે છે. જેના દ્વારા દ્વિતીય પ્રક્રિયા વખતે પાણીના બેક્ટેરીયા દૂર કરી શકાય અને જેના દ્વારા પાણીમાં ઓગળેલ ઓક્સિજનની માત્રાને વધારી શકાય જેથી પાણીમાં બાકી રહેલ બીઓડીનું ઓક્સીડેશન કરી પાણીને વધુ શુદ્ધ કરી શકાય.
- (૮૬) “વાહન વ્યવહાર” એટલે કે, મ્યુનિસિપલ ઘન કચરાનું એક જગ્યાએથી બીજી જગ્યાએ લઈ જવું, ચોખ્ખી રીતે કે જે ખાસ કરીને તૈયાર કરવામાં આવેલી વાહન વ્યવહારની પધ્ધતિ મુજબ હોય જેથી કરીને ખરાબ દુર્ગંધ, લીટરીંગ, ન દેખાય તેવી પરિસ્થિતિની અને જેનાથી જીવજંતુ આવી ન શકે
- (૮૭) “ઉપયોગ કરનારની ફી/સફાઈની ફી” એટલે કે, ફી/ચાર્જીસ કે જે ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન દ્વારા વખતો વખત એકત્રિત કરવા માટે, વાહન વ્યવહાર માટે, પ્રક્રિયા કરવા અને અલગ અલગ વર્ગના મ્યુનિસિપલ ઘન કચરાના નિકાલ માટે ઉત્પાદકો માટે નક્કી કરવામાં આવેલ હોય અને જેને મ્યુનિસિપલ ઘન કચરો (મેનેજમેન્ટ એન્ડ હેન્ડલીંગ) રૂલ્સ, ૨૦૦૦ હેઠળ ચાર્જ કરવામાં આવેલ હોય.
- (૮૮) “રોગ પ્રતિકારક રસી” એટલે કે, ચેપી રોગ કે જેના અસરકારક પ્રતિકાર માટે રસી રહેલ હોય
- (૮૯) “જીવજંતુ” (Vector) એટલે કે, એન્થ્રોપોઇડ જીવજંતુ, બાયોલોજીકલ ઓળખ કે જ્યાં રોગ ફેલાવનાર એજન્ટ ગુણાંકમાં વધે અથવા બીજા પાસે જતા પહેલા (સામાન્ય રીતે માનવો) તેના શરીરમાં થોડો વિકાસ દર્શાવે છે તેના કરડવાથી જેનાથી રોગ ફેલાય છે.
- (૯૦) “જીવજંતુથી ઉત્પન્ન થતા રોગો” એટલે કે, રોગો કે જેમાં રહેલ પેથોજેનીક માર્કોઓર્ગેનીઝમ ચેપ લાગેલા વ્યક્તિમાંથી બીજા વ્યક્તિને એન્થ્રોપોડ અથવા બીજા એજન્ટ દ્વારા ફેલાય છે, કોઈક વખત બીજા પ્રાણીઓ કે જે વચગાળાના યજમાન તરીકે કાર્ય કરે છે.
- (૯૧) “વાહન” એટલે કે, ગાડું, ટ્રક, હાથગારી, સાયકલ, ટ્રાઈસીકલ, ઓટો રિક્ષા, મોટર વાહન અને દરેક પૈડા વાળું વાહન કે જે ઉપયોગમાં લેવાય અને શેરીમાં ઉપયોગમાં લેવા માટે સક્ષમ હોય
- (૯૨) “વોર્ડ” એટલે કે, ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનનો વહીવટી વોર્ડ સિવાય કે તેને બીજી કોઈ રીતે દર્શાવવામાં આવેલ હોય
- (૯૩) “કચરો” જેમાં સમાવેશ થાય છે_
- (એ) કોઈપણ પદાર્થ (જો તે ઘન, પ્રવાહી અથવા ગેસ હોય) કે જે કાઢવામાં આવેલ હોય, છોડવામાં આવેલ હોય અથવા પર્યાવરણમાં તેની સંખ્યા, ક્ષેત્ર અને એવી રીતે જમા કરવામાં આવેલ હોય કે જેનાથી પર્યાવરણમાં ફેરફાર થઈ શકે
- (બી) કોઈપણ કાઢી નાંખવામાં આવેલ, રદ કરવામાં આવેલ, ન જોઈતો, વધારાનો અથવા જુદો મુકવામાં આવેલ પદાર્થ અથવા
- (સી) કોઈપણ કાઢી નાંખવામાં આવેલ, રદ કરવામાં આવેલ, ન જોઈતો, વધારાનો અથવા જુદો મુકવામાં આવેલ પદાર્થ કે જેનું વેચાણ કરવાનું હોય અથવા અલગથી પ્રક્રિયા કરીને તેને ફરી બનાવવાનો હોય, ફરી પ્રક્રિયા કરવાનો હોય, તેની વસુલાત અથવા શુદ્ધિ કરવાની હોય જેનાથી તેમાંથી પદાર્થ ઉત્પન્ન થાય અથવા
- (ડી) કોઈપણ પદાર્થ કે જેને સદર બાયલોજી અથવા બીજા કોઈપણ બંધારણના પરિશિષ્ટ ૨ માં કચરા તરીકે દર્શાવવામાં આવેલ હોય
- (૯૪) “સ્યુએજ ટ્રિટમેન્ટ પ્લાન્ટ” એટલે કે, ગટરના ગંદા પાણીને ચોખ્ખું કરવા માટેનો પ્લાન્ટ જેમાં ઘણી બધી ટાંકીઓ, જાળીઓ, ફિલ્ટર્સ અને બીજી પ્રક્રિયાઓ થતી હોય જેના કારણે ગંદા પાણીમાંથી પ્રદુષકો નીકળી જાય.
- (૯૫) “પાણી જન્યરોગો” એટલે કે, ખૂબજ સામાન્ય રીતે પેથોજેનીક માર્કોઓર્ગેનીઝમ દ્વારા ફેલાતા રોગો કે જે તાજા પાણીમાંથી ફેલાય. ચેપ સામાન્ય રીતે ન્હાવાથી, ધોવાથી, પીવાથી, રસોઈ બનાવવાથી અથવા ખાવાનું ખાવાથી ચેપ લાગે છે.
- (૯૬) “આવરણ” એટલે કે, પ્લાસ્ટિક અથવા બીજું યોગ્ય તે અથવા મંજૂર કરવામાં આવેલ વસ્તુ કે જે આવરણ કરવાથી તે બંધ કરવામાં આવેલા કચરામાંથી છિદ્રો અને કાણાંઓ પુરાઈ જાય
- (૯૭) “બિનઉપયોગી કચરો (ઓર્ડન વેસ્ટ), ઈલેક્ટ્રોનિક પ્રોડક્ટ, ઉત્પાદન કરનારને ઓળખી શકાતા ન હોય અથવા હવે આ ધંધો કરતા ન હોય અને તેમના વારસદારોને આ ધંધામાં રસ ન હોય તથા આ કાયદાના અમલની તારીખ પહેલા નકામા થઈ ગયા હોય.

પ્રકરણ -૩

કચરાનું વર્ગીકરણ

પ. કચરાનું વર્ગીકરણ- કચરાને નીચે મુજબ વર્ગીકૃત કરવામાં આવેલ છે.

- (૧) રાખ
- (૨) બાયો-ડીગ્રેડેબલ કચરો/ભીનો કચરો
- (૩) બાયો-મેડીકલ કચરો
- (૪) બગીચા અને બાગાયતનો જથ્થાબંધ કચરો
- (૫) જથ્થાબંધ કચરો
- (૬) વાણિજ્યિક કચરો
- (૭) વાણિજ્યિક/ ઘરગથ્થુ જોખમી, બાયો-મેડીકલ અને સેનેટરી કચરો
- (૮) બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાથી થતો કચરો (સી.એન ડી. કચરો)
- (૯) મરી ગયેલા પ્રાણીઓ
- (૧૦) ઘરેલુ ગટરનું ગંદુ પાણી
- (૧૧) કતલખાના/મટન/ચિકનનો કચરો
- (૧૨) ઈ- કચરો
- (૧૩) ગંદકી
- (૧૪) બગીચાનો કચરો
- (૧૫) જોખમી કચરો
- (૧૬) ઘરગથ્થુ /રહેણાંકનો કચરો
- (૧૭) ઔદ્યોગિક કચરો
- (૧૮) આંતરિક ઘન કચરો
- (૧૯) સંસ્થાઓનો કચરો
- (૨૦) પ્રવાહી કચરો
- (૨૧) મ્યુનિસિપલ ઘન કચરો
- (૨૨) મ્યુનિસિપલ કચરો
- (૨૩) પુન:ઉપયોગમાં લઈ શકાય તેવો કચરો/સૂકો કચરો
- (૨૪) સેપ્ટેજ
- (૨૫) ગટરનો પ્રવાહી કચરો
- (૨૬) ગટરનો ઘન કચરો
- (૨૭) ગલી વાળવાથી
- (૨૮) ઉપયોગ થવાથી થતો કચરો
- (૨૯) પ્લાસ્ટિક કચરો
- (૩૦) રેડિયોએક્ટીવ વેસ્ટ

- (૧). “રાખ” માં લાકડું, કોલસો, ડામર, કોક અને બીજા જ્વલનશીલ પદાર્થો કે જે ઘરમાં, સંસ્થાઓમાં અને નાના ઔદ્યોગિક સંસ્થામાં રાંધવા અને બળવાથી વધેલા અવશેષો તેમાં પાવડર યુક્ત અવશેષો, અર્ધ બળેલ કોલસો અને ફુલ પકવેલી ઈંટ કે જે મેટલ અને ગ્લાસના નાના ટુકડાઓના મિશ્રણથી બનાવેલ હોય તેનો સમાવેશ થાય છે.
- (૨). “બાયો ડીગ્રેડેબલ કચરો/ભીનો કચરો” તેમાં કોર્પોરેશનની હદમાં ઉત્પાદીત થયેલ નીચે જણાવેલા કચરાનો સમાવેશ થાય છે. ચાના પાંદડા, ઈંડાની છાલ, ફળ અને શાકભાજીની છાલ, મટન અને હાડકા, બગીચા અને પાંદડાનાં અવશેષ, જેમાં ફૂલોનો સમાવેશ થાય છે. પ્રાણીઓના અવશેષો, ગંદા કાગળો, સફાઈ પછીની ઘરની ધૂળ, નાળિયેરની છાલ, રાખ અને બીજો કચરો કે જે સ્વભાવગત રીતે જૈવિક હોય.

- (3). “બાયો-મેડીકલ ક્યરો” તેમાં કોઈપણ પ્રકારનો ક્યરો, કે જે માણસો અને પ્રાણીઓના નિદાન, ઉપચાર અને તેમના રસીકરણ વખતે ઉત્પન્ન થાય અથવા તેને લગતા સંશોધન અંગેની પ્રવૃત્તિમાંથી ઉત્પન્ન થાય અથવા સંસ્થા દ્વારા જૈવિક વસ્તુના ઉત્પાદન અથવા ચકાસણી કે જેમાં સમાવેશ થાય છે. પરંતુ, મર્યાદિત નહિ તેવી હોસ્પિટલો, નર્સિંગ હોમ, ક્લિનિક, ડિસ્પેન્સરી, વેટનરી સંસ્થાઓ, પ્રાણીઓના તબેલા, પેથોલોજીકલ લેબોરેટરી, બ્લડ બેંક વિગેરે સદર ક્યરાને વધુમાં નીચે પ્રમાણે વર્ગીકૃત કરવામાં આવે છે.
- (૧). માનવીય શારીરિક ક્યરો જેમાં માણસની માંસપેશીઓ, અંગો અને શરીરના ભાગોનો સમાવેશ થાય છે.
- (૨). પ્રાણીઓનો ક્યરો (પ્રાણીઓની માંસપેશી, અંગો, શરીરના ભાગો, મડદા પરના લોહીવાળા ભાગો, પ્રવાહી, લોહી અને સંશોધન માટે ઉપયોગમાં લેવાતા પ્રાણીઓનો ક્યરો જે વેટરનરી હોસ્પિટલ, કોલેજો દ્વારા ઉત્પન્ન કરવામાં આવે, હોસ્પિટલો, પ્રાણીઓના તબેલા)
- (૩). માર્ફકી બાયોલોજી અને બાયો ટેકનોલોજી ક્યરો (લેબોરેટરી કલ્ચર, સ્ટોક અથવા સૂક્ષ્મ સજીવોના લાઈવ નમુના અથવા આપવામાં આવેલ રસીઓ, માનવીય અને પ્રાણીજન્ય સેલ કલ્ચર કે જેનો ઉપયોગ રીસર્ચમાં થાય છે, અને રીસર્ચની ચેપી વસ્તુઓ અને ઔદ્યોગિક લેબોરેટરીઓ, બાયોલોજીકલ ઉત્પાદનો, ઝેરી રસાયણો, ડીશો અને સાધનો કે જે આવી સંસ્કૃતિને તબદિલ કરવા ઉપયોગમાં લેવામાં આવે)
- (૪). અણીદાર ક્યરોસોયો, સિરીજો, સ્કાલપેલ, બ્લેડ, ગ્લાસ વિગેરે કે જેનાથી પંકચર અને કટ થઈ શકે. (આમાં બન્ને વાપરેલી અને વાપર્યા વગરની અણીદાર વસ્તુઓનો સમાવેશ થાય છે)
- (૫). કાઢી નાંખવામાં આવેલ દવાઓ અને સાયટોટોક્સિક દવાઓ (સમય મર્યાદા બહારનો, ખરડાયેલ અને કાઢી નાંખવામાં આવેલી દવાઓ સહિતનો ક્યરો)
- (૬). ઘન ક્યરો વસ્તુઓ કે જે લોહીથી ખરડાયેલી હોય અને શરીરમાંથી નીકળતું પ્રવાહી જેમાં કોટન, ડ્રેસિંગ્સ, ગંદા પ્લાસ્ટરનાં બીબા, પથારીઓ, બીજી વસ્તુઓ કે જે લોહીથી ખરડાયેલી હોય
- (૭). ઘન ક્યરો ડિસ્પોઝેબલ વસ્તુઓથી ઉત્પાદિત થયેલ ક્યરો સિવાય કે અણીદાર ક્યરો જેવો કે ટ્યુબો, મૂત્ર નલિકા, નસની અંદર દાખલ કરેલ સેટ વિગેરે
- (૮). પ્રવાહી ક્યરો લેબોરેટરી અને ધોવાણ, સફાઈ, હાઉસ કીપિંગ અને બિનચેપી પ્રવૃત્તિઓથી ઉત્પાદિત થયેલ ક્યરો
- (૯). બળેલી રાખ કોઈપણ બાયો મેડીકલ ક્યરાને બાળવાથી થતી રાખ
- (૧૦). રસાયણિક ક્યરો રસાયણો કે જે બાયોલોજીકલ, રસાયણોના ઉત્પાદનમાં લેવામાં આવે કે જે બિનચેપી કરવા માટે ઉપયોગમાં લેવામાં આવે અને જંતુનાશક વિગેરે
- (૪). “બગીચા અને બાગાયતનો જથ્થાબંધ ક્યરો” જેમાં પાર્ક, બગીચાઓ, ટ્રાફિક જંક્શન વિગેરેના જથ્થાબંધ ક્યરાનો સમાવેશ થાય છે અને તેમાં ઘાસની કૂંપણો, જંગલી છોડ, લાકડા જેવું છીંકણી કાર્બન મટીરીયલ કે જે કપાયેલ, શાખાઓ, ડાળીઓ, લાકડાની ચીરીઓ, સ્ટ્રો અને ખરી પડેલ પાંદડાઓ, કપાયેલ જાડ, કે જેને બાયો-ડીગ્રેડેબલ ક્યરા માટે રોજે રોજના એકત્રિત કરવાની પદ્ધતિમાં સમાવી શકાતો ન હોય.
- (૫). “જથ્થાબંધ ક્યરો” વાણિજ્યીક/રહેણાંકના ક્યરાનો સમાવેશ થઈ જાય છે કે તેના જથ્થા, આકાર, કદ અથવા સંખ્યા, કે જે મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશનના મતે કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલ નિયમિત ડોર ટુ ડોર સેવા દ્વારા નિકાલ કરવો અનુકૂળ નથી.
- (૬). “વાણિજ્યીક ક્યરો” જેમાં કચેરીઓ, જથ્થાબંધ અને છૂટક દુકાનો, રેસ્ટોરન્ટ, બજારો, વેરહાઉસ અને બીજા વાણિજ્યીક સ્થાપનો કે વાણિજ્યીક પ્રવૃત્તિમાં સંકળાયેલા હોય તેમાંથી ઉત્પાદન થયેલાનો સમાવેશ થાય છે. સદર ક્યરામાં ગંદવાડો અને ગંદા ક્યરાનો સમાવેશ થાય છે.
- (૭). વાણિજ્યીક/ ઘરગથ્થુ જોખમી, બાયો-મેડીકલ અને સેનિટરી ક્યરો જેમાં નીચે મુજબનાનો સમાવેશ થાય છે.
- (૧). ઘરગથ્થુ સફાઈ કરનારા
- એબ્રેસીવ પાવડર
  - એરોસોલ કેન્સ
  - એમોનીયા અને એમોનીયા આધારિત સફાઈની વસ્તુઓ
  - ક્લોરીન બ્લીચીઝ
  - ડ્રેઈન ઓપનર્સ
  - ફર્નિચર પોલીશ
  - ગ્લાસ ક્લીનર્સ
  - ઓવન ક્લીનર
  - શુ પોલીશ
  - સિલ્વર પોલીશ
  - સ્પોટ રીમુવર
  - ટોઈલેટ બાઉલ ક્લીનર
  - ફોલસ્ટ્રે એન્ડ કાર્પેટ ક્લીનર

(૨). વ્યક્તિગત કાળજી માટે ઉત્પાદિત વસ્તુઓ

- મેડિકેટેડ શેમ્પુ
- નેઈલ પોલીશ રીમુવર
- બધીજ કોસ્મેટિક વસ્તુઓ

(૩). ઓટોમોટીવ પ્રોડક્ટ

- બ્રેક અને ટ્રાન્સમીશન ફલુઈડ
- કાર બેટરીઓ
- ફ્યુઅલ જેવા કે સ્પેન્ટ ડીઝલ, કેરોસીન અને ગેસોલીન
- વેસ્ટ એન્જીન અને લુબ્રિકેટીંગ ઓઈલ
- ઓઈલ ફિલ્ટર્સ અને કાર કેર પ્રોડક્ટ્સ અને કન્ઝ્યુમેબલ

(૪). પેઈન્ટ પ્રોડક્ટ

- ઈનામેલ
- ઓઈલ બેઝ લેટેક્સ અથવા પાણી આધારિત પેઈન્ટ
- પેઈન્ટ સોલવન્ટ અને થીનર્સ
- ઓઈલ, ગ્લુ અને તેના ખાલી કન્ટેઈનરો

(૫). પરચુરણ ઉત્પાદિત વસ્તુઓ

- ફલેશ લાઈટની બેટરીઓ અને બટન સેલ
- ફોટોગ્રાફીક કેમિકલ્સ
- એસીડ કે જે સંડાસની સફાઈમાં વપરાય
- જંતુનાશક નિંદામણનાશક અને કીડી, વંદા અને મચ્છર મારવાની દવા તેના ખાલી ડબ્બા
- રસાયણિક ખાતર
- લાઈટ બલ્બ, ટ્યુબ લાઈટ અને કોમ્પેક્ટ ફ્લોરેશન્ટ લેમ્પ (સીએફએલ)
- સ્ટ્રાયોફોમ અને સોફ્ટ ફોમ પેકેજીંગ નવા સાધન દ્વારા જેમાં થર્મોકોલ મટીરીયલનો સમાવેશ થાય છે.
- ઈન્જેકશનની સોયો અને સિરીજો, શાપર્સ વિગેરે તેના બગડ્યા પછી
- કાઢી નાંખવામાં આવેલ સમય મર્યાદા બહારની દવાઓ જેમાં પ્રવાહી અને ટેબ્લેટોનો સમાવેશ થાય છે.
- થર્મોમીટર અને પારાવાળી ઉત્પાદિત વસ્તુઓ
- સેનીટરી નેપકીન, ટોવેલ, ડિસ્પોઝેબલ ડાઈપર્સ અને ઈનકોન્ટીનેન્સ પેડ (નિકાલ કર્યા પહેલા પોલીથીન બેગમાં પેક કરીને)

(૮). “બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાથી થતો કચરો” (સી.એન ડી. કચરો)” જેમાં બાંધકામ, નવીનીકરણ, મરામત અને ઘરો, વાણિજ્યિક બહુમાળી મકાનો અને બીજા સ્થાપત્ય તોડી પાડવાથી ઉત્પન્ન થયેલ નકામીવસ્તુઓનો સમાવેશ થાય છે.તેમાં મુખ્યત્વે નીચે જણાવેલાનો સમાવેશ થાય છે.

(૧) મોટી વસ્તુઓ (સિમેન્ટ કોંક્રીટ, ઈંટો, સિમેન્ટ પ્લાસ્ટર, સ્ટીલ (આર.સી.સી. દરવાજા/ બારીઓની ફેમો, છાપરાના આધાર, દાદરાની રેલીંગ વિગેરેમાંથી) રોડા પથ્થર(માર્બલ, ગ્રેનાઈટ, સેન્ડસ્ટોન વિગેરે) ટીમ્બર/વુડ (ખાસ કરીને જુના બહુમાળી મકાનોને તોડી પાડવાથી) છાપરા માટેની વસ્તુઓ,

(૨) નાની વસ્તુઓ (પાઈપો/ચેનલ (લોખંડ, પ્લાસ્ટીક,) પાઈપો (જીઆઈ, લોખંડ, પ્લાસ્ટીક) ઈલેક્ટ્રીકલ અને પ્લમ્બીંગ ફિક્ચર્સ પેનલો (લાકડાની, લેમિનેટેડ) બીજો કચરો (ગ્લેઝ ટાઈલ્સ,ગ્લાસ પેન વિગેરે)

(૯). “મરી ગયેલા પ્રાણીઓ” માં એવા મૃત પ્રાણીઓનો સમાવેશ થાય છે કે જે કુદરતી અથવા અકસ્માતે મૃત્યુ પામેલ હોય તેમાં કતલખાનાઓમાંથી નિકળેલા હાડપિંજર અને પ્રાણીઓના અવશેષોનો સમાવેશ થતો નથી.

(૧૦). “ઘરેલુ ગટરનું ગંદુપાણી” ઘરેલું ગંદા પાણીમાં મનુષ્યનો મળ તથા ખોરાક અને પાણીની બનાવટ તથા વપરાશથી ઉદ્ભવતો પાણીજન્ય કચરો તેમજ વાસણોની સફાઈ, ન્હાવા ધોવા અને સામાન્યતઃ ઘરને ચોખ્ખુ રાખવા માટે તેમજ લોન્ડ્રી વગેરેમાંથી નીકળતું પાણી સિવાય કે સ્કલેવાકીય લોન્ડ્રી મશીનમાંથી નીકળતો પાણીજન્ય કચરો.

(૧૧). “કતલખાનાઓ/મટન/ચીકનનો કચરો”જેમાં કતલખાનાઓ, મટન અને ચીકન સ્ટોલ અને તેના વેચાણ કેન્દ્રોમાંથી ઉત્પન્ન થતા કચરાનો સમાવેશ થાય છે.

(૧૨). “ઈ - ક્યરો” જેમાં નીચે જણાવેલા ઈલેક્ટ્રિકલ અને ઈલેક્ટ્રોનિક સાધનો કે ઈ-વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ એન્ડ હેન્ડલીંગ રૂલ્સ, ૨૦૧૧ અને જે સમયે સમયે સુધારવામાં આવેલ છે તેના પરિશિષ્ટ-૧ની યાદીમાં જણાવવામાં આવેલ છે તેનો સમાવેશ થાય છે તે, આખે આખા અથવા ભાગોમાં અથવા તેના ઉત્પાદનથી અને મરામતની પ્રક્રિયા દરમિયાન તેને રદ કરવામાં આવેલા છે, કે જેને કાઢી નાંખવાનો ઈરાદો રહેલ હોય.

(૧) ઈન્ફર્મેશન ટેકનોલોજી અને ટેલીકોમ્યુનિકેશન ઈક્વીપમેન્ટ

- સેન્ટ્રલાઈઝ ડેટા પ્રોસેસિંગ
- મેઈન ફ્રેમ, મીની કોમ્પ્યુટર
- પર્સનલ કોમ્પ્યુટીંગ
- પર્સનલ કોમ્પ્યુટીંગ (સેન્ટ્રલ પ્રોસેસીંગ યુનિટ ઈનપુટ/ આઉટપુટ ડિવાઈસ સાથે)
- લેપટોપ કોમ્પ્યુટર્સ (સેન્ટ્રલ પ્રોસેસીંગ યુનિટ ઈનપુટ/ આઉટપુટ ડિવાઈસ સાથે)
- નોટબુક કોમ્પ્યુટર્સ
- નોટપેડ કોમ્પ્યુટર્સ
- પ્રિન્ટર જેમાં કાર્ટીજોનો સમાવેશ થાય છે
- કોર્પીંગ ઈક્વીપમેન્ટ
- ઈલેક્ટ્રીકલ અને ઈલેક્ટ્રોનિક ટાઈપ રાઈટર્સ
- યુઝર ટર્મિનલ અને સીસ્ટમ
- ફેસીમાઈલ
- ટેલેક્ષ
- ટેલીફોનો
- પે ટેલીફોન્સ
- કોર્ડલેસ ટેલીફોનો
- સેલ્યુલર ટેલીફોનો
- આન્સરીંગ સીસ્ટમ

(૨) કન્ઝ્યુમર ઈલેક્ટ્રીકલ અને ઈલેક્ટ્રોનિક્સ

- ટેલીવીઝન સેટો (જેમાં લીક્વી ક્રીસ્ટલ ડિસ્પ્લે આધારીત સેટો અને લાઈટ ઈમીટીંગ ડાયોડ ટેકનોલોજીનો સમાવેશ થાય છે) રેફ્રીજરેટર, મોશીંગ મશીનો, એર કન્ડીશનર્સ સિવાય કે સેન્ટ્રલાઈઝડ એર કંડીશન પ્લાન્ટ)

(૧૩). ગાર્બેજ જેમાં પ્રાણીઓ અને શાકભાજીનો કચરો જે સંભાળ, સંગ્રહ, વેચાણ, રસોઈની પૂર્વ તૈયારી, રાંધવા અને ખોરાક પીરસવાના પરિણામે ઉદભવે, તેનો સમાવેશ થાય છે.

(૧૪). બગીચાનો કચરો જેમાં સામાન્ય ઘરગથ્થું બગીચાની પ્રવૃત્તિઓના પરિણામે ઉત્પન્ન થતા કચરાનો સમાવેશ થાય છે. જેમાં ઘાસ કાપવું, પાંદડા, છોડ, ફૂલો અને બીજી તેવીજ નાની અને સામાન્ય ઓર્ગેનિક વસ્તુઓનો સમાવેશ થાય છે, પરંતુ તેમાં ઝાડની શાખાઓનો સમાવેશ થતો નથી કે જે, તેની લંબાઈમાં કોઈપણ જગ્યાએથી ૪૦ એમએમ કરતા વધારે જાડી હોય, જથ્થાબંધ કચરો, બાંધકામનો કચરો અથવા બગીચામાં કામ કરવાની પ્રવૃત્તિનાં પરિણામે ઉત્પન્ન થતો કોઈપણ કચરો.

(૧૫). જોખમી કચરો જેમાં કોઈપણ કચરો કે જે તેના ભૌતિક, રાસાયણિક, રીએક્ટીવ, ટોક્સીક, જ્વલનશીલ, એક્સપ્લોઝીવ અથવા કોરોસીવ લક્ષણોના કારણે જોખમ ઉભુ કરે અથવા સ્વાસ્થ્ય અને પર્યાવરણને જોખમ ઉભુ કરે, જ્યારે તે એકલું હોય અથવા જ્યારે તે બીજા કચરા અથવા વસ્તુઓના સંપર્કમાં આવે તેનો સમાવેશ થાય છે. તેમાં હેઝાર્ડસ વેસ્ટ (મેનેજમેન્ટ, હેન્ડલીંગ એન્ડ ટ્રાન્સ બાઉન્ડ્રી મુવમેન્ટ) રૂલ્સ, ૨૦૦૮ કે જે સેન્ટ્રલ ગવર્નમેન્ટ દ્વારા પર્યાવરણ (સુરક્ષા) અધિનિયમ, ૧૯૮૬ હેઠળ પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ છે તેના રૂલ ૩(૧) માં દર્શાવવામાં આવેલ જોખમી કચરાનો પણ સમાવેશ થઈ જાય છે.

(૧૬). ઘરગથ્થુ/ઘરેલું રહેણાંક કચરો જેમાં કોઈ એક અથવા ઘણા બધા કુટુંબ ધરાવતા ઘરોના યુનીટો દ્વારા ઘરગથ્થુ પ્રવૃત્તિ જેવી કે રાંધવું, સફાઈ, મરામત, શોખ, સજાવટ, ખાલી કન્ટેઈનર, પેકેજીંગ, ક્લોથીંગ, બુક્સ, લખાણના કાગળો, ન્યુઝ પેપરો, ફર્નીશિંગ વિગેરેના લીધે ઉત્પાદીત થયેલા કચરાનો સમાવેશ થઈ જાય છે.

- (૧૭). ઔદ્યોગિક કચરો જેમાં ઉત્પાદન પ્રક્રિયામાં કાઢી નંખાયેલી ઘન વસ્તુઓ અને ઔદ્યોગિક કાર્યવાહીઓ જેમાં મોટા પ્રમાણમાં વસ્તુઓને આવરી લેવામાં આવેલ છે કે જે દરેક ઉદ્યોગોમાં વિભિન્ન હોય છે તેમાં નાના ઔદ્યોગિક પ્લાન્ટના ઘન કચરાનો પણ સમાવેશ થઈ જાય છે અને પાવર પ્લાન્ટમાંની રાખ અને મડદા પરના અને કતલખાનાઓમાંથી પ્રાણીઓના ભાગો કે જે સામાન્ય ક્રમમાં મ્યુનિસિપલ જમીન પુરાણમાં નિકાલ કરવામાં આવશે.
- (૧૮). નિષ્ક્રીય ઘન કચરો કે જેમાં કોઈપણ ઘન કચરો અથવા પ્રક્રિયાનો અંત જેમાં ભૌતિક, રાસાયણિક અને બાયોલોજિકલ લક્ષણો તેને સેનીટરી જમીન પુરાણ અંગે યોગ્ય બનાવશે.
- (૧૯). સંસ્થાકીય કચરો કે જેમાં સંસ્થાઓ જેવી કે સ્કુલ, કોલેજો, પબ્લીક લાયબ્રેરીઓ, યુનિવર્સિટી, રીસર્ચ ઓર્ગેનાઈઝેશન વિગેરેમાંથી ઉત્પન્ન થતા કચરાનો સમાવેશ થાય છે.
- (૨૦). પ્રવાહી કચરો તેમાં ગટરનો પ્રવાહી કચરો અને સેપ્ટેજ કચરાનો સમાવેશ થાય છે.
- (૨૧). મ્યુનિસિપલ ઘન કચરો જેમાં વાણિજ્યિક રહેણાંક અને બીજો કચરો કે જે કોર્પોરેશનની હદમાં ઉત્પન્ન થયો હોય જે ઘન હોય અથવા અર્ધઘન સ્વરૂપમાં હોય સિવાય કે ઔદ્યોગિક જોખમી કચરો અને તેમાં બાયો-મેડિકલ વેસ્ટ તરીકે ગણવામાં આવેલ કચરાનો સમાવેશ થઈ જાય છે.
- (૨૨). મ્યુનિસિપલ કચરો જેમાં મ્યુનિસિપલ પ્રવૃત્તિઓ અને સેવામાંથી પરિણમતા કચરાનો સમાવેશ થાય છે અને તેમાં એ કચરાનો પણ સમાવેશ થાય છે કે જે જાહેર સ્થળો ઉપર નાંખવામાં આવેલ હોય જેવો કે, ગલીનો કચરો, મૃત પ્રાણીઓ, બજારનો કચરો વિગેરેનો સમાવેશ થાય છે.
- (૨૩). પુન: ઉપયોગી કચરો/સુકો કચરો કે જેમાં નીચે જણાવેલ કચરો કે જે કોર્પોરેશનની હદમાં ઉત્પન્ન થયેલ હોય તેનો સમાવેશ થઈ જાય છે.
- (૧) કાગળની પેદાશ- ન્યુઝ પેપર, કોમ્પ્યુટર પ્રિન્ટ આઉટ, લખવા માટેનો કાગળ, કવર કાર પાર્કિંગની કુપન, બ્રોશર અથવા પેમ્ફ્લેટ, મેગેઝીન, ચોપડીઓ, કાર્ડબોર્ડ અને કાગળનું પેકિંગ (જેવું કે ખાદ્ય પદાર્થોનું બોક્ષ અને પીણાના કાર્ટન) કાગળના ખોરાક ઉપરના કવર અને બીજી કાગળની પેદાશો.
- (૨) ધાતુની પેદાશ-કેન અને કન્ટેઈનરો કે જે મેટલમાંથી બનાવવામાં આવેલ હોય જેવા કે ઠંડા પીણાનાં કેન, દૂધ પાવડર ટીન અને ફૂડ કેન.
- (૩) પ્લાસ્ટિક અને રબર પેદાશ- બોટલો અથવા કન્ટેઈનર, કે જે પ્લાસ્ટિકમાંથી બનાવવામાં આવેલા હોય જેવા કે ડીટરજન્ટના કન્ટેઈનર, દૂધના કન્ટેઈનર, મિનરલ પાણીની બોટલો, ઠંડા પીણાંની બોટલો, જ્યુસની બોટલો, પ્લાસ્ટીકની બેગો, પ્લાસ્ટીક પેકેજિંગ અને બીજી પ્લાસ્ટીકની પેદાશો સિવાય કે સ્ટાયરો ફોમ, ડિસ્પોઝેબલ કટલરી અને કોકરી.
- (૪) કાચની પેદાશો- બરણીઓ, બોટલો, બારીના ગ્લાસ, પાર્સેલીન, સિરામિક અને માઇલીધર પરંતુ જેમાં લાઈટના બલ્બ ન હોય.
- (૫) કોઈપણ પદાર્થ કે જે તેની પ્રકૃતિ પ્રમાણે ફરી બનાવી શકાય તેમ હોય.
- (૨૪). સેપ્ટેજ વેસ્ટ તેમાં સેપ્ટિક ટેન્ક સ્લજ કે જે કાચા પ્રાથમિક અને એરોબીકલી ઉત્પાદિત કરવામાં આવેલા સ્લજનાં મિશ્રણથી બનાવવામાં આવેલ છે તેનો સમાવેશ થાય છે. જે સખત દુર્ગંધ અને જે દેખાવે અને તેમાં સારા એવા પ્રમાણમાં ગ્રીસ, ગ્રીટ, વાળ, ડેબ્રીસ અને પેથોજેનિક માઈક્રો ઓર્ગેનીઝમ રહેલ હોય છે. સદર કચરાને વધુમાં નીચે જણાવેલ વર્ગોમાં વર્ગીકૃત કરવામાં આવેલ છે.
- (૧) સ્થાનિક સેપ્ટેજ
- (૨) ઔદ્યોગિક સેપ્ટેજ
- (૩) ગ્રીસ સેપ્ટેજ
- (૨૫). સુએજ ઘન કચરો જેમાં કાચા અને સુએજ તરીકે ગણાતા ઓર્ગેનીક સ્લજની પ્રક્રિયાથી ઉત્પન્ન થતી વધારાની ઉત્પાદિત વસ્તુઓનો સમાવેશ થાય છે.
- (૨૬). સુએજ પ્રવાહી કચરો તેમાં ઘરો, વાણિજ્યિક સંસ્થાનો, સંસ્થાઓ અથવા જાહેર સંડાસોમાંથી ઉત્પન્ન થતા સુએજ કચરાનો સમાવેશ થાય છે.
- (૨૭). ગલી વાળવી તેમાં ગલીઓ, ચાલવાના રસ્તાઓ, સાંકડી ગલી, બગીચાઓ અને ખુલ્લી જગ્યાઓમાંથી એકત્રિત કરેલ કચરાનો સમાવેશ થાય છે.
- (૨૮). યુટીલીટી કચરો જેમાં જાહેર સ્થાપત્યના પ્રોજેક્ટ જેવા કે રોડ, બ્રીજ ટોલબુથો વિગેરે નાં બાંધકામનો સમાવેશ થાય છે કે, જે કેન્દ્ર અને રાજ્ય સરકારના કોન્ટ્રાક્ટરો/ એજન્સીઓ/ એજન્ડોવ્યક્તિઓ દ્વારા કરવામાં આવે છે.
- (૨૯). પ્લાસ્ટિક કચરો જેમાં કોઈપણ પ્લાસ્ટીકની પેદાશો જેવી કે કેરી બેગ્સ, પાઉચો અથવા એક કરતા વધારે કવર વાળા પેકેજિંગનો સમાવેશ થાય છે કે, જેનો ઉપયોગ કર્યા પછી અથવા તેનો ઉપયોગ કરવા તરીકેનો સમય પૂરો થયા બાદ નાશ કરવાનો હોય છે.
- (૩૦). રેડીયોએક્ટીવ વસ્તુ / સામગ્રીનો એવો કચરો કે રેડિયોન્યુક્લાઈડ જથ્થો ધરાવતું હોય અથવા જથ્થો તેને સક્ષમ સત્તા દ્વારા સત્તાવાર ગેઝેટમાં નોટીફિકેશનથી પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવેલ હોય.

પ્રકરણ - ૪

કચરો ઉત્પાદિત કરનાર

૬. સદર બાયલોઝનાં હેતુ માટે કોઈપણ માલિક વ્યવસ્થાતંત્રના ચોક્કસ માટેના પ્રમુખ, સેક્રેટરી, ડીરેક્ટર, ટ્રસ્ટી, મેનેજર, કબજેદાર, મુખ્ય સત્તાધિકારી અથવા કોઈપણ વ્યક્તિ નીચે દર્શાવેલ જૂથોનું પ્રતિનિધિત્વ કરતો હોય તેમને કચરો ઉત્પાદિત કરનાર તરીકે ગણવામાં આવશે.

❖ રહેણાંક

- (૧). વ્યક્તિગત ઘર ધરાવનાર
- (૨). સરકારી અને ખાનગી કોલોનીઓ/ સોસાયટીઓ
- (૩). બંગલાઓ, બહુમાળી મકાનો, એપાર્ટમેન્ટો, રો હાઉસો, ટેનામેન્ટો, ટાઉનશીપ, હોસ્ટેલો
- (૪). ઝુંપડપટ્ટીઓ અને ચાલીઓ

❖ વાણિજ્યીક

- (૫). હોટલો, રેસ્ટોરન્ટ અને બીજા ખાદ્યગૃહો
- (૬). દુકાનો કચેરીઓ અને બીજા વાણિજ્યીક પેઢી, દુકાનો
- (૭). મેરેજ હોલો, વાડી, વેચાણ મેળા, પાર્ટી પ્લોટ, કોમ્યુનિટી હોલો, ક્લબો વિગેરે
- (૮). શાકભાજી, ફળોની દુકાનો /ફેરિયાઓ અને ફુલ બજારો
- (૯). મચ્છી, મટન બજાર/ કતલખાનાઓની દુકાનો/ ફેરિયાઓ અને મટનના સ્ટોલ
- (૧૦). શેરીના ફેરિયાઓ, ગુજરી બજાર અને પાથરણાઓ
- (૧૧). બાંધકામ વાળી જગ્યાઓ
  - (એ) બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાથી થયેલ કચરાના જથ્થાબંધ ઉત્પાદકો
  - (બી) બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાથી થયેલ કચરાના નાના પ્રમાણમાં ઉત્પાદકો

❖ અન્ય

- (૧૨). શૈક્ષણિક સંસ્થાનો
  - (૧૩). હોસ્પિટલો અને બીજા હેલ્થ કેર સંસ્થાઓ જેમાં ડિસ્પેન્સરીઓ અને દવાના ડીલરો અને રસાયણિક બનાવટોનો સમાવેશ થઈ જાય છે.
  - (૧૪). જાહેર અને ખાનગી બગીચા
  - (૧૫). પૌરાણીક સ્થાપત્ય
  - (૧૬). ધાર્મિક જગ્યાઓ
  - (૧૭). ઉદ્યોગો
  - (૧૮). ઘરગથ્થુ ઉદ્યોગો
  - (૧૯). ડેરી અને પ્રાણીઓના તબેલા
  - (૨૦). વર્કશોપ અને ગેરેજ
- (૧). “વ્યક્તિગત રહેણાંક” એટલે કે અને જેમાં બધાજ વ્યક્તિઓ કે, જે રહેણાંક મકાનનો કબજો ધરાવતા હોય તેનો સમાવેશ થાય છે. રહેણાંક મકાનમાં ઘર, એપાર્ટમેન્ટ, ફરતા ઘર, રૂમોનો સમૂહ, એક રૂમ કે જેનો કબજો રાખવામાં આવેલ હોય (અથવા જો તે ખાલી હોય અને જેનો કબજો લેવામાં આવનાર હોય) જે અલગથી રહેવા માટેના ઘર તરીકે હોય, સદર બાયલોઝના હેતુ માટે ઘરના માલિક અથવા કબજેદાર અથવા વ્યક્તિ કે જે તેનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા હોય તેને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે.

- (૨). “સરકારી અને ખાનગી કોલોનીઓ/ સોસાયટીઓ” એટલે કે અને તેમાં કોઈપણ વર્ગના સભ્યો તરીકે સાથે રહેતા વ્યક્તિઓનો સમાવેશ થઈ જાય છે. સદર બાયલોઝના હેતુ માટે પ્રમુખ સોસાયટીના સેક્રેટરી અથવા કોઈપણ વ્યક્તિ કે જે તેમનું પ્રતિનિધિત્વ કરતો હોય તેને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે. નોંધાયેલ સહકારી મંડળીનું અસ્તિત્વ ન હોવાના પ્રસંગે ઉપરોક્ત દર્શાવેલા ઉત્પાદકોને કોર્પોરેશન દ્વારા સદર બાયલોઝની જોગવાઈઓ મુજબ સેનિટેશન કો-ઓર્ડિનેટરની નિમણૂક કરવા માટે વિનંતી કરવામાં આવશે.
- (૩). “બંગલાઓ, બહુમાળી મકાનો, એપાર્ટમેન્ટો, રો હાઉસો, ટેનામેન્ટો, ટાઉનશીપો, હોસ્ટેલો” એટલે કે અને તેમાં દરેક વ્યક્તિઓ કે જે બંગલાઓ, બહુમાળી મકાનો, એપાર્ટમેન્ટો, રો હાઉસ, ટેનામેન્ટ અથવા ટાઉનશીપમાં રહેતી હોય તેઓનો સમાવેશ થાય છે, સદર બાયલોઝના હેતુ માટે પ્રમુખ, સોસાયટીના સેક્રેટરી અથવા કોઈપણ વ્યક્તિ કે જે તેમનું પ્રતિનિધિત્વ કરતો હોય તેને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે. નોંધાયેલ સહકારી મંડળીનું અસ્તિત્વ ન હોવાના પ્રસંગે ઉપરોક્ત દર્શાવેલા ઉત્પાદકોને કોર્પોરેશન દ્વારા સદર બાયલોઝની જોગવાઈઓ મુજબ સેનિટેશન કો-ઓર્ડિનેટરને નિમણૂક કરવા માટે વિનંતી કરવામાં આવશે.
- (૪). “ગ્રુપડપટ્ટીઓ” એટલે કે અને જેમાં જાહેર કરવામાં આવેલ અને ન જાહેર કરવામાં આવેલ ગ્રુપડપટ્ટીઓ, ચાલીઓ અને ઝુગ્ગીઓ કે જે ગાંધીનગર શહેરની હદમાં આવેલી હશે તેનો સમાવેશ થાય છે. સદર બાયલોઝના હેતુ માટે વ્યક્તિગત રહેણાંકનાં માલિકો અથવા વ્યક્તિ કે જે તેઓનું પ્રતિનિધિત્વ કરતુ હોય તેને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે. કોઈપણ વર્ગ આધારિત સંસ્થા/ગ્રુપ કે જે ગ્રુપડપટ્ટીઓનું પ્રતિનિધિત્વ કરતુ હોય તે ન હોવાના પ્રસંગે, રહેવાસીઓને કોર્પોરેશન દ્વારા સદર બાયલોઝની જોગવાઈઓનો અમલ કરવાના હેતુ માટે સેનિટેશન કો-ઓર્ડિનેટરને નિમણૂક કરવા વિનંતી કરવામાં આવશે.
- (૫). “હોટલો, રેસ્ટોરન્ટો અને બીજા ખાદ્યગૃહો” એટલે કે અને તેમાં બધીજ પ/ઠ/૩/૨/૧ સ્ટાર હોટલો, હોટલોસ્ટાર વર્ગ સિવાયની, રેસ્ટોરન્ટો, નાસ્તા ગૃહો, બેકરીઓ, કેન્ટીનો, નાસ્તા બજાર અને બીજા બધાજ ખાદ્યગૃહોનો સમાવેશ થાય છે કે જેઓને ચલાવવા માટે કોર્પોરેશનના સંબંધિત વિભાગની પરવાનગી જરૂર હોય છે સિવાય કે વેચાણ કરનાર અને ફેરિયાઓસદર બાયલોઝના હેતુ માટે માલિક/પરવાનેદારને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે.
- (૬). “દુકાનો, કચેરીઓ અને બીજા વાણિજ્યીક સ્થાપનો” એટલે કે અને તેમાં સ્થાપનો કે જેમાં કોર્પોરેશનના સંબંધિત વિભાગ દ્વારા શોપ્સ એન્ડ એસ્ટાબ્લીશમેન્ટની નોંધણીની જરૂર છે તેનો સમાવેશ થાય છે. સદર બાયલોઝના હેતુ માટે માલિક/ કબજેદાર/ મેનેજર અથવા વ્યક્તિ કે જે તેમનું પ્રતિનિધિત્વ કરતો હશે તેને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે.
- (૭). “મેરેજ હોલો, વાડી, વેચાણ મેળા, પાર્ટી પ્લોટ, કોમ્યુનિટી હોલો, ક્લબો વિગેરે” ઉત્પાદકોના સદર વર્ગમાં સામાજીક મેળાવડાના આયોજકો અને જાહેર જગ્યાએ યોજવામાં આવતા કાર્યક્રમો જેમાં પ્રોસેસન, પ્રદર્શન, સર્કસ, મેળા, રાજકરણની રેલીઓ, વાણિજ્ય, ધાર્મિક, સામાજીક-સાંસ્કૃતિક કાર્યક્રમો, વિરોધ અને દેખાવો વિગેરેનો પણ સમાવેશ થાય છે. સદર બાયલોઝના હેતુ માટે ઉપરોક્ત કાર્યક્રમોના માલિક/ મેનેજર/ આયોજકોને ઉત્પાદકો તરીકે ગણવામાં આવશે.
- (૮). “શાકભાજી, ફળોની દુકાનો/ફેરિયાઓ અને ફુલ બજારોમાં બંને સ્થાપનો અને મ્યુનિસિપલ અને ખાનગી બજારોમાં ફેરિયાઓ/રોડની બાજુએ રહેલા વેચાણ કરનારાઓનો સમાવેશ થાય છે” સદર બાયલોઝના હેતુ માટે સદર સગવડોના માલિકો અથવા કબજેદારો અથવા તો વ્યક્તિ કે જે તેઓનું પ્રતિનિધિત્વ કરતો હોય તેનો સમાવેશ થાય છે.
- (૯). “મચ્છી, મટન બજાર કતલખાનાઓની દુકાનો ફેરિયાઓ અને મટનના સ્ટોલ જેમાં બન્ને સ્થાપનો, મ્યુનિસિપલ અને ખાનગી મચ્છી, મટન બજાર/ કતલખાનાઓના બજારના ફેરિયાઓનો સમાવેશ થઈ જાય છે.” તેમાં મટન અને ચીકન સ્ટોલ અને બીજી મટનની ઉત્પાદીત વસ્તુઓના આઉટલેટનો પણ સમાવેશ થાય છે. સદર બાયલોઝના હેતુ માટે સદર સગવડોના માલિક અથવા કબજેદારો અથવા તો તેમનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા વ્યક્તિને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે.
- (૧૦). “ગલીના ફેરિયાઓ, ગુજરી બજાર અને પાથરણાઓ” એટલે કે અને તેમાં દરેક વ્યક્તિગત કે જેઓને કોર્પોરેશનના સંબંધિત વિભાગ પાસે નોંધણી કરાવવાની જરૂર હોય તેવા ગલીના ફેરિયાઓનો સમાવેશ થાય છે.
- (૧૧). “બાંધકામ થતી હોય તેવી જગ્યાઓ” એટલે કે અને તેમાં સમાવેશ થાય છે.
- (એ) “બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાથી થયેલ કચરાના જથ્થાબંધ ઉત્પાદકો” એટલે કે અને તેમાં નીચે જણાવ્યા મુજબનાનો સમાવેશ થાય છે.
- (૧) ખાનગી ક્ષેત્રે/સરકારી માલિકીની અથવા તેમના તાબા હેઠળ રહેલા ક્ષેત્રોના બિલ્ડરો અને ડેવલપરો કે જેઓએ કોર્પોરેશન તરફથી બાંધકામ, જેમાં મોટા બાંધકામ કામો કે જે અલગ અલગ કેન્દ્ર અને સરકારી વિભાગોના કામોનો સમાવેશ થાય છે તે અંગેની પરવાનગી લેવાની જરૂર છે.

- (૨) સગવડો અને તેના કોન્ટ્રાક્ટરો અથવા સરકારી એજન્સીઓ કે જે સી એન ડી કચરાના ઉત્પાદનની પ્રવૃત્તિ સાથે સંકળાયેલ હોય તેઓને જી.એમ.સી.ની વોર્ડ ઓથોરીટી દ્વારા નાવાંધા પ્રમાણપત્ર જરૂરી રહેશે.
- (૩) ડી-સિલ્ટીંગ અને ખાડો ખોદનાર કોન્ટ્રાક્ટરો કે જે જીએમસી દ્વારા નિમણુંક કરવામાં આવેલ હશે તેઓ વરસાદી પાણીની ગટરો અને બીજી ફેરફારની પ્રવૃત્તિઓ.

(બી) “બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાથી થયેલ કચરાના નાના પ્રમાણમાં ઉત્પાદકો” એટલે કે અને તેમાં રહેણાંક અને વાણિજ્યીક ઉત્પાદકો કે જે બાંધકામની પ્રવૃત્તિઓ ચલાવતા હોય અથવા અમલમાં મુકતા હોય જેમાં નાની માત્રામાં બાંધકામનો કચરો, બે ટન થી ઓછો ઉત્પન્ન થતો હોય.

- (૧૨). “શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ” એટલે કે અને તેમાં દરેક સંસ્થા કે જે શિક્ષણને લગતી સેવાઓ વ્યક્તિગત રીતે અથવા દરેક વ્યક્તિગત ને સૂચનાઓ સંબંધિત સેવા પૂરી પાડતી અને તેમાં ઘોડીયાઘર-આંગણવાડી, પ્રાથમિક, માધ્યમિક, ઉચ્ચતર માધ્યમિક અને ઉચ્ચ શિક્ષણ આપતી સંસ્થાઓનો સમાવેશ થાય છે જેમાં ખાસ સ્કૂલો અને યુનિવર્સિટીઓનો સમાવેશ થાય છે. સદર બાયલોઝના હેતુ માટે સંસ્થાના મુખ્ય કામ કરનાર/ટ્રસ્ટ મેનેજીંગ ટ્રસ્ટી અથવા મુખ્ય કામ કરનારનું પ્રતિનિધિત્વ કરતી કોઈપણ વ્યક્તિને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે.
- (૧૩). “હોસ્પિટલો અને બીજા હેલ્થ કેર સંસ્થાઓ” એટલે કે અને જેમાં હોસ્પિટલો, નર્સિંગ હોમ, ક્લિનિક ડીસ્પેન્સરી, વેટરનરી સંસ્થાઓ, પ્રાણીઓના તબેલાઓ, પેથોલોજીક લેબોરેટરી, બ્લડ બેન્ક, દવાઓના ડીલરો અને રસાયણિક બનાવટો અથવા કોઈપણ સંસ્થાઓનો સમાવેશ થાય છે. જેમાં બાયો-મેડીકલ કચરાનો સમાવેશ થાય છે. સદર બાયલોઝના હેતુ માટે સંસ્થાના મુખ્ય કામ કરનાર અથવા મુખ્ય કામ કરનારનું પ્રતિનિધિત્વ કરતી કોઈપણ વ્યક્તિને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે.
- (૧૪). “જાહેર અને ખાનગી બગીચાઓ” એટલે કે, અને તેમાં સરકાર અથવા ખાનગી વ્યક્તિ દ્વારા માલિકી હક્કે ધરાવવામાં આવતા પ્લોટનો સમાવેશ થાય છે કે, જે ફૂલો, ઔષધીઓ, શાકભાજી અથવા ફળો ઉગાડવા માટે ઉપયોગમાં લેવાય છે અને / અથવા મનોરંજન માટે ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે. સદર બાયલોઝના હેતુ માટે માલિક વ્યક્તિ કે જે ચાર્જમાં હોય અથવા તો વ્યક્તિ કે જે તેમનું પ્રતિનિધિત્વ કરતો હોય તેને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે.
- (૧૫). “પૌરાણિક સ્થાપત્ય” એટલે કે અને તેમાં એએસઆઈ દ્વારા સુરક્ષિત સ્થાપત્ય તરીકેની યાદીમાં મુકવામાં આવેલી મિલકતોનો અને/ અથવા કોર્પોરેશનની (હિરિટેજ કન્ઝર્વેશન) કમિટી દ્વારા કરવામાં આવેલ જાહેરનામામાં સમાવેશ કરવામાં આવેલી મિલકતોનો અને /અથવા માલિક, ઈન-ચાર્જ વ્યક્તિ, ટ્રસ્ટી, મેનેજર અથવા તો વ્યક્તિ કે જે તેઓનું પ્રતિનિધિત્વ કરતો હોય તેને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે.
- (૧૬). “ધાર્મિક જગ્યાઓ” એટલે કે અને તેમાં કોઈપણ સ્થાપન અથવા તો સ્થળ કે જ્યાં માણસો ધાર્મિક અભ્યાસ, પૂજા અથવા અર્ચનાની પ્રવૃત્તિ કરતા હોય તેનો સમાવેશ થાય છે. સદર બાયલોઝનાં હેતુ માટે માલિક, ઈન્ચાર્જ-વ્યક્તિ, ટ્રસ્ટી, મેનેજર અથવા તો વ્યક્તિ કે જે તેમનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા હોય તેઓને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે.
- (૧૭). “ઉદ્યોગો” એટલે કે અને તેમાં બધાજ સ્થાપનો કે જે પર્યાવરણ સુરક્ષા અધિનિયમ, ૧૯૮૬ના પરિશિષ્ટ ૧ થી ૪ માં સમાવેશ કરવામાં આવેલ હોય અને /અથવા તે ઈન્ડીયન ફેક્ટરી એક્ટ હેઠળ સમાવેશ કરવામાં આવેલ હોય.
- (૧૮). “ઘરગથ્થુ ઉદ્યોગો” એટલે કે અને તેમાં ઘરની વ્યાખ્યામાં પડતા ઘરના કોઈપણ એક અથવા વધુ સભ્યો દ્વારા હાથ ધરવામાં આવેલ ઉદ્યોગોનો સમાવેશ થાય છે. અથવા ઘરના સભ્યો દ્વારા બીજા સ્થળોએ હાથ ધરવામાં આવેલ ઉદ્યોગો (સિવાય કે ઔદ્યોગિક વસાહતો) કે જે ઈન્ડીયન ફેક્ટરી એક્ટ હેઠળ નોંધાયેલ ન હોય.
- (૧૯). “ડેરી અને પ્રાણીઓના તબેલા” એટલે કે અને તેમાં બધાજ રહેણાંક કે જે શહેરની હદમાં રહેલ હોય કે જેઓની મોટા ભાગની આવક ખેતી અને બીજા કામો ઉપર સીધી અથવા આડકતરી રીતે આધારિત અને ખેતીને સંબંધિત હોય છે તેનો સમાવેશ થાય છે સદર બાયલોઝના હેતુ માટે માલિક અથવા સદર સગવડોના કબજેદાર અથવા તો વ્યક્તિઓ કે જે તેઓનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા હોય તેઓને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે.
- (૨૦). “વર્કશોપ અને ગેરેજ” એટલે કે અને તેમાં કોઈપણ વાણિજ્યીક સંસ્થા કે જ્યાં ઓટોમોબાઇલની મરામત, સર્વિસ અથવા તેને પાર્ક કરવામાં આવતા હોય તેવી જગ્યાનો સમાવેશ થાય છે. સદર બાયલોઝનાં હેતુ માટે માલિક કબજેદાર અથવા સદર સગવડના મુખ્ય કામ કરનારા અથવા તેઓનું પ્રતિનિધિત્વ કરતા વ્યક્તિને ઉત્પાદક તરીકે ગણવામાં આવશે.

પ્રકરણ - ૫

ઘન કચરાને અલગ પાડવો

૭. અનુક્રમ નં- ૧,૨,૩,૫,૬,૭, અને ૧૨ના ઉત્પાદકો દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો.
અનુક્રમ નં- ૧,૨,૩,૫,૬,૭, અને ૧૨ના ઉત્પાદકો તેઓના સ્ત્રોત દ્વારા ઘન કચરાને નીચે જણાવેલા વર્ગોમાં અલગ પાડશે.
- (૧) બાયો - ડીઝેલ કચરો/ભીનો કચરો
  - (૨) ફરીથી બનાવી શકાય તેવો કચરો/સુકો કચરો
  - (૩) બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાથી થતો કચરો
  - (૪) ઈ-કચરો
  - (૫) વાણિજ્યીક /ઘરગથ્થુ જોખમી,બાયો-મેડીકલ અને સેનીટરી કચરો
૮. અનુક્રમ નં-૪,૭,૮,૧૦,૧૫,અને ૧૬ના ઉત્પાદકો દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો.
અનુક્રમ નં-૪,૭,૮,૧૦,૧૫,અને ૧૬ના ઉત્પાદકો તેઓના સ્ત્રોત દ્વારા ઘન કચરાને નીચે જણાવેલા વર્ગોમાં અલગ પાડશે.
- (૧) બાયો - ડીઝેલ કચરો/ભીનો કચરો
  - (૨) ફરીથી બનાવી શકાય તેવો કચરો/સુકો કચરો
  - (૩) બીજો કચરો
૯. અનુક્રમ નં- ૧૧નાં ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો
અનુક્રમ નં-૧૧નાં ઉત્પાદક તેઓના સ્ત્રોત દ્વારા ઘન કચરાને નીચે જણાવેલા વર્ગોમાં અલગ પાડશે.
- (૧) ફરીથી તેને તે જ જગ્યાએ ઉપયોગમાં લઈ શકાય/ બીજા બાંધકામની જગ્યાએ ફરીથીઉપયોગમાં લઈ શકાય/ ફરીથી બનાવી શકાય.
  - (૨) જમીનના પુરાણ માટે નકામો કચરો
૧૦. અનુક્રમ નં-૧૩ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો.
અનુક્રમ નં.૧૩ના ઉત્પાદક હોસ્પિટલ અને બીજા આરોગ્ય સેવાઓ સાંભળતી સંસ્થાઓ તેઓના સ્ત્રોત દ્વારા ઘન કચરાને નીચે જણાવેલા વર્ગોમાં અલગ પડશે.
- (૧) બાયો મેડીકલ કચરો
  - (૨) બાયો - ડીઝેલ કચરો/ભીનો કચરો
  - (૩) ફરીથી બનાવી શકાય તેવો કચરો/સુકો કચરો
  - (૪) બાંધકામ અને તોડી પાડવાથી થતો કચરો
  - (૫) ઈ-કચરો
૧૧. અનુક્રમ નં-૧૪ જો ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો
ખાનગી અને જાહેર બગીચા વાળા તેઓના સ્ત્રોત દ્વારા ઘન કચરાને નીચે જણાવેલ વર્ગોમાં અલગ પાડશે.
- (૧) બગીચાનો કચરો
  - (૨) ભીનો કચરો (બગીચાના કચરા સિવાય)
  - (૩) સૂકો કચરો

૧૨. અનુક્રમ નં- ૧૭ અને ૧૮ના ઉત્પાદકો દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો.

અનુક્રમ નં-૧૭ અને ૧૮નાં ઉત્પાદકો ઔદ્યોગિક ગૃહ તેઓના સ્ત્રોત દ્વારા ઘન કચરાને નીચે જણાવેલા વર્ગોમાં અલગ પાડશે.

- (૧) જોખમી કચરો
- (૨) બાયો - ડીગ્રેડેબલ કચરો/ભીનો કચરો
- (૩) ફરીથી બનાવી શકાય તેવો કચરો/સુકો કચરો
- (૪) બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાથી થતો કચરો
- (૫) ઈ-કચરો

૧૩. અનુક્રમ નં-૧૯ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો.

અનુક્રમ નં ૧૯ના ઉત્પાદક ડેરી અને પશુઓના તબેલા તેઓના સ્ત્રોત દ્વારા ઘન કચરાને નીચે જણાવેલ વર્ગોમાં અલગ પાડશે.

- (૧) અવશેષો (મળ, મૂત્ર અને બીજા જૈવિક કચરો)
- (૨) ફરીથી બનાવી શકાય તેવો કચરો/સુકો કચરો
- (૩) વાણિજ્યીક /ઘરગથ્થુ રીતે જોખમી, બાયો-મેડીકલ અન સેનીટરી કચરો

૧૪. અનુક્રમ નં-૨૦ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો.

અનુક્રમ નં.૨૦ ના ગેરેજ અને વર્કશોપનાં ઉત્પાદક તેઓના સ્ત્રોત દ્વારા ઘન કચરાને નીચે જણાવેલા વર્ગોમાં અલગ પાડશે.

- (૧) જોખમી કચરો
- (૨) બેટરીઓ
- (૩) બાયો - ડીગ્રેડેબલ કચરો/ભીનો કચરો
- (૪) ફરીથી બનાવી શકાય તેવો કચરો/સુકો કચરો
- (૫) બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાથી થતો કચરો

૧૫. અનુક્રમ નં- ૮ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને અલગ પાડવો.

અનુક્રમ નં-૮ના ઉત્પાદક તેઓના સ્ત્રોત દ્વારા ઘન કચરાને નીચે જણાવેલા વર્ગોમાં અલગ પાડશે.

- (૧) પશુવધનો પ્રવાહી કચરો (લોહી ધોવાથી થયેલ વિગેરે)
- (૨) પશુવધનો ઘન કચરો(માસનો કચરો, મટનનો કચરો વિગેરે)
- (૩) રીસાયકલ કરી શકાય તેવો કચરો (માથું અને ઘોડાની નાળ, કરોડરજ્જુ અને બીજા શરીરના ભાગો)
- (૪) સુકો કચરો

નોંધ : બાયલોઝ નં- ૭ થી ૧૫ના ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જ માટે શિડ્યુલ -૧ અનુક્રમ નં-૧ વંચાણે લેવું.

પ્રકરણ - ૬

ઘન કચરાનો સંગ્રહ કરવો

૧૬. અનુક્રમ નં-૧,૪, અને ૬નાં ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ

- (૧) અનુક્રમ નં-૧,૪, અને ૬નાં ઉત્પાદકો અલગ પાડવામાં આવેલા ભીના કચરાને, સુકા કચરાને, ઈ-કચરાને અને વાણિજ્યીક / ઘરગથ્થુ બાયો મેડીકલ અને જોખમી કચરાને તેઓની મિલકતમાં તેઓના પોતાના અલગ ડબ્બા બેગ / કોથળાઓ અથવા બીજા કોઈ અનુકુળતા પ્રમાણેના કન્ટેઈનરમાં સંગ્રહ કરશે.
- (૨) અનુક્રમ નં-૧,૪, અને ૬નાં ઉત્પાદકો અલગ પાડવામાં આવેલા બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાના કચરાને તેઓની મિલકતમાં તેઓના પોતાના અલગ ડબ્બા બેગ કોથળાઓ અથવા બીજા કોઈ અનુકુળતા પ્રમાણેના કન્ટેઈનરમાં સંગ્રહ કરશે.

૧૭. અનુક્રમ નં-૨,૩ અને ૧૨ નાં ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ કરવો.

- (૧) અલગ પાડવામાં આવેલ ભીના કચરાને અને સુકા કચરાને તેઓની પોતાની મિલકતમાં તેઓના પોતાના અલગ વર્ગીકૃત કરેલા યોગ્ય માપના ડબ્બાઓમાં અનુક્રમ નં- ૨,૩ અને ૧૨ના ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ કરવામાં આવશે.
- (૨) સદર ડબ્બાનો જ્યારે બાયો-ડીગ્રેડેબલ કચરા માટે ઉપયોગ કરવામાં આવે ત્યારે તેને લીલો રંગ રાખવાનો રહેશે, જ્યારે ફરીથી બનાવવા માટેના સંગ્રહ માટે જ્યારે ઉપયોગમાં લેવામાં આવેલ ત્યારે સફેદ અને બીજો કચરો સંગ્રહ કરવાનો હોય ત્યારે કાળો કરવાનો રહેશે.
- (૩) અનુક્રમ નં-૨,૩ અને ૧૨નાં ઉત્પાદકો અલગ પાડવામાં આવેલ બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાથી ઉત્પન્ન થયેલ કચરાને તેઓની મિલકતમાં તેઓના પોતાના ડબ્બા બેગો/ બીજા કોઈ અનુકુળતા પ્રમાણેના કન્ટેઈનરો અથવા ઢગલાઓમાં સંગ્રહ કરશે.
- (૪) અનુક્રમ નં-૨,૩ અને ૧૨નાં ઉત્પાદકો બીજા બધાજ પ્રકારના કચરાઓને તેઓની મિલકતમાં તેઓના પોતાના ડબ્બા બેગો/ બીજા કોઈ અનુકુળતા પ્રમાણેના કન્ટેઈનરો અથવા ઢગલાઓમાં સંગ્રહ કરશે.

૧૮. અનુક્રમ નં- ૫, અને ૭ નાં ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ

- (૧) અલગ પાડવામાં આવેલ કચરો અનુક્રમ નં-૫ અને ૭ ના ઉત્પાદકો દ્વારા તેઓની મિલકતમાં તેઓના પોતાના ડબ્બા બેગો/ બીજા કોઈ અનુકુળતા પ્રમાણેના કન્ટેઈનરોમાં સંગ્રહ કરશે.
- (૨) સદર ડબ્બાનો જ્યારે બાયો-ડીગ્રેડેબલ કચરા માટે ઉપયોગ કરવામાં આવે ત્યારે તેને લીલો રંગ રાખવાનો રહેશે, જ્યારે ફરીથી બનાવવા માટેના સંગ્રહ માટે જ્યારે ઉપયોગમાં લેવામાં આવેલ ત્યારે ભૂરો રંગ અને બીજો કચરો સંગ્રહ કરવાનો હોય ત્યારે કાળો રંગ કરવાનો રહેશે.
- (૩) અનુક્રમ નં-૫, અને ૭ નાં ઉત્પાદકો અલગ પાડવામાં આવેલ બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાથી ઉત્પન્ન થયેલ કચરાને તેઓની મિલકતમાં તેઓના પોતાના ડબ્બા/બેગો/બીજા કોઈ અનુકુળતા પ્રમાણે ના કન્ટેઈનરો અથવા ઢગલાઓમાં સંગ્રહ કરશે.
- (૪) અનુક્રમ નં-૫, અને ૭ નાં ઉત્પાદકો બીજા બધાજ પ્રકારના કચરાઓને તેઓની મિલકતમાં તેઓના પોતાના ડબ્બા બેગો/બીજા કોઈ અનુકુળતા પ્રમાણેના કન્ટેઈનરો અથવા ઢગલાઓમાં સંગ્રહ કરશે.

૧૯. અનુક્રમ નં- ૮ અને ૧૦ ના ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ.

અનુક્રમ નં-૦૮ અને ૧૦ ના ઉત્પાદક દ્વારા ધંધાના કાર્ય દરમિયાન ઉત્પન્ન થયેલ કચરાને તેઓની પોતાના ડબ્બા/બેગ/કોથળાઓમાં સંગ્રહ કરશે.

૨૦. અનુક્રમ નં- ૯ ના ઉત્પાદક દ્વારા સંગ્રહ

અનુક્રમ નં- ૯ ના ઉત્પાદક દ્વારા ઉત્પાદીત કરવામાં આવેલ કચરાને તેઓની મિલકતમાં તેઓના પોતાના કન્ટેઈનર કે જે જરૂરી માપના હોય, કે જે ૧૦૦ લીટરથી વધારે હોય નહિ અને તેની ઉપર કવર સાથે હોય તેમાં સંગ્રહ કરશે.

૨૧. અનુક્રમ નં-૧૫ અને ૧૬ નાં ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ

અલગ પાડવામાં આવેલ કચરો અનુક્રમ નં- ૧૫ અને ૧૬નાં ટ્રસ્ટી/ મેનેજમેન્ટ અથવા માલીક દ્વારા આપવામાં આવેલ વર્ગીકૃત કરવામાં આવેલ ડબ્બાઓમાં અથવા કોર્પોરેશન દ્વારા નજીકમાં આપવામાં આવેલ વર્ગીકૃત ડબ્બાઓમાં સંગ્રહ કરવામાં આવશે.

૨૨. અનુક્રમ નં- ૧૧ ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાનો સંગ્રહ બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાથી થયેલ કચરાના સંગ્રહ માટે લાગુ પડતી જોગવાઈઓ નીચે મુજબ છે.

- (૧) તેને મિલકતની અંદર ધોવાણ અને તે પડી જવા અંગેજરૂરી સુરક્ષા રાખીને સંગ્રહ કરવામાં આવશે.
- (૨) સદર વસ્તુઓ કે જે બાંધકામની સાઈટ, જમીન પુરાણ,રસ્તા બનાવવા વિગેરે માટે ફરીથી ઉપયોગમાં લેવામાં આવવાની હોય તે બીજા બાંધકામ અને તેને તોડી પાડવાથી થયેલ કચરા (કન્સ્ટ્રક્શન અને ડીમોલેશન વેસ્ટ) થી અલગ રાખવાના રહેશે.
- (૩) કન્સ્ટ્રક્શન સાઈટ ઉપરનો બીજો બધોજ મ્યુનિસિપલ ઘન કચરો અલગથી સંગ્રહ કરવામાં આવશે અને પહોંચાડવામાં આવશે.
- (૪) કન્સ્ટ્રક્શન અને ડીમોલેશન વેસ્ટના નાના ઉત્પાદકો દ્વારા ઉત્પન્ન થયેલ કચરો તેજ કચરાને અલગથી સંગ્રહ કરશે અને સદર કચરાનો નિકાલ કરવા માટે કોર્પોરેશનની મદદ માંગશે અથવા મ્યુનિસિપલ કમિશનરશ્રી દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલા શહેરના અલગ અલગ વિસ્તારોમાં મુકવામાં આવેલા નક્કી કરવામાં આવેલ વર્ગીકૃત કરેલા કન્ટેઈનરોમાં નિકાલ કરવામાં આવશે અથવા કોર્પોરેશન દ્વારા જાહેર કરવામાં નક્કી કરવામાં આવેલ નિકાલ કરવા માટેની જગ્યાએ સંગ્રહ કરવામાં આવશે.

૨૩. અનુક્રમ નં- ૧૧(એ) ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાનો સંગ્રહ

- (૧) મોટા પ્રમાણના બાંધકામના પ્રોજેક્ટો જેમાં ફ્લાય ઓવર બ્રીજ વિગેરેનો સમાવેશ થઈ જાય છે તેના અનુસંધાને તેના કચરાને નિકાલ કરવાની યોજના, જેમાં સંગ્રહ અને કચરાને મોકલવા અંગેના વાહન વ્યવહાર અંગેની માહિતી બાંધકામ કરતા પહેલા પરવાનગી માટે કોર્પોરેશન ને મોકલવાની રહેશે.
- (૨) જાહેર ઉપયોગી સગવડો જેવીકે, રસ્તાનું બાંધકામ, પાણીની પાઈપો, જમીનની નીચે વાયરો નાંખવા અને પાઈપ લાઈનોના કામથી ઉત્પાદીત થતો બાંધકામ અને તેને તોડી નાંખવાથી ઉત્પાદીત થતો કચરા અંગે, સંબંધિત વિભાગ અને/અથવા કોન્ટ્રાક્ટર પસાર થતી જાહેર જનતાને અથવા નજીકની મિલકતના કબજેદારને અગવડ પડે નહિ તેવી રીતે કચરાને સંગ્રહ કરશે અને તેને કોર્પોરેશનને પહોંચાડવાનું રહેશે.

૨૪. અનુક્રમ નં- ૧૩ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાનો સંગ્રહ:

અનુક્રમ નં-૧૩ નાં ઉત્પાદક દ્વારા ઉત્પન્ન કરવામાં આવતા કચરાના સંગ્રહ માટે નીચે જણાવેલ જોગવાઈઓ લાગુ પડશે.

- (૧) બાયો મેડીકલ કચરાને બાયો-મેડીકલ વેસ્ટ(મેનેજમેન્ટ એન્ડ હેન્ડલિંગ) રૂલ્સ, ૧૯૮૮ મુજબ સંગ્રહ કરવામાં આવશે.
- (૨) ભીનો કચરો અને સુકો કચરો મિલકતની અંદર તે માટેના અલગ અલગ ડબ્બાઓમાં સંગ્રહ કરવાનો રહેશે.
- (૩) બીજા બધાજ વર્ગનો કચરો મિલકતની અંદર અલગથી તેના અલગ ડબ્બાઓ/ બેગો/ કોથળાઓ/ ઢગલાઓ અથવા બીજા કોઈ અનુકુળ કન્ટેઈનરમાં સંગ્રહ કરવામાં આવશે.

૨૫. અનુક્રમ નં. ૧૪નાં ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાનો સંગ્રહ

- (૧) બગીચાનો કચરો મોટી બેગો અથવા ડબ્બાઓમાં જગ્યા ઉપર સંગ્રહ કરવામાં આવશે અને તેને અઠવાડિક ધોરણે મ્યુનિસિપલ સીસ્ટમમાં અનુક્રમ નં.૧૪ ના ઉત્પાદક દ્વારા ચુકવણું થયેથી તબદીલ કરવામાં આવશે.
- (૨) બીજો ભીનો કચરો (સિવાય કે બગીચાનો કચરો) અને સુકો કચરો અનુક્રમ નં- ૧૪ નાં ઉત્પાદક દ્વારા કોર્પોરેશન દ્વારા અલગથી આપવામાં આવેલ વર્ગીકૃત કરવામાં આવેલ કન્ટેઈનરોમાં સંગ્રહ કરવામાં આવશે.

૨૬. અનુક્રમ નં- ૧૫ અને ૧૬ ના ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ:

અનુક્રમ નં- ૧૫ અને ૧૬ નાં ઉત્પાદકો તેઓનો ભીનો કચરો અને સુકો કચરો કોર્પોરેશન/ માલિક/ટ્રસ્ટ દ્વારા આપવામાં આવેલ અલગ વર્ગીકૃત કરેલ કન્ટેઈનરોમાં સંગ્રહ કરશે.

૨૭. અનુક્રમ નં- ૧૭,૧૮,૧૯ અને ૨૦ નાં ઉત્પાદકો દ્વારા સંગ્રહ.

અલગ પાડવામાં આવેલ કચરો તેના યોગ્ય તે ડબ્બાઓ/ બેગો / કોથળાઓ/ ઢગલાઓમાં અથવા તેઓને અનુકુળ હશે તેવા બીજા કન્ટેઈનરોમાં અનુક્રમ નં- ૧૭, ૧૮, ૧૯ અને ૨૦ના ઉત્પાદકો દ્વારા તેમની મિલકતમાં સંગ્રહ કરવામાં આવશે.

નોંધ :

૧. ઈ- કચરાના અને /અથવા કોઈપણ વચગાળાના સમય માટે કબજામાં રહેલ અને/ અથવા તાબામાં રહેલ ઈ-કચરાના તમામ ઉત્પાદકો,ઈ-વેસ્ટ મેનેજમેન્ટ એન્ડ હેન્ડલિંગ રૂલ્સ, ૨૦૧૧ અને તેની નીચેના સુધારા હેઠળ જરૂરી અધિકૃતતા વગર ઈ-કચરાનો સંગ્રહ કરશે નહિ.
૨. બાયલોજ નં- ૧૬ થી ૨૭ ના ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જ માટે શિડયુલ -૧, અનુક્રમ નં-૨ વંચાણે લેવું.

પ્રકરણ - ૭

ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને તેને એકત્રિત કરવું

૨૮. અનુક્રમ નં- ૧, ૪ અને ૬ ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો.

અનુક્રમ નં- ૧, ૪ અને ૬ ના ઉત્પાદક દ્વારા ઉત્પાદિત થયેલ અલગ અલગ વર્ગના કચરાને પહોંચાડવા અને તેને એકત્રિત કરવાની પદ્ધતિને નિયમિત કરવા અંગે નીચે જણાવેલ જોગવાઈઓ.

- (૧) અલગ પાડવામાં આવેલ ભીના કચરાને કોર્પોરેશન દ્વારા અધિકૃત કરવામાં આવેલ ડોર-ટુ-ડોર કચરો એકત્રિત કરનારને કોર્પોરેશન દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલા સમયે પહોંચાડશે અથવા તેને વર્ગીકૃત કરવામાં આવેલા કન્ટેઈનર કે જે કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલ હશે તેમાં જમા કરાવવામાં આવશે.
- (૨) સુકા કચરાને કોર્પોરેશન દ્વારા અધિકૃત કરવામાં આવેલ એજન્ટ / એજન્સી/ વ્યક્તિગતને કોર્પોરેશન દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલા સમયે પહોંચાડશે અથવા તેને વર્ગીકૃત કરવામાં આવેલા કન્ટેઈનર કે જે કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલ હશે તેમાં જમા કરાવવામાં આવશે.
- (૩) બે ટન ઉપરના બાંધકામ અને તોડી પાડેલા કચરા માટે, ઉત્પાદક કોર્પોરેશનના સ્થાનિક હેલ્પ લાઈન નંબર ઉપરથી સુચના મેળવશે અને તે મુજબ કચરો પહોંચાડશે. ઉત્પાદક માટે એવી છૂટ રહેશે કે તેઓ કોર્પોરેશન દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલી જગ્યાએ કચરો સીધો જમા કરાવી શકશે.
- (૪) વાણિજ્યીક / ઘરગથ્થુ જોખમી અને બાયો - મેડીકલ કચરાને દરેક ઉત્પાદક દ્વારા એકત્રિત કરવા માટેના વાહન સુધી કે જે સમયાંતરે કોર્પોરેશન દ્વારા અથવા બીજા કોઈ એજન્ટ/ એજન્સી/ વ્યક્તિગત કે જેઓને કોર્પોરેશન દ્વારા સદર હેતુ માટે અધિકૃત કરવામાં આવેલ હશે તેઓને પહોંચાડવામાં આવશે.

૨૯. અનુક્રમ નં- ૨, ૩ અને ૧૨ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો.

અનુક્રમ નં- ૨, ૩ અને ૧૨ના ઉત્પાદક દ્વારા ઉત્પાદિત થયેલ અલગ અલગ વર્ગના કચરાને પહોંચાડવા અને તેને એકત્રિત કરવાની પદ્ધતિને નિયમિત કરવા અંગે નીચે જણાવેલ જોગવાઈઓ.

- (૧) અલગ પાડવામાં આવેલ ભીના કચરાને ઉત્પાદકો દ્વારા એકત્રિત ખાનગી સફાઈ કામદાર/ એજન્ટ/ એજન્સીઓ દ્વારા કે જેઓને તેઓ દ્વારા સદર હેતુ માટે રોકવામાં આવેલ હોય અને તેને વર્ગીકૃત કરવામાં આવેલ ડબ્બાઓમાં જમા કરાવવામાં આવશે કે જે નક્કી કરવામાં આવેલી જગ્યાઓની મિલકતમાં મુકવામાં આવેલ હશે કે જ્યાંથી કોર્પોરેશન લઈ લેશે.
- (૨) અલગ પાડવામાં આવેલ સુકા કચરાને ઉત્પાદકો દ્વારા એકત્રિત ખાનગી સફાઈ કામદાર/ એજન્ટ/ એજન્સીઓ દ્વારા કે જેઓને તેઓ દ્વારા સદર હેતુ માટે રોકવામાં આવેલ હોય અને તેને વર્ગીકૃત કરવામાં આવેલ ડબ્બાઓમાં જમા કરાવવામાં આવશે કે જે નક્કી કરવામાં આવેલી જગ્યાઓની મિલકતમાં મુકવામાં આવેલ હશે કે જ્યાંથી અધિકૃત એજન્ટ/ એજન્સી / વ્યક્તિગત દ્વારા લઈ લેવામાં આવશે. ઉત્પાદક તેને સીધો જ એજન્ટ/ એજન્સી/ વ્યક્તિગતને કે જેઓને કોર્પોરેશન દ્વારા તેના એકત્રિકરણ માટે અધિકૃત કરવામાં આવેલ હશે તેઓને ખાનગી સફાઈ કામદારો દ્વારા પહોંચાડવામાં આવશે.
- (૩) બે ટન ઉપરના બાંધકામ અને તોડી પાડેલા કચરા માટે, ઉત્પાદક કોર્પોરેશનના સ્થાનિક હેલ્પ લાઈન નંબર ઉપરથી સુચના મેળવશે અને તે મુજબ કચરો પહોંચાડશે. ઉત્પાદક માટે એવી છૂટ રહેશે કે તેઓ કોર્પોરેશન દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલી જગ્યાએ કચરો સીધો જમા કરાવી શકશે.
- (૪) વાણિજ્યીક / ઘરગથ્થુ જોખમી અને બાયો- મેડીકલ કચરાને દરેક ઉત્પાદક દ્વારા એકત્રિત કરવા માટેના વાહન સુધી કે જે સમયાંતરે કોર્પોરેશન દ્વારા અથવા બીજા કોઈ એજન્ટ / એજન્સી/ વ્યક્તિગત કે જેઓને કોર્પોરેશન દ્વારા સદર હેતુ માટે અધિકૃત કરવામાં આવેલ હશે તેઓને પહોંચાડવામાં આવશે.

૩૦. અનુક્રમ નં- ૮, ૧૦, ૧૫ અને ૧૬ ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો.

અલગ પાડવામાં આવેલ ભીના કચરા અને સુકા કચરાને ઉત્પાદક નં- ૮, ૧૦, ૧૫, અને ૧૬ દ્વારા એકત્રિત કરવામાં આવશે અને તેને નજીકના કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલ અલગ વર્ગીકૃત કરેલા કન્ટેઈનરમાં જમા કરાવવામાં આવશે અને બીજો કચરો સદર હેતુ માટે કોર્પોરેશન દ્વારા અધિકૃત કરવામાં આવેલા એજન્ટ/ એજન્સીઓ / વ્યક્તિગત ને પહોંચાડવામાં આવશે.

૩૧. અનુક્રમ નં- ૫, ૭ અને ૧૩ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો.

અનુક્રમ નં- ૫, ૭ અને ૧૩ના ઉત્પાદક કોઈપણ વર્ગનો કચરો કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલ વર્ગીકૃત કરવામાં કન્ટેઈનરમાં જમા કરાવવાનો રહેશે નહિ. તેઓ તેઓના અલગ પાડેલો કચરો કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલ અધિકૃત કરવામાં આવેલ એજન્ટ/એજન્સીને અથવા વ્યક્તિગતને ચુકવણાના ધોરણે આપશે. અથવા તેઓ ખાનગી એજન્ટ/એજન્સી અથવા વ્યક્તિગત દ્વારા કચરો એકત્રિત કરવાની પોતાની વ્યવસ્થા કરશે.

૩૨. અનુક્રમ નં- ૮ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો.

અનુક્રમ નં- ૮ના ઉત્પાદક કોઈપણ વર્ગનો કચરો કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલ વર્ગીકૃત કરવામાં કન્ટેઈનરમાં જમા કરાવવાનો રહેશે નહિ. તેઓ પોતાનો કચરો બધી બાજુથી બંધ હોય તેવા એકત્રિકરણ વાહનમાં અથવા કન્ટેઈનર કે જે સદર હેતુ માટે કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલ હોય તેઓને પહોંચાડશે.

૩૩. અનુક્રમ નં- ૧૧ના ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો.

અનુક્રમ નં- ૧૧ના ઉત્પાદક દ્વારા અલગ અલગ વર્ગના કચરાને પહોંચાડવા અને એકત્રિત કરવા અને નિયમિત કરવા માટે નીચે મુજબની જોગવાઈ કરવામાં આવેલી છે.

- (૧) ઉત્પાદક મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલા સમયગાળામાં પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવેલા નમૂનામાં બાંધકામ અને તેને તોડી પાડેલા કચરા બાબતે કોર્પોરેશનને જાણ કરશે.
- (૨) કન્સ્ટ્રક્શન અને ડીમોલેશન વેસ્ટને એકત્રિત કરવા માટે ચુકવણાનાં ધોરણે કોર્પોરેશન જરૂરી સગવડો અને કામદારો પુરા પાડશે.
- (૩) તેઓ મ્યુનિસિપલ કમિશનર દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલ નક્કી કરવામાં આવેલ જગ્યાએ કન્સ્ટ્રક્શન અને ડીમોલેશન વેસ્ટને પણ જમા કરાવી શકશે, સિવાય કે કોઈ સંજોગોમાં ઉત્પાદક કોર્પોરેશનની સેવા લેવા માંગતા ન હોય.
- (૪) બીજો બધોજ મ્યુનિસિપલ ઘન કચરો જેવો કે ભીનો કચરો અને સુકો કચરો માલિક દ્વારા આપવામાં આવેલ વર્ગીકૃત કરેલા ડબ્બામાં અથવા કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલ નજીકના વર્ગીકૃત કરેલા કન્ટેઈનરમાં જમા કરાવવામાં આવશે.

૩૪. અનુક્રમ નં- ૧૭, ૧૮, ૧૯ અને ૨૦ નાં ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો.

- (૧) અનુક્રમ નં- ૧૭, ૧૮, ૧૯ અને ૨૦ નાં ઉત્પાદકો અવશેષો, જોખમી કચરો, તૈલી કચરો, બેટરીઓ અથવા બીજો કોઈ વિગતેનો કચરો તેઓના વર્ગના વર્ગીકૃત કરેલા કન્ટેઈનર /ડોર ટુડોર એકત્રિત કરનાર એજન્સીને અથવા તેને મ્યુનિસિપલ કચરાની લાઈનમાં ભેગો કરી શકશે નહિ. સદર કચરાને પ્રકરણ-૮માં જણાવેલ જોગવાઈઓને અનુરૂપ રહીને પ્રક્રિયા કરવામાં આવશે અને નિકાલ કરવામાં આવશે તેમ છતાં બીજો અલગ કરવામાં આવેલ ભીનો કચરો અને સુકો કચરો કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલા અલગ વર્ગીકૃત કરવામાં આવેલા કન્ટેઈનરોમાં જમા કરાવવામાં આવશે.

૩૫. ઉત્પાદક દ્વારા ઘન કચરાને પહોંચાડવો અને એકત્રિત કરવો.

સદર અલગ કરવામાં આવેલ બગીચાના કચરાને નમુના મુજબ બનાવવામાં આવેલા કોર્પોરેશન દ્વારા ગોઠવવામાં આવેલ નક્કી કરેલ એકત્રિત કરવાના વાહનમાં સમયાંતરે જમા કરાવવામાં આવશે અને બીજો અલગ કરવામાં આવેલ ભીનો કચરો અને સુકો કચરો કોર્પોરેશન દ્વારા આપવામાં આવેલા અલગ વર્ગીકૃત કરવામાં આવેલા કન્ટેઈનરોમાં જમા કરાવવામાં આવશે.

નોંધ :

૧. ઈ- કચરાના અને /અથવા કોઈપણ વચગાળાના સમય માટે કબજામાં રહેલ અને /અથવા તાબામાં રહેલ ઈ-કચરાના તમામ ઉત્પાદકો, સમયે સમયે કોર્પોરેશન દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલી સૂચનાઓ અનુસાર, ખાસ કરીને કોર્પોરેશન દ્વારા જાહેર કરવામાં આવેલ અધિકૃત એકત્રિત કરવાના કેન્દ્ર ખાતે પહોંચાડવાનો રહેશે.
૨. બાયલોઝ:- નં- ૨૮ થી ૩૫ નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જ માટે શિડયુલ -૧, અનુક્રમ નં-૩ વંચાણે લેવું.

પ્રકરણ-૮

ઘન કચરાની પ્રક્રિયા અને નિકાલ

૩૬. અનુક્રમ નં ૧-૪, ૬ અને ૧૨ ના ઉત્પાદક દ્વારા પ્રક્રિયા અને નિકાલ.

જગ્યા અને સગવડો હવા ઉપર આધાર રાખીને ભીના કચરાને મિશ્રણ કરીને, બાયોગેસ વિગેરે ઉત્પન્ન કરીને ઉત્પાદક નંબર ૧-૪, ૬ અને ૧૨ દ્વારા પ્રક્રિયા કરવામાં આવે. તેવી જ રીતે સૂકા અને ફરીથી ઉપયોગ કરી શકાય તેવો કચરો ઘટાડવામાં આવે, ફરીથી બનાવવામાં આવે, ફરીથી ઉપયોગમાં લેવામાં આવે જેથી કરીને તેને મ્યુનિસિપલની લેન્ડફિલ સાઈટ પરનો ભાર ઓછો કરી શકાય.

૩૭. અનુક્રમ નં- ૫, ૭, ૯ અને ૧૪ ના ઉત્પાદક દ્વારા પ્રક્રિયા અને નિકાલ.

અનુક્રમ નં- ૫, ૭, ૯ અને ૧૪ ના ઉત્પાદક કોર્પોરેશન દ્વારા પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવેલી શરતોને અનુલક્ષીને પોતાની સગવડોને સ્થાપવા અને સંભાળવા માટે પરવાનગી મેળવશે. જો ઉત્પાદકો જમીન ન હોવાથી જો તેવી સગવડો સ્થાપવાની પરિસ્થિતિમાં ન હોય તો તેઓ બાયોડીગ્રેડેબલ કચરો એજન્ટ/ એજન્સી/ વ્યક્તિગત રીતે સદર હેતુ માટે કોર્પોરેશન દ્વારા અધિકૃત કરવામાં આવનારને પહોંચાડશે. ઉત્પાદકો એ આવી સેવા તેઓને પૂરી પાડવા અંગે કોર્પોરેશન દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલ ભાવે ચુકવણું કરવાનું રહેશે.

૩૮. અનુક્રમ નં-૧૩ ના ઉત્પાદક દ્વારા પ્રક્રિયા અને નિકાલ

અનુક્રમ નં-૧૩ ના ઉત્પાદક કોર્પોરેશન દ્વારા પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવેલ શરતોને અનુલક્ષીને પોતાની સગવડોને સ્થાપવા અને સંભાળવા માટે પરવાનગી મેળવશે.

જો ઉત્પાદક જમીન ન હોવાથી જો તેવી સગવડો સ્થાપવાની પરિસ્થિતિમાં ન હોય તો તેઓ બાયોડીગ્રેડેબલ કચરો એજન્ટ/ એજન્સી/ વ્યક્તિગત રીતે સદર હેતુ માટે કોર્પોરેશન દ્વારા અધિકૃત કરવામાં આવનારને પહોંચાડશે. ઉત્પાદકે આવી સેવા તેઓને પૂરી પાડવા અંગે કોર્પોરેશન દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલ ભાવે ચુકવણું કરવાનું રહેશે.

૩૯. અનુક્રમ નં- ૧૭,૧૮,૧૯ અને ૨૦ ના ઉત્પાદકો દ્વારા પ્રક્રિયા અને નિકાલ

અનુક્રમ નં-૧૭,૧૮,૧૯ અને ૨૦ ના ઉત્પાદકો કોર્પોરેશન દ્વારા તેઓના દ્વારા પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવેલી શરતોને અનુલક્ષીને પોતાની સગવડો સ્થાપવા અને સંભાળવા માટે પરવાનગી મેળવશે.

નોંધ :

૧. કોઈપણ ઉત્પાદક જેઓને કચરાની પ્રક્રિયા અંગે કોર્પોરેશન દ્વારા લેખિતમાં નોટિસ આપવામાં આવેલ હોય તેવો દર્શાવવામાં આવેલ વર્ગના કચરાની પ્રક્રિયા પ્રસ્થાપિત કરવામાં આવેલ પ્રક્રિયા નક્કી કરેલા સમયગાળામાં તેનું પાલન કરશે અને તેવા સ્થળે કે કોર્પોરેશન દ્વારા નક્કી કરવામાં આવેલ હોય.
૨. ઈ-વેસ્ટનો કોઈપણ ઉત્પાદક અથવા કોઈ મધ્યસ્થી અને/અથવા જેની પાસે ઈ-વેસ્ટનો ઈજારો હોય તે ઈ-વેસ્ટ વ્યવસ્થાપન અને નિયંત્રણ નિયમો ૨૦૧૧ અને તેને લગતા સુધારાઓ અનુસાર માન્યતા મેળવ્યા વગર કરી શકશે નહીં.
૩. બાયલોઝ:- નં.-૩૬થી ૩૯ના ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જ માટે શિડયુલ-૧ અનુક્રમ નં-૪ વંચાણે લેવું.

પ્રકરણ - ૯

પ્રવાહી કચરાનું વ્યવસ્થાપન - જાહેર ગટરો સાથે જોડાણ

૪૦. ક્રમાંક:૧-૮,૧૦ - ૧૬ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકો દ્વારા જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથે જોડાણ

- (૧) ક્રમાંક ૧-૮, ૧૦ - ૧૬ સામે દર્શાવેલ તમામ ઉત્પાદકો તેમની ઘરેલું ગટર-મોરીઓનો ખાસ મળ નિકાલ માટે પૂરી પડાયેલ જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથે જોડાણ કરવા હક્કદાર રહેશે.

સિવાય કે-

- (અ) મિલ્કત/મકાનના કોઈપણ ભાગથી ૧૦૦ ફુટ/ ૩૦ મી.ની અંદર જાહેરગટર લાઈન અસ્તિત્વ ધરાવતી ન હોય અને /અથવા
- (બ) પાટનગર યોજના વિભાગ મહાનગરપાલિકાએ મંજૂર કરેલ ગંદા પાણીની પ્રક્રિયાની સવલત મિલ્કતની હદમાં અસ્તિત્વ ધરાવતી હોય.
- (૨) મિલ્કતનાં માલિકો/ કબજેદારોએ સૌથી નજીકના ટી.પી રોડથી મકાનના પ્રાંગણ સુધીનું જોડાણ પોતાના ખર્ચે પૂરું પાડવાનું રહેશે.
- (૩) ક્રમાંક ૧-૮, ૧૦ -૧૬ સુધીના ઉત્પાદકોએ જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથે જોડાણ કરતા પહેલા પાટનગર યોજના વિભાગ/ મહાનગરપાલિકાના સંબંધિત વિભાગની જરૂરી મંજૂરી મેળવવાની રહેશે. આ હેતુસર મિલ્કતના માલિક/કબજેદારે પાટનગર યોજના વિભાગ/ મહાનગરપાલિકામાં નોંધણી કરાવેલ હોય તેવા વ્યવસાયિક ઈજનેરના સહી સિક્કા કરાવેલ ગટર-વ્યવસ્થાનો નકશો અને જરૂરી વિગત-વર્ણન તેમજ બાંધકામ વપરાશના પરવાનાનો દસ્તાવેજ રજૂ કરવાનો રહેશે.
- (૪) પાટનગર યોજના વિભાગ/ મહાનગરપાલિકાએ વ્યાસ, સામગ્રી, ઉડાણ, ધોષ અને બહારનિકળતા પ્રવાહની દિશા બાબત નક્કી કરેલ જરૂરી વિગત-વર્ણનનું તમામ જોડાણોએ પાલન કરવાનું રહેશે.
- (૫) જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથેના તમામ જોડાણો ફક્ત પાટનગર યોજના વિભાગ/ મહાનગરપાલિકાએ પ્રમાણિત/મંજૂર કરેલ કડિયા પાસે જ કરાવવાના રહેશે.
- (૬) ઈંટોનાં રોડા, સિમેન્ટનાં ગચ્ચા વગેરે જાહેર ગટર વ્યવસ્થામાં આડાશ ઉભો કરે તેને ગટર ખાડામાં પડવા કે પડ્યા રહેવા દેવાશે નહિ.
- (૭) ગેસને હવામાં ફેલાતો રોકવા માટે ઘરના જોડાણોને યોગ્ય રીતે ટ્રેપ જોડવાના રહેશે.
- (૮) ૫ થી ૮ અને ૧૦ થી ૧૬ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકોએ જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથે જોડાણ માટે પડદા આવરણ સાથે ગ્રિટ ચેમ્બર પૂરી પાડવાની રહેશે.

૪૧. ક્રમાંક ૯ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકોને જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથે જોડાણ

- (૧) મચ્છીની દુકાનો /ફેરિયા, ખાદ્ય માંસ બજારો/કતલખાના અને ખાદ્ય માંસની હાટડીઓના પ્રવાહી કચરાને તેની પુરતી પ્રક્રિયા કર્યા પહેલા પાટનગર યોજના વિભાગ /મ્યુનિસિપલ ગટરના પાણી સાથે ભળવા દેવામાં આવશે નહિ. જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથે જોડાણ કરતા પહેલા પડદા સાથે ગ્રિટ ચેમ્બર પૂરી પાડવાની રહેશે.
- (૨) મચ્છીની દુકાનો/ફેરિયા, ખાદ્ય માંસ બજારો/કતલખાના અને ખાદ્ય માંસની હાટડીઓએ પ્રવાહી કચરા/વહી જતા પાણીની પ્રક્રિયા માટે પર્યાવરણ સંરક્ષણ ધારો-૧૯૮૬ (જોડાણ પ.૧)માં નિયત કરેલ ધોરણોનું પાલન કરવાનું રહેશે.
- (૩) મચ્છીની દુકાનો /ફેરિયા, ખાદ્ય માંસ બજારો/ કતલખાના અને ખાદ્ય માંસની હાટડીઓના પ્રાંગણમાંથી પ્રવાહી કચરાને સલામત, પીવાલાયક, સતત એક્સરખા અને પૂરતા દબાણથી પાણીના મારાથી સહિયારી પ્રક્રિયા સુવિધામાં ધકેલી દેવાનો રહેશે.

૪૨. ક્રમાંક ૧૭,૧૮,૧૯ અને ૨૦ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકોને જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથે જોડાણ-

- (૧) ક્રમાંક ૧૭ થી ૨૦ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકોએ પાટનગર યોજના વિભાગ/ મહાનગરપાલિકામાંથી જરૂરી મંજૂરી મેળવ્યા પછી જ તેમની ઘરેલું ગટર-મોરીઓનો ખાસ મળ નિકાલ માટે પૂરી પડાયેલ જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથે જોડાવાની રહેશે.
- (૨) ક્રમાંક ૧૭ થી ૨૦ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકોએ ઔદ્યોગિક નકામા પાણીના વહેણને કે કોઈ એક ચોક્કસ પ્રવૃત્તિ સાથે સંકળાયેલ કોઈપણ અન્ય નકામા પદાર્થોના વહેણનો પાટનગર યોજના વિભાગ / મહાનગરપાલિકાએ નિયત કર્યા મુજબની જરૂરી પ્રક્રિયા કર્યા વગર જાહેર ગટર વ્યવસ્થામાં નિકાલ કરાશે નહિ.

નોંધ : બાયલોઝ નં:-૪૦,૪૧,૪૨,નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જ માટે શિડ્યુલ -૧, અનુક્રમ નં. ૫, ૬, ૭, વંચાણે લેવું.

પ્રકરણ - ૧૦

મળ-ટાંકી અને ખાળકુવાનું બાંધકામ (નિર્માણ)

૪૩. ક્રમાંક ૧-૮, ૧૦-૧૬ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકો દ્વારા મળ-ટાંકી અને ખાળકુવાનું બાંધકામ (નિર્માણ)

- (૧) ક્રમાંક ૧ થી ૮ અને ૧૦ થી ૧૬ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકોએ પાટનગર યોજના વિભાગ/ મહાનગરપાલિકાની મંજૂરી મેળવીને સ્થળ પરની સફાઈ- સ્વચ્છતા જાળવવા માટે અને પ્રવાહી કચરાની પ્રક્રિયા માટે મળ-ટાંકી/શોષણ ખાડો/ઝૂમણા ખાડો/ખાળકુવો બાંધવાના રહેશે.જો-
- (અ) મિલ્કત/મકાનનાં કોઈપણ ભાગથી ૧૦૦ કુટ/૩૦ મીટરની અંદર કોઈ જ જાહેર ગટર વ્યવસ્થા અસ્તિત્વ ધરાવતી હોય નહિ. અને
- (બ) ક્રમાંક ૨,૩ અને ૪ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકો માટે જો હિસ્સો આપતી વસ્તી ૩૦૦ વ્યક્તિઓથી વધી જતી ન હોય.
- (૨) ઉપરોક્ત સ્થળે જાહેર ગટર વ્યવસ્થાને લંબાવવામાં આવે તો પાટનગર યોજના વિભાગ/ મહાનગરપાલિકાની લેખિત જાણ મળ્યે આ રીતે બાંધવામાં આવેલ મળ -ટાંકીઓને નિયત સમયગાળામાં સ્વખર્ચે ત્યાગ કરવાનો રહેશે. તેમજ ખાનગી ગટરોનું જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથે જોડાણ કરવાનું રહેશે.
- (૩) પેટા જમીન (ભૂગર્ભ) પ્રસારણ વ્યવસ્થા પીવાના પાણીના કોઈપણ ભાગની ૧૨ મીટરથી વધારે નજીક નહી હોય તેમજ નજીકમાં નજીક મકાન ૨ મીટરથી વધારે નજીક નહી હોઈ શકે.
- (૪) મળ- ટાંકીની રચના ઓછામાં ઓછા બે દિવસ માટે મેલુ કચરાવાળું પાણી ધારણ કરી રાખી શકે એવી કરવાની રહેશે. પાઈપનો વ્યાસ ઓછામાં ઓછો ૧૦૦મિલિ મીટર રાખવાનો રહેશે. વધુમાં ગટરખાડામાં પાઈપના જોડાણ- સાંધાઓ, શાખા જોડાણમાંથી પ્રવાહની દિશા મુખ્ય પાઈપમાંથી આવતા પ્રવાહ ની દિશા સાથે ૪૫° થી વધારેના ખુણાઓ નહી રાખવાના રહે.
- (૫) જમીન ઉપરની ચોકડી, ભૂગર્ભ ગટર લાઈન તેમજ શોષણ ખાડો અને ખાળ કૂવાના તળિયાનો ઢોળાવ ૧:૩૦૦ અને ૧:૧૪૦૦ની વચ્ચે હોવો જોઈએ.
- (૬) મળ ટાંકીના પ્રવેશિકા અને નિર્ગમ માર્ગ કાઢવ અને છારી થતા હોય/બનતા/ઉદભવતા હોય તે સ્તરે નહી રાખવામાં આવે.
- (૭) પ્રવેશિકા અને નિકાસ માર્ગ એકબીજાથી જેટલા બને તેટલા દુર હોવા જોઈએ. અને જુદા જુદા સ્તરે હોવા જોઈએ.
- (૮) પ્રવેશિકા અને નિકાસ માર્ગ બંને જગ્યાએ અવરોધક પુરા પાડવાના રહેશે. જે પ્રવાહીમાં ૨૫-૩૦ સે.મી.ડૂબેલા અને ૧૫ સે.મી પ્રવાહીની ઉપર બહાર રહેલા હોવા જોઈએ અને તેમને સીધી પ્રવેશિકા પાઈપના મુખથી ટાંકાની લંબાઈના પાંચમા ભાગના અંતરે મુકવાના રહેશે.
- (૯) નિકાસ પાઈપનું જોડાણ મુખ્ય પાઈપથી ૫-૭ સે.મી નીચેના સ્તરે મુકવાનું રહેશે.
- (૧૦) ૧૦૦ જણાથી વધારે વસ્તી માટે વચ્ચે વિભાજિત દીવાલ સાથેના સમાંતર ખાનાઓ બાંધવાના રહેશે.
- (૧૧) તમામ મળ ટાંકીઓ ઓછામાં ઓછા ૫૦મી.મી વ્યાસની અને ટોચ પર મચ્છર અવરોધક તારની જાળીના આવરણવાળી હવાની આવ-જા માટેની નળીઓ પૂરી પાડવાની રહેશે. ૧૫ મીટરત્રિજ્યામાં રહેલા સૌથી ઉચા મકાનની ટોચ પરથી પાઈપની ટોચ પરથી પાઈપની ઉચાઈ ઓછામાં ઓછી ૨ મી.રાખવાની રહેશે.
- (૧૨) મળટાંકીઓ ઈંટ કામ, પથ્થર-ચણતર, કોંક્રીટ કે પાટનગર યોજના વિભાગ/મહાનગરપાલિકા દ્વારા મંજૂર કરાયેલ અન્ય સામગ્રીથી બાંધી શકાશે.
- (૧૩) તમામ મળ ટાંકીઓ માટે પુરતી મજબૂતાઈના જળચુસી (જડબેસલાક) ઢાંકણ પુરા પાડવાના રહેશે.
- (૧૪) મહાનગરપાલિકાએ પાટનગરયોજના વિભાગ નિયત કર્યા મુજબના પર્યાપ્ત કદના પ્રવેશ ગટર ખાડા મળ ટાંકી સાથે પુરા પાડવાના રહેશે.
- (૧૫) કોઈપણ સંજોગોમાં મળ ટાંકીમાં વહેતું પ્રવાહી ખુલ્લી નાલી નીકમાં કે જળ સ્થળમાં જવા દેવામાં આવવું જોઈએ નહી.

- (૧૬) જ્યારે મળ ટાંકીમાંથી બહાર નિકળતા ઉપપ્રવાહોનો નિકાલ સ્ત્રાવ ખાડામાં કરવાનો હોય ત્યારે સ્ત્રાવ ખાડો ૮૦ સે.મી છેદીય પરીમાણનો અને પ્રવેશિકા નળીના અંદરના તલની નીચે ૧૦૦ સે.મી થી ઓછી લંબાઈનો ન હોય એટલો હોઈ શકે. ખાડાને પથ્થર,ઈંટ કે કોંક્રીટનાં બ્લોકના સુકા ખુલ્લા સાંધા સાથે અસ્તર આપી શકાય. જેને ઓછામાં ઓછા ૭૫ સે.મી નાં સ્વચ્છ બરછટ કપચીઓ ટેકો આપવો જોઈએ. પ્રવેશિકા તલથી ઉપરના ભાગના અસ્તરને આર.સી.સી નાં ઢાંકણનું કદ ઘટે એ હેતુસર સાંકડું બનાવવું જોઈએ. જ્યાં અસ્તરનો ઉપયોગ ન કરાતો હોય ત્યાં, વિશેષ કરીને ઝાડની નજીકમાં ખાડો નકામા પથ્થરોથી ભરવાનો રહેશે. ખાડાની ટોચે સપાટી પરના આવરણથી ખાડાના પ્રવાહીના ભરાવાથી થતા નુકશાનને અટકાવવા ચણતર રીંગ બાંધવી જોઈએ. મચ્છર અવરોધક પગલા રૂપે પ્રવેશિકા નળીને ૮૦° નાં ખૂણે ૮૦ સે.મી. ના ઉડાણે લઈ જવી જોઈએ.
- (૧૭) જ્યારે મળ ટાંકી ઉપપ્રવાહો નો પરીક્ષેપણ ખાઈમાં નિકાલ કરવાનો હોય ત્યારે પરીક્ષેપણ ખાઈ ૫૦-૧૦૦ સે.મી પહોળી,સામાન્ય ઢાળમાં ખોદવામાં આવશે, અને શેડ કાંકરી કે કચરેલા પથ્થર નું ૧૫-૨૫ સે.મી.નાઉડા સ્તર આપવાનું રહેશે ખુલ્લી જોડેલી નળીઓ ખાઈની અંદર મુકવામાં આવશે.જે માટીકામની માટીના કે કોંક્રીટનાં બનેલા રહેશે.અને તેનો આંતરિકવ્યાસ ન્યુનતમઆંતરિક વ્યાસ ૭૦-૧૦૦ મી.મી રહેશે. દરેક પરીક્ષેપણ ખાઈ ૩૦ મીટરથી વધારે લંબાઈની નહિ હોય અને ખાઈઓ એકબીજા થી ૧.૮ મીટર થી વધારે નજીક નહિ રાખવામાં આવે.
- (૧૮) પેટા- જમીન પરીક્ષેપણ વ્યવસ્થા પીવાના પાણીના કોઈપણ સ્ત્રોતથી ઓછામાં ઓછી ૨૦મી દુર અને નજીકમાં નજીકના વસવાટથી ૭ મીટરથી વધારે નજીક નહિ હોય.

પ્રકરણ - ૧૧

સ્થળ પર પ્રક્રિયા અને પ્રવાહી કચરાનો નિકાલ

૪૪. ૨-૩, ૫-૭, ૧૨-૧૩ સામે દર્શાવેલ ઉત્પાદકો દ્વારા સ્થળ પર પ્રક્રિયા અને પ્રવાહી કચરાનો નિકાલ.
- (૧) ૨-૩, ૫-૭, ૧૨-૧૩નાં તમામ ઉત્પાદકો જે માળની નક્કી સંખ્યા ઉપરાંતના માળનાં બહુમાળી મકાનો બાંધે છે. તેઓ પાટનગર યોજના વિભાગ/ મહાનગરપાલિકા અધિસૂચિત કરે તે તારીખ પછી ફરજિયાતપણે પ્રવાહી કચરાની પ્રક્રિયા માટે, પાટનગર યોજના વિભાગ/ મહાનગરપાલિકાની જરૂરી મંજૂરીઓ મેળવીને સ્થળ પર સંયુક્ત પ્રક્રિયા એકમો બાંધશે.
- (૨) ૫-૭ સુધીના વાણિજ્ય વર્ગ હેઠળનાતમામ ઉત્પાદકો જાહેર ગટર વ્યવસ્થામાં મળ પાણી ગટરનું જોડાણ લેવા માટે ફરજિયાતપણે જરૂરી મંજૂરીઓ મેળવીને સ્થળ પર સંયુક્ત પ્રક્રિયા એકમ બાંધશે.
- (૩) સ્થળ પરના સંયુક્ત પ્રક્રિયા એકમો માટે પાટનગર યોજના વિભાગ/ મહાનગરપાલિકા વખતો વખત નક્કી કરીને જાહેર ગટર વ્યવસ્થાના ઉપયોગના ચાર્જીસમાં રાહત આપશે.
- (૪) મિલ્કતનો માલિક / કબજેદાર વખતો વખત પાટનગર યોજના વિભાગ /મહાનગરપાલિકા દ્વારા નક્કી કરાય તે મુજબ પ્રક્રિયા પ્લાન્ટમાં બાંધકામ માટેના ધોરણોનું પાલન કરશે.
- (૫) બહુમાળી મકાનો, વ્યાપારી પેઢીઓ અને કતલખાનાઓના તમામ માલિક/ કબજેદારો જાહેર ગટર વ્યવસ્થામાં જોડાણ થાય તે પહેલા ગ્રીડ ઓઈલ અને ગ્રીટ અંત:રોધી ટાંકાનું બાંધકામ કરશે.
- (૬) આ રીતે બાંધવામાં આવેલ અંત:રોધી ટાંકા અધિકૃત ઈજનેર મંજૂર કર્યા મુજબના પ્રકાર અને ક્ષમતાની રહેશે. તેમજ સફાઈ અને નિરીક્ષણ માટે ઝડપથી અને સહેલાઈથી પહોંચી શકાય એ રીતે સ્થિત હોય.
- (૭) ગ્રીસ અને ઓઈલ અંત:રોધી ટાંકો ઉષ્ણતામાનમાંથી એકાએક અને અત્યંત ફેરફારો સામે ટકી રહી શકવાની ક્ષમતા ધરાવતા અપ્રવેશ્ય પદાર્થોથી બાંધવાના રહેશે. અને તે સંગીન બાંધકામનું,જળચુસ્ત અને સહેલાઈથી દુર કરી શકાય તેના આવરણોથી સજ્જ હોવું જોઈએ. આવરણોને બોલ્ટ કરવામાં આવે ત્યારે તે વાયુચુસ્ત અને જળચુસ્ત બની રહે તેવા હોવા જોઈએ.

પ્રકરણ-૧૨

કામગીરી અને જાળવણી

૪૫. અવમળ હટાવવો/અવમળ મુક્તિ અને ક્રમાંક ૧ થી ૮, ૧૦ થી ૧૬ના જૂથ દ્વારા મળ ટાંકીમાંથી અવમળનો નિકાલ.
- (૧) મળ ટાંકીમાંથી અવમળ કાઢવાનું કાર્ય વેક્યુમ ટેન્કર્સ, અવમળ ખેંચવા માટે નિકાસ વાલ્વવાળી અવમળ પાઈપ વગેરે સહિતનાં યાંત્રિક સાધન સામગ્રીથી પાર પાડવું જોઈએ અવમળનું હાથથી સંચાલન કરવું પ્રતિબંધિત છે. (આ પેટા કાયદાની કલમ ૪૮.૧ (૧૬) સાથે વાંચો)
  - (૨) અવમળનો ખુલ્લા મેદાનો, જળમાર્ગો, ખેતીની જમીન કે અન્ય કોઈ બિન-નિર્ધારિત સ્થળે નિકાલ કરવો જોઈએ નહીં. પરંતુ તે પાટનગર યોજના વિભાગ/મહાનગરપાલિકાની અધિકૃત મળ પાણી પ્રક્રિયા સુવિધામાં જ પહોંચાડી જમા કરવાનો રહેશે.
  - (૩) અવમળ દૂર કરવાનું કાર્ય પાટનગર યોજના વિભાગ/ મહાનગરપાલિકાએ માન્ય રાખેલ અધિકૃત ઠેકેદારો/ એજન્સીઓ દ્વારા જ કરવામાં આવશે.
  - (૪) મળ ટાંકીઓ ટાંકીની ક્ષમતાનેઆધારે અવમળ મુક્ત કરવાની રહેશે, પરંતુ પાંચ વર્ષના સમયથી વધારે નહીં.
૪૬. મેનહોલની સફાઈ અંગે જોગવાઈઓ
- (૧) મેનહોલ સફાઈ માટે યાંત્રિક સફાઈ અપનાવવી જોઈએ. સિવાય કે માનવ દરમ્યાનગીરી સર્વથા જરૂરી હોય.
  - (૨) સફાઈની કામગીરી માટે તમામ પ્રવેશ મેનહોલ કામદારોને સલામતીની સાધન -સામગ્રી સહિત જરૂરી તમામ સાધનો પુરા પાડવાના રહેશે.
  - (૩) મેનહોલમાં દાખલ થતા પહેલા ઝેરી વાયુઓ સામેની તપાસ ફરજિયાત પણે કરવાની રહેશે.
  - (૪) તમામ મેનહોલ કામદારો એ મહાનગરપાલિકા/ એજન્સી/ઠેકેદાર/સેવા પૂરી પાડનાર દ્વારા અપાતી સલામતી અને આરોગ્ય પર અપાતી તાલીમમાં હાજરી આપવાનીરહેશે.
  - (૫) તમામ મેનહોલ કામદારો એ પાટનગર યોજના વિભાગ/ મહાનગરપાલિકા/ એજન્સી/ઠેકેદાર/સેવા પૂરી પાડનાર દ્વારા યોજાતી સામયિક તબીબી તપાસ કરાવવાની રહેશે.

નોંધ : સંદર્ભ: અનુસુચિ -૧, ક્રમાંક ૮,૯,૧૦ પેટા કાયદો ૪૩-૪૬ નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જીસ

પ્રકરણ-૧૩

પાણીજન્ય, રોગવાહકજન્ય અને ખાદ્ય-પદાર્થ જન્ય રોગોનું નિવારણ

૪૭. મહાનગરપાલિકાની હદની અંદરની તમામ મિલકતોના માલિકો/ કબજેદારો દ્વારા રોગ વાહકોના સંવર્ધનનું અટકાવ.
- (૧) સામાન્ય.
    - (૧). તમામ ઉત્પાદકો પાણીજન્ય, રોગવાહકજન્ય અને ખાદ્ય-પદાર્થજન્ય રોગોના અટકાવવા માટે મહાનગરપાલિકાના સંબંધિત વિભાગોએ વખતો વખત બહાર પાડેલ સૂચનાઓને વળગી રહેશે.
    - (૨). તમામ ઉત્પાદકો તેમની મકાન હદમાં પાણીનો ભરવો, તિરાડો, કચરો ઠાલવવાનું રોકીને રોગ વાહકોનું સંવર્ધન અટકાવશે.
  - (૨) પાણી ભરવાની ટાંકીઓ/હોજ અંગે જોગવાઈઓ.
    - (૧). પાણીનો સંગ્રહ કરવાની ટાંકીઓની જાળવણી સંપૂર્ણ રીતે મચ્છર સુરક્ષિત પરીસ્થિતિમાં કરાશે. આ માટે યોગ્ય રીતે બંધબેસતા મિજાગરાવાળા ઢાંકણ પુરા રાખવાના રહેશે. તેમજ ૧.૫૦ મીટરથી વધારે ઉંચાઈ ધરાવતી દરેક ટાંકીને મહાનગરપાલિકાના સંબંધિત અધિકારીઓ તપાસ કરી શકે તે માટે, બિન-લોહ ધાતુઓ કાયમી જડેલા દાદર પૂરો પાડવાનો રહેશે.
    - (૨). ટાંકીનોબાંધો-પાણીની ટાંકી ઘડતર લોહું, નરમ-સ્ટીલ અને આર.સી.સી અથવા સરેરાશ માણસ જ્યારે ટાંકીના મથાળે ઉભો રહે તો તેનું વજન ખમી શકે એવા અન્ય પૂરતા જાડા અને મજબૂત પદાર્થની બનેલી હોવી જોઈએ.
    - (૩). બાજુની શીટ, તળિયાની શીટ અને મથાળાની શીટને યોગ્ય રીતે કોઈપણ બિંદુએ જગ્યા કે તિરાડ રહી ન જાય તે રીતે બોલ્ટ કે વેલ્ડીંગ કરવી જોઈએ.
    - (૪). ટાંકીના મથાળાના શીટને ઝોલ પડતુ અટકાવવા અંદરની બાજુએથી કાયમી ફિક્સરનો ટેકો આપવો જોઈએ. મથાળાના શીટ પર કોઈ ખાડો (પોલાણ) ન હોવું જોઈએ જે પાણીને ધારણ કરી ને રાખી શકે.
    - (૫). નળાકાર ટાંકી જે તે પાયા પર ઉભી હોય તેની ઉંચાઈ સહિત ૨.૨૫ મીટરથી વધારે ઉંચાઈની ન હોવી જોઈએ.

મેનહોલ અને ઢાંકણ જોડાણ

- (૬). ઉપરોક્ત ઉચાઈ કરતા વધારે ઉચાઈની નળાકાર ટાંકીને યોગ્ય પાયા પર આડી પ્રસ્થાપિત કરવી જોઈએ.
- (૭). મથાળાનાં શીટ પર ગોળાકાર મેનહોલ હોવું જોઈએ. અને કાંઠલા સાથે ભરતર લોખંડની કિનાર તેના પર મજબૂત રીતે જડેલી હોવી જોઈએ.
- (૮). કાંઠલા સાથે ભરતર લોખંડની કિનાર એકજ ટુકડામાં ઢાળેલી હોવી જોઈએ.
- (૯). મથાળાની શીટ અને કાંઠલા વચ્ચે જગ્યા ન રહેવી જોઈએ, જો જગ્યા રહેતી હોય તો તે સીસું,સુતળી કે પીગળેલુ સીસું કે સંબંધિત સત્તાએ મંજૂર કરેલ અન્ય કોઈ પદાર્થથી બંધ કરી દેવી જોઈએ.
- (૧૦). મેનહોલને એક જ ટુકડામાં ઢાળેલ ભરતર લોખંડનું યોગ્યરીતે બંધ બેસતું ઢાંકણ હોવું જોઈએ.
- (૧૧) કેપ ઢાંકણની ઉભી કિનાર મેનહોલને ફરતા કાંઠલા પર, મેનહોલની કિનાર કેપ ઢાંકણની અંદરની બાજુને સ્પર્શેલી રહે એ રીતે, પડેલી રહેવી જોઈએ જેથી બેવડી વિરામ ગોઠવણ મળી રહે,જ્યારે કેપ ઢાંકણ બંધ પરીસ્થિતિમાં હોય ત્યારે કોઈપણ બિંદુએ જગ્યા ન રહેવી જોઈએ, જે ૧૫ મી.મી.નાં તારને પસાર થવા દે.
- (૧૨). ચણતર હોજ/કુંડીની બાબતમાં મેનહોલની કાઠલાની રીંગ દેખાય તે રીતે હોજના મથાળાની સપાટીની ઉપર હોવી જોઈએ.
- (૧૩). કેપ ઢાંકણનો કોસબાર ટુંકો હોવો જોઈએ, જેથી મિજાગરો અને ચોપડો ઢાંકણની શક્ય હોય તેટલા નજીક રહે જેથી ઢાંકણાનું બંધ થવું નક્કી બને અને મિજાગરો તેની મૂળ સ્થિતિમાં આવવો જોઈએ.
- (૧૪). હોજનું ઢાંકણ હંમેશા નટ અને બોલ્ટ ગોઠવણથી બંધ રાખવું જોઈએ.
- (૧૫). જો હોજ ૩ મીટરથી વધારે લાંબો હોય તો ૧.૫ મીટર લંબાઈની નમુનો લેવાના સાધનથી તમામ ખૂણેથી નમુના લેવાને સવલત રહે તે માટે વધારાના મેનહોલ ઢાંકણની જોગવાઈ કરવી જોઈએ.
- (૧૬). લીકેજ અટકાવવા માટે ફીડીંગ ચલકાતી અને નીચે તરફની પાઈપમાં અંદર અને બહારથી ચેક નટ પુરા પાડવામાં આવવા જોઈએ.
- (૧૭). છલકાઈજતા પાણીની પાઈપને તેના છુટા છેડે જાળીવાળી ત્રાંબા કે પીતળની પ્લેટથી રક્ષણ આપવું જોઈએ. તેમજ છિદ્રોનો વ્યાસ ૧.૫ મિ.મી થી વધારે ન હોવો જોઈએ. તપાસ કરવાની સવલત માટે આ મિજાગરો મીટર જાળીવાળી પ્લેટ હાથથી પહોંચી શકાય તેવા અંતરે હોવી જોઈએ.

પહોંચ (પ્રવેશ)

- (૧૮). ૧.૨ મીટરથી વધારે ઉચાઈ ની તમામ પાણીની ટાંકીઓને નિચત ખડતલ લોખંડની સીડીઓ પૂરી પાડવી જોઈએ.
- (૧૯). સીડીના ઉપરના છેડા મથાળાના શીટ સાથે દૃઢ રીતે અબાધ્ય કરેલા હોવા જોઈએ. તે સખત પક્કડ માટે વાળેલા હોવા જોઈએ. નીચેના છેડા સિમેન્ટ કોંક્રીટના બ્લોકમાં જડેલા હોવા જોઈએ.
- (૨૦). ૦.૮મીટરથી વધારે ઉચાઈની સીડીમાં બને બાજુએ હાથ કઠેરા રાખવામાં આવશે.
- (૨૧). જો ધાબા પરનો પ્રવેશ લાકડાના દાદરથી હોય, તો તેને સૂરજ અને વરસાદમાં ખુલ્લું મુકવું જોઈએ નહિ.
- (૨૨). જો પાણીની ટાંકી કોઈ આવરણ કે શેલ્ટર હેઠળ હોય તો સરળ તપાસ અને નમુના લેવા માટે છાપરાં અને હોજની વચ્ચે પુરતી જગ્યા રહેવી જોઈએ.
- (૨૩). ઓવર હેડ પાણીની ટાંકીની બાબતમાં તળિયાથી મથાળા સુધીની સીડીને બદલે અનુકુળ ગાળે ખડતલ અને સલામત લોખંડ કે આર.સી.સી પ્લેટફોર્મ રાખવા જોઈએ.

ચૂસણ ટાંકી.

- (૨૪). ટાંકાનું મથાળું આસપાસની જમીનની સપાટીથી ઓછામાં ઓછું ૪૫ સે.મી થી ઉપર (ઉચે) રાખવું જોઈએ.
- (૨૫). પમ્પ રૂમ અચૂકપણે મકાનની ગટર સાથે ગલી ટ્રેપથી જોડાયેલ હોવો જોઈએ. પમ્પના પાયાના પોલાણ પાણીની જમાવટ ટાળવા માટે પૂરી દેવા જોઈએ.

ખાસ આવશ્યકતાઓ

- (૨૬). સમક્ષિતિજ પ્રસ્થાપિત કરેલ નળાકાર ટાંકીઓને ઢાંકણ જોડાણ માટે આધાર સપાટીની ગરજ સારે એવા લંબ ચોરસ પ્લેટ ફોર્મ હોવા જોઈએ.પ્લેટફોર્મ સીડીને જોડી શકાય તેટલા મોકળાશવાળા હોવા જોઈએ.
- (૨૭). બાર્લિંગોળ મથાળાવાળી ઉભી પ્રસ્થાપિત કરેલ નળાકાર ટાંકીઓને ટોચના પરિઘ ફરતે યોગ્ય કઠેરો હોવો જોઈએ.
- (૨૮). મેનહોલનું કદ અને ઢાંકણ જોડાણના ઘટકો પ્રમાણભૂત પરિમાણના હોવા જોઈએ અને સ્થાનિક બજારમાં સરળતાથી ઉપલબ્ધ હોવા જોઈએ.
- (૨૯). એચડીપીઈ (HDPE) ટાંકીઓ, ઢાંકણ જોડાણો જોડ્યા પછી કે તપાસ દરમ્યાન ઢાંકણ ઉપર ચઢાવાથી કોઈપણ માત્રમાં મથાળામાં ઝોલ પડતો ટળે એ રીતે બાંધવી જોઈએ.

- (૩). મોરીઓ અને ગટરો અંગે જોગવાઈઓ-
- (૧). તમામ મળ-ટાંકીઓને ઓછામાં ઓછી ૫૦ મી.મી વ્યાસની હવાની આવ-જા માટેની નળીઓ પૂરી પડાશે અને મથાળાને મચ્છર અવરોધક તારની જાળીથી ઢાંકવામાં આવશે. નળીની ઉંચાઈ ૧૫ મીટરની ત્રિજ્યામાં આવેલ સૌથી ઉંચા મકાનની ટોચથી ઓછામાં ઓછી ૨ મીટર ઉપર લંબાવી જોઈએ.
  - (૨). કચરાવાળા પાણીને કાઢી નાખવા માટે મેનહોલનમાં યોગ્ય ઢાળ હોય છે અને ગટરલાઈનની જાળવણી માટે પુરતી સંખ્યામાં ગટર બાકા આપવામાં આવે છે.
  - (૩) મહાનગરપાલિકાની વરસાદી પાણીની ગટરમાં કોઈ જ મળ-પાણીનો નિકાલ કરાશે નહીં.
- (૪). કૃત્રિમ તળાવો અને કુવારા-
૧. કૃત્રિમ તળાવો અને કુવારામાં મચ્છરોનું સંવર્ધન અટકાવવાની ફરજ મિલકતનાં માલિક/કબજેદારની રહેશે.
  ૨. કૃત્રિમ તળાવો અને કુવારામાં મચ્છરોનું સંવર્ધન અટકાવવા માટે નિયમિત સફાઈ, જાળવણી અને ઈયળ-અવરોધી પગલા લેવાશે.

૪૮. ડેરી અને ઢોરના તબેલાના માલિકો કબજેદારો/ પ્રબંધકો દ્વારા રોગવાહકોના સંવર્ધનનું નિવારણ-

ડેરી અને ઢોરના તબેલાના માલિકો/ કબજેદારો/ પ્રબંધકો નીચે પ્રમાણે સારી રીતે નક્કી કરશે.

- (૧). ઢોરના તબેલાના આસપાસના વિસ્તારની નિયમિત સફાઈ અને યોગ્ય જંતુનાશક દવાનો નિયમિત છંટકાવ તેમજ વિસ્તારને ગંદકીથી મુક્ત રાખવો.
- (૨). ઢોર માટે પીવાના પાણીની સુવિધા ખુલ્લી રાખવામાં ન આવે કે બંધિયાર ન રહે તે સારી રીતે નક્કી કરવું.

નોંધ : સંદર્ભ:અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૧૧ પેટા કાયદો ૪૭(૧) થી (૩),૪૮ના ભાગ બદલ ફી અને ચાર્જીસ .

પ્રકરણ - ૧૪

વિસ્તારીત ઉત્પાદક જવાબદારી

૪૯. ઈ-કચરા (E-WASTE) માટે વિસ્તારીત ઉત્પાદક જવાબદારી

- (૧). ઈ-કચરાનાં ઉત્પાદકમાં નીચે જણાવ્યા મુજબની કોઈપણ વ્યક્તિ, તેની વેચાણની ટેકનીકને ધ્યાનમાં લીધા વગર-
  - (૧). જે વીજળી (ઈલેક્ટ્રિકલ) અને વીજળીક(ઈલેક્ટ્રોનીક) સામગ્રીનું તેની પોતાની બ્રાન્ડ હેઠળ ઉત્પાદન કરે છે. અને વેચવાની ઓફર કરે છે.અથવા
  - (૨). જે અન્ય ઉત્પાદક કે પુરવઠાકાર દ્વારા ઉત્પાદિત વીજળી(ઈલેક્ટ્રિકલ) અને વીજળીક(ઈલેક્ટ્રોનીક) સાધન સામગ્રીનું સંયોજિત કરેલા માલનું વેચાણ પોતાની બ્રાન્ડ હેઠળ કરે છે.અથવા
  - (૩). જે આયાતી ઈલેક્ટ્રિકલ અને ઈલેક્ટ્રોનિક સાધન સામગ્રી વેચવાની ઓફર કરે છે. ઉત્પાદકની જવાબદારીમાં નીચે પ્રમાણે સમાવેશ થશે.
- (૨). ઉત્પાદકની જવાબદારીમાં નીચે પ્રમાણે સમાવેશ થશે.
  - (૧). તેમના ઉત્પાદનની “જીવન સમાપ્તિ”માંથી ઉત્પન્ન થયેલ કચરાને એકઠો કરવો અને આવો ઈ-કચરો નોંધણી કરાયેલ છુટા પાડનારા કે પુનઃચક્ર કરનાર તરફ પહોંચે તે નક્કી કરવું, ઉત્પાદક જરૂર મુજબ એકઠું કરનાર એજન્સીઓને અધિકૃત કરીને એકત્રિકરણ અને સ્થળાંતર નક્કી કરશે.
  - (૨). વ્યક્તિગત રીતે કે સામુહિક રીતે એકઠીકરણ કેન્દ્રો પાછા લેવાની વ્યવસ્થા પ્રસ્થાપિત કરવી.
  - (૩). પોતાની ઉત્પાદનની જીવન-સમાપ્તિ” માંથી ઉત્પન્ન થયેલ ઈ-કચરાનું પર્યાવરણીય નક્કર વ્યવસ્થાપનનાં ખર્ચને પહોંચી વળવા માટેના નાણાં પુરા પાડવા અને આયોજન માટે વ્યવસ્થા ઉભી કરવી. આવી વ્યવસ્થાની નાણાંકીય ગોઠવણ પારદર્શી રહેશે. ઉત્પાદક આવી વ્યવસ્થા વ્યક્તિગત રીતે કે સામુહિક યોજનામાં જોડાઈને સ્થાપવાનું પસંદ કરી શકે.
  - (૪). ઈ-કચરા વ્યવસ્થાપન અને સંચાલન નિયમો ૨૦૧૧ હેઠળ કે તેના કોઈપણ સુધારા હેઠળ ઉત્પાદકોને કોઈપણ અન્ય જવાબદારીઓ સોંપવામાં આવે તે.
- (૩). ઉત્પાદકો તેમને ઈ-કચરા (વ્યવસ્થાપન અને સંચાલન) નિયમો ૨૦૧૧ હેઠળ સોંપવામાં આવેલ એકઠીકરણ અને સ્થળાંતરની જવાબદારીઓ નીચે મુજબ પરિપૂર્ણ કરશે.

તેમની પોતાની પસંદગીનું એકત્રિકરણ અને સ્થળાંતર તંત્ર કે મહાનગરપાલિકા દ્વારા નીમવામાં આવેલ અધિકૃત એકત્રિકરણ કેન્દ્રો મારફતે મહાનગરપાલિકા તેના એકત્રીકરણ કેન્દ્રો દ્વારા આવા કચરાની પર્યાવરણીય સક્ષમ પુનઃપ્રક્રિયા માટે એકત્રિકરણ અને સ્થળાંતરણ માટે ભોગવેલ ખર્ચની ભરપાઈ ઉત્પાદકો પાસે માંગી શકે.

૪૯.(અ) પ્લાસ્ટિક કચરા માટે વિસ્તારીત ઉત્પાદક જવાબદારી

- (૧) પ્લાસ્ટિક કેરી બેગ્સ અને/ અથવા બહુસ્તરીય કોથળીઓ અને/અથવા કોથળી અને / અથવા આવી વસ્તુઓ વાપરતા બ્રાન્ડના માલિકો મહાનગરપાલિકાને સલામત એકત્રિકરણ, સંગ્રહ, અલગીકરણ, પરિવહન તેમજ પ્લાસ્ટિક કચરાનું વ્યવસ્થાપન અને સંચાલન નિયમો ૨૦૧૧

કે તેના કોઈપણ સુધારામાં જણાવ્યા મુજબ “વિસ્તારીત ઉત્પાદક જવાબદારી “હેઠળ કચરાનાયોગ્ય પુનઃચક્ર માટે સ્થળાંતરણમાં સહાય કરવા માટે આવશ્યક રહેશે. (વખતો વખત મહાનગરપાલિકા દ્વારા અપાયેલ સૂચનાઓ અનુસાર)

- (૨) જો આવા ઉત્પાદકો અને / અથવા બ્રાન્ડ-માલિકો પ્લાસ્ટિકનાં કચરાનું વ્યવસ્થાપન અને સંચાલન નિયમો ૨૦૧૧ કે તેના કોઈપણ સુધારા હેઠળ “વિસ્તારીત ઉત્પાદક જવાબદારી” ની પરિપૂર્ણતા માટે વ્યક્તિગત રીતે કે સામુહિક રીતે તેમના પોતાના એકત્રિકરણ કેન્દ્રો સ્થાપવા માંગતા હોય તો તેઓ મહાનગરપાલિકાની પરવાનગી મેળવ્યા પછી તેમાં કરી શકશે.

પ્રકરણ - ૧૫

આ પેટા - કાયદાઓ હેઠળ ગુનાઓ

૫૦.૧ કોઈપણ ઉત્પાદક

- (૧) કચરો પાત્રમાં હોય કે ના હોય, તેને કોઈપણ ખાનગી કે જાહેર સ્થળે સિવાય કે આ હેતુ માટે ખાસ દર્શાવવામાં પુરુ પાડવામાં કે અલગ ફાળવવામાં આવેલ પાત્ર કે સ્થળેઠાલવશે, જમા કરશે, છોડશે, વેરશે કે ફેંકશે નહિ કે તેમ કરવાની પરવાનગી આપશે નહીં. આ પેટા કાયદાના આ હેતુ માટે જાહેર કે ખાનગી સ્થળનો નીચે જણાવ્યા મુજબનો, પરંતુ એટલા સુધી જ સીમિત નહીં, સમાવેશ થશે. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૧૨, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૧) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જીસ)
- (૧). કોઈપણ કબજો ધરાવતી ખુલ્લી કે ખાલી જમીન, રમત-ગમતનું મેદાન અને બાગ બગીચા
- (૨). નદીઓ, જળમાર્ગો, કાઠો જેવા જળાશયો કે કિનારે. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૧૨, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૧) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જીસ)
- (૩). જાહેર રસ્તા અથવા કોઈપણ રસ્તા પરનું બિન-કબજે મેદાન-માર્ગ પગરસ્તા, માર્ગ વિભાજક વિગેરે.
- (૪). કચરો નાખવા માટે ન હોય તેવી કચરા પેટી/વાહન
- (૨). મકાનોમાં જાણી જોઈને ગંદકી, કચરો વિગેરે ૨૪ કલાકથી વધારે સમય માટે ભેગા કરી રાખવા. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૧૪, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૨) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જીસ)
- (૩). મહાનગરપાલિકાની હદમાં વાહન ચલાવતી વખતે કે પાર્ક કરેલા વાહનમાંથી કે વાહનમાં લઈ જવાતી વખતે કોઈપણ જાહેર કે ખાનગી માર્ગ કે કોઈપણ જાહેર કે ખાનગી મકાન કે પ્રાંગણમાં થુંકશે કે કચરો ફેંકશે કે જમા કરશે. તેવી જ રીતે વાહનનો કોઈપણ ચાલક કોઈપણ મુસાફરને થુંકવા, કચરો ફેંકવા કે જમા કરવાની પરવાનગી આપશે નહીં કે તેમ કરવા દેશે નહીં. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૧૫, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૩) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જીસ)
- (૪). પોતાની મકાન- હદ / મિલકતમાં કોઈપણ જાતનો કચરોમુકશે, જમા કરશે કે મુકવા દેશે કે જમા કરવા દેશે નહીં સિવાય કે આ પેટા-કાયદાની શરત મુજબ પરવાનગી આપવામાં આવી હોય. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૧૨, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૪) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જીસ)
- ૫(અ) મરજી મુજબ, પ્રતિબંધિત થર્મોકોલ કે જાહેર આરોગ્ય અને પર્યાવરણને પ્રત્યક્ષ કે પરોક્ષરીતે નુકશાન પહોચાડે તેવી હોય એવી મહાનગરપાલિકાએ અધિસૂચિત કરેલ વસ્તુઓનું ઉત્પાદન, વિતરણ, સંગ્રહ, વેચાણ અને ઉપયોગ કરશે નહિ. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૧૬-૧૯ પેટા-કાયદા ૫૦.૧(૫) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જીસ)
- ૫(બ) કેરીબેગ્સ અને/ અથવા બહુસ્તરીય કોથળીઓ અને/અથવા કોથળીઓના ઉત્પાદન, સંગ્રહ, વિતરણ, વેચાણ અને ઉપયોગ દરમિયાન તમામ ઉત્પાદકોએ નીચે પ્રમાણેની શરતો પરિપૂર્ણ કરવાની રહેશે.
- (૧). કેરીબેગ કા તો સફેદ હોઈ શકે અથવા સમયે ભારતીય ધોરણ IS.9833:૧૯૮૧યાદીમાં જણાવ્યા મુજબના ખાદ્ય પદાર્થ, દવાઓ અને પાણી સાથે વાપરી શકાય એવા પ્લાસ્ટિક સાથે સુસંગત હોય એવા કણ અને કલરનો ઉપયોગ કરીને બનાવવામાં આવેલ હોય.
- (૨). કોઈપણ વ્યક્તિ પુનઃપ્રાપ્ત પ્લાસ્ટિક કે કોલવાય તેવા પ્લાસ્ટિકની બનેલી કેરીબેગ્સખાદ્ય પદાર્થોનાં સંગ્રહ, લઈ જવા, વહેંચવા કે પેકેજીંગ કરવા માટે વાપરશે નહીં.
- (૩). કોઈપણ વ્યક્તિ ૪૦ માઈકોનથી ઓછી જાડાઈની હોય તેવી પ્રાકૃત કે પુનઃચક્રીય કોલવાય તેવા પ્લાસ્ટિકની બનેલી કેરી બેગ્સનું ઉત્પાદન, સંગ્રહ, વિતરણ કે વેચાણ કરશે નહીં.

- (૪). પ્લાસ્ટિક પદાર્થ વાપરીને બનાવેલ કોથળીઓનો ઉપયોગ ગુટકા, તમાકુ અને પાન મસાલા ભરવા, પેક કરવા કે વેચવા માટે કરાશે નહીં.
- (૫). પ્લાસ્ટિકના પુન: ચક્ર માટે માર્ગદર્શક સૂચનોના શિર્ષક હેઠળ ભારતીય ધોરણ :IS:14534:1998 ને અનુરૂપ જ પુન:ચક્રિ કેરી બેગ્સ હોવી જોઈએ.
- (૬). વખતો વખત સુધારેલ “કમ્પોસ્ટેબલ પ્લાસ્ટિક માટે વિનિર્દેશ”નાં શિર્ષક હેઠળ ભારતીયમાનક: IS/ISO/17088:2008ને અનુરૂપ કમ્પોસ્ટેબલ પ્લાસ્ટિકમાંથી બનાવેલ કેરી બેગ્સ હોવી જોઈએ.(સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧,ક્રમાંક ૧૬ થી ૧૮, પેટા-કાયદા ૫૦.૧૮(૫) (અ) અને ૫(બ)ના ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૬). કચરો/વેરાણાથી ભરેલ કોઈપણ ટ્રક કે અન્ય વાહન ચલાવશે કે ખસેડશે નહિ સિવાય કે આવા વાહનની રચના કચરો/ વેરાણાને ઢાંકી રાખે તેવી હોય અને કોઈપણ વેરાણાને ઉડી જઈને કોઈ માર્ગ, ટ્રાફિકવાળી જગ્યા, રમતના મેદાન, બગીચા કે અન્ય જાહેર સ્થળ પર પડતો અટકાવે તેવી હોય. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૨૦, પેટા-કાયદા ૫૦.૧(૬) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૭). કોઈ જાહેર સ્થળમાં રાંધણ, ન્હાણ, ચુંકણ, પેશાબ કરણ, મળ ત્યાગ કરણ, પંખીઓ કે પ્રાણીઓને ખવડાવણ કે કોઈ વસ્તુનો સંગ્રહ કરણ નહીં સિવાય કે સુવિધાઓ નિશ્ચિત રીતે પૂરી પડાઈ હોય. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૨૧, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૭) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૮). માર્ગની બાજુએ, ઠાલવવાના સ્થળે કે જાહેર/ખાનગી મિલકત આગળ કોઈપણ પ્રકારનો ઘન કચરાને બાળીને નિકાલ કરણ નહીં. આ પ્રતિબંધ સફાઈ કામદાર, મહાનગરપાલિકાનાં અન્ય કર્મચારીઓ, કરાર કામદાર, કચરો વીણનાર કે માર્ગો અને શેરીઓ તેમજ અન્ય જાહેર સ્થળોને વાળવાવાળા અને સફાઈ કરવાના કામમાં સમાવિષ્ટ અન્ય કોઈપણ વ્યક્તિને લાગુ પડશે. આ મુખ્ય ઠેકેદાર/એજન્સીની જવાબદારી રહેશે. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૨૨, પેટા-કાયદા ૫૦.૧(૮) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૯). જાહેર આરોગ્ય અને સલામતીને જોખમરૂપ હોય તે રીતે જોખમી કચરાને ઠાલવવો, જમા કરવો કે પ્રક્રિયા કરવી. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૨૩, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૯) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૧૦). મહાનગરપાલિકાએ જાહેર કરેલ સફાઈક્ષેત્રો/શૂન્ય કચરા ક્ષેત્રોમાં મહાનગરપાલિકાની સુચનાઓની ઉપેક્ષા કરીને કચરાને ઠાલવવા, જમા કરવાકે પ્રક્રિયા કરવી. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૨૪, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૧૦) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૧૧). મહાનગરપાલિકા દ્વારા અધિસૂચિત કરાયેલ પ્રવેશ બંધી/પરવાનગી લીધા વગર પ્રવેશ કરવો. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૨૫, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૧૧) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૧૨). આ પેટા કાયદા હેઠળ પુરા પાડવામાં આવેલા વાહનો, પાત્રો અને સાધન સામગ્રી સહિત આંતરમાળખાને નુકશાન પહોંચાડવું કે તેને દુર કરવા (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૨૬, પેટાકાયદા ૫૦.૧ (૧૨) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૧૩). કોઈપણ ઠેકેદાર/બિલ્ડર/એજન્સી/વ્યક્તિબાંધકામના સ્થળોના પ્રાંગણમાં પાણીના ભરવા/બંધિયારપણાને લીધે મચ્છરોનું સંવર્ધન થવા દેશે નહીં.(સંદર્ભ:અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૨૭,પેટાકાયદા ૫૦.૧ (૧૩) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૧૪). પ્રાણીઓના કચરાથી મકાનની હદને ગંદી રાખણે. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૨૮, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૧૪) નાં ભંગ બદલ અને ચાર્જિસ)
- (૧૫). બાંધકામ અને તોડફોડનો કચરો, વરસાદી પાણીની ગટરમાં, માર્ગ ફેરસંબંધી સરકાર કે મહાનગરપાલિકાની ખુલ્લી જમીનો અને/અથવા જાહેર માર્ગોની બાજુએ જમા કરણે. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૨૯, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૧૫) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૧૬). મળ-ટાંકીના અવમળને દુરકરવાનું કાર્ય બિન-અધિકૃત ઠેકેદાર/એજન્સી પાસે કરાવવું.અવમળની સફાઈ હાથથી પ્રતિબંધિત છે.(સંદર્ભ : અનુસૂચિ-૧,ક્રમાંક ૯,પેટા-કાયદા ૫૦.૧(૧૬) ના ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૧૭). મળ- ટાંકીના અવમળની સફાઈમાંથી નીકળતા ઉપપ્રવાહને જળમાર્ગો, મોરી-ગટરો, ખુલ્લી જમીન, ખેતર કે અન્ય કોઈ બિન-નિર્ધારિત સ્થળે છોડણે નહીં, પરંતુ તેને ફક્ત મળ-પાણી પ્રક્રિયા પ્લાન્ટમાંજ છોડણે. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૯, પેટા-કાયદા ૫૦.૧(૧૭) ના ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૧૮). કોઈ વ્યક્તિ મોરી-ગટરને હાનિ પહોંચાડે કે તેના પ્રવાહને જાહેર ગટર લાઈનમાં જવામાં દાખલ કરે તેવા કોઈ પદાર્થનો અંતરપ્રવાહ થવા દેણે નહિ. આ મનાઈ જીપીએમસી (GPMC) ધારો ૧૯૪૯ની કલમ ૧૮૬ની સાથે વાંચવાનો રહેણે. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૩૦, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૧૮) નાં ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૧૯). કોઈપણ વ્યક્તિ ખાનગી મોરીઓમાંથી ઘરેલું મળ-પાણી માર્ગ, જળમાર્ગો, ખુલ્લી જમીન, ખેતર કે અન્ય કોઈ બિન-નિર્ધારિત સ્થળે પુરતી પ્રક્રિયા વગર છોડણે કે છૂટે તેવું કરણે નહિ. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૩૧, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૧૯) ના ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)
- (૨૦). કોઈપણ વ્યક્તિ મહાનગરપાલિકામાંથી જરૂરી પરવાનગી મેળવ્યા વગર ઘરેલુ મળ-પાણી ગટરનું જાહેર મળ-પાણી ગટર સાથે જોડાણ કરણે નહીં. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૫,૬, પેટા-કાયદા ૫૦.૧(૨૦) ના ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જિસ)

- (૨૧). કોઈપણ વ્યક્તિ ખુલ્લી ગટરોમાં અવરોધ અને ભરાવો ઉભો કરશે નહિ. આ જોગવાઈઓ મહાનગરપાલિકાનાં રસ્તાઓવાળી ખુલ્લી ગટરોમાં કચરો જમા કરતા સ્ટાફને લાગુ પડે છે. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૩૨, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૨૧) ના ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જીસ)
- (૨૨). ગેરકાયદે વધારા કે દબાણ કરીને કોઈ વ્યક્તિ જાહેર ગટર વ્યવસ્થાને નુકશાન પહોંચાડશે નહિ. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૩૩, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૨૨) ના ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જીસ)
- (૨૩). કોઈ વ્યક્તિ ઘરેલું મળ-પાણી વરસાદી પાણીની ગટરમાં છોડશે નહિ. (સંદર્ભ: અનુસૂચિ-૧, ક્રમાંક ૩૨, પેટા-કાયદા ૫૦.૧ (૨૩)ના ભંગ બદલ ફી અને ચાર્જીસ)

૫૦.૨ ઉપરોક્ત પેટા-કાયદા ૭-૪૩ની જોગવાઈઓનું મિલકતના માલિકો/કબજેદાર તેમજ નોકરો, એજન્ટ, એજન્ટના પ્રતિનિધિઓ કે એજન્ટના નોકરો દ્વારા ઉલ્લંઘન આ પેટા-કાયદાઓ હેઠળ ઉત્પાદકો દ્વારા ગુનો ગણાશે અને પેટા-કાયદાની અનુસૂચિ-૧માં જણાવેલ વિગતો અનુસાર તેમને શિક્ષા/દંડ/માંડવાળ કરવામાં આવશે.

પ્રકરણ - ૧૬

આ પેટા - કાયદાની જોગવાઈઓનો અમલ

૫૧. પેટા -કાયદાની જોગવાઈઓના અમલ માટે કાર્યપદ્ધતિ

- (૧). જો ગુનેગાર ગુનાનો સ્વીકાર કરે (મોટા અને નાના બન્ને ગુના માટે) તો સમાધાન ફી અને વહીવટી ચાર્જીસ અધિકૃત અધિકારી/કર્મચારી/ઉપદ્રવ શોધક ટુકડીના અધિકૃત અધિકારી દ્વારા વસુલ કરવાનો રહેશે અને ગુનેગારને તેની પહોંચ અપાશે.
- (૨). નાના (ગૌણ) ગુનાઓની બાબતમાં અનુસૂચિ-૨માં જણાવ્યા મુજબ જો ગુનેગાર સમાધાન ફી અને વહીવટી ચાર્જીસ સ્થળ પર જ ચૂકવી દે તો આગળ કાયદેસરના પગલાં લેવાશે નહીં.
- (૨.૧) જો ગુનેગાર સમાધાન ફી અને વહીવટી ચાર્જીસ ચુકવવાની નાં પાડે તો અધિકૃત અધિકારી/ મહાનગરપાલિકાનો કર્મચારી કે ઉપદ્રવ શોધક ટુકડીના અધિકૃત અધિકારી તેની/તેણીની ઓળખનો પુરાવો માંગશે.
- (૨.૨) ઓળખનાં પુરાવાના આધારે અધિકૃત અધિકારી/મહાનગરપાલિકાનો કર્મચારી કે ઉપદ્રવ શોધક ટુકડીના અધિકૃત અધિકારી જીપીએમસી (GPMC) ધારાની કલમ ૪૭૨ હેઠળ કલમ ૪૬૮ની જોગવાઈઓ ટાંકીને સ્થળ પર જ નોટીસ બજાવશે. જો ગુનેગાર આ પ્રમાણે બજાવવામાં આવેલ નોટીસનાં જવાબમાં સમાધાન ફી અને વહીવટી ચાર્જીસ લાગતા વળગતા વિભાગને કે નિર્ધારિત અધિકારીને સ્થળ પર જ ચૂકવી દે તો તેની સામે કોઈ કાર્યવાહી કરાશે નહીં. આવા કિસ્સાઓમાં લેવામાં આવનાર વહીવટી ચાર્જીસ અનુસૂચિ-૧માં દર્શાવેલ અધિકતમ રકમથી વધારે નહિ હોવો જોઈએ.
- (૨.૩) જો ગુનેગાર તેની ઓળખના પુરાવો રજૂ કરી ન શકે તો ગાંધીનગર મહાનગરપાલિકાના અધિકૃત અધિકારી કે કર્મચારી કે ઉપદ્રવ શોધક ટુકડી સીપીસી ધારા હેઠળની કલમ ૪૨ અને ગુજરાત પોલીસ ધારાની કલમ ૨૨ હેઠળ આપવામાં આવેલ સત્તાનો ઉપયોગ કરશે. આ રીતે અટકમાં લેવાયેલ ગુનેગારને નજીકના પોલીસ મથકે સોંપી દેવામાં આવશે.
- (૨.૪) જો ગુનેગાર તેને અપાયેલ નોટીસનો પ્રતિભાવ આપે નહીં અને સમાધાન ફી અને વહીવટી ચાર્જીસ ભરપાઈ કરે નહીં તો ગુનેગાર સામે અધિકાર ધરાવતી અદાલતમાં ફરિયાદ નોંધાવી શકાય તેમજ મ્યુનિસિપલ કમિશનર દ્વારા અધિકૃત ડેપ્યુટી મ્યુનિસિપલ કમિશનર ગુનેગાર ને આ સમાધાન ફી અને વહીવટી ચાર્જીસ ચુકવે નહીં ત્યાં સુધી મિલકત (જ્યાં લાગુ પડતું હોય ત્યાં) સીલ કરવાના પગલાં લઈ શકે. આ રીતે સીલ કરનાર સત્તા ચોક્કસ હુકમ કરે પછી છોડવામાં આવશે.
- (૩). મોટા મુખ્ય ગુનાઓની બાબતમાં (અનુસૂચિ-૨માં જણાવ્યા મુજબ) જો ગુનેગાર સ્થળ પર જ સમાધાન ફી અને વહીવટી ચાર્જીસ ચુકવવાની ના પાડે તો મ્યુનિસિપલ કમિશનરને આપેલ સત્તા મુજબ ડેપ્યુટી મ્યુનિસિપલ કમિશનર કારણ દર્શાવો નોટીસ બજાવ્યા બાદ મિલકત સીલ કરવા (જ્યાં; લાગુ પડતું હોય ત્યાં) જરૂરી કાર્યવાહી કરશે તેમ જ નજીકમાં નજીક પોલીસ મથકમાં ગુનેગાર સામે ફરિયાદ નોંધાવશે. એકવાર સમાધાન ફી અને વહીવટી ચાર્જીસ ભરપાઈ થઈ જાય અને સીલ કરનાર સત્તા દ્વારા ચોક્કસ લેખિત હુકમ કરવામાં આવે ત્યારે સીલ કરવામાં આવેલ મિલકત ને છૂટી કરવામાં આવશે.

૫૨. જોગવાઈઓનો અમલ- આ પેટા કાયદાઓની વિવિધ જોગવાઈઓના અમલ અને બજાવણી માટે મહાનગરપાલિકા વિગતવાર નિયમ સંગ્રહ તૈયાર કરશે, તેમાં એજન્ટ/એજન્ટના પ્રતિનિધિઓ અને મહાનગરપાલિકાના કર્મચારીઓને સત્તાની સોંપણી તેમજ જે શરતોને આધીન આ સત્તાનો ઉપયોગ કરવાનો રહેશે તેનો સમાવેશ કરાશે.

૫૩. પેટા કાયદા હેઠળ સમાધાન ફી - આ પેટા કાયદા હેઠળ કોઈપણ ગુનો માંડવાળપાત્ર છે અને મ્યુનિસિપલ કમિશનર દ્વારા સત્તા સોંપાયેલ હોય તેવા સંબંધિત અધિકારી સમાધાન કરી શકે છે અને આ પેટા-કાયદાની અનુસૂચિ-૧ વર્ણવ્યા મુજબ જીપીએમસી (GPMC) ધારાની કલમ ૪૮૧ (બી) હેઠળ સમાધાન ફી ઉઘરાવી શકે છે.

૫૪. પેટા કાયદા હેઠળ વહીવટી ચાર્જીસ- જીપીએમસી (GPMC) ધારાની કલમ ૪૭૯ હેઠળ મહાનગરપાલિકાની મંજૂરીથી મ્યુનિસિપલ કમિશનર દ્વારા નક્કી કરાયેલ વહીવટી ચાર્જીસ વસુલ કરવા માટે મહાનગરપાલિકાને છૂટ છે. વહીવટી ચાર્જીસ આ પેટા- કાયદાની જોગવાઈ ને ભંગ કરનાર ગુનેગાર પાસેથી વસુલ કરવાના હોય છે. વહીવટી ચાર્જીસ મહાનગરપાલિકાનાં અધિકૃત અધિકારી/ઉપદ્રવ શોધક/ કર્મચારી/ એજન્ટ/ એજન્સી દ્વારા લેવાનો રહેશે. વહીવટી ચાર્જીસની વસુલાતથી ગુનેગાર દંડકીય કાર્યવાહીની જવાબદારીમાંથી મુક્ત થઈ જશે નહીં. પરંતુ તે ઉપદ્રવ દુર કરવા માટે મહાનગરપાલિકાએ ભોગવવા પડતા ખર્ચા પહોંચી વળવાનો તે વધારાનો સ્ત્રોત છે.

૫૫. ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન વખતે વખતના સંલગ્ન પ્રવર્તમાન કાયદાઓ,નિયમો અને ધારાધોરણો જાહેર સ્વસ્થ બાયલોજ નો અમલ કરતી વખતે અનુસરશે.

નોંધ : ગાંધીનગરના મ્યુનિસિપલ કમિશનરશ્રીએ નીચેની બાબતો અંગે વિગતવાર હુકમો કરવાના રહેશે.

- (૧) આ પેટા-કાયદાઓની જોગવાઈઓનાં અમલમાટે અનુસરવાની કાર્યપદ્ધતિ
- (૨) મહાનગરપાલિકાનાં અધિકારીઓ /કર્મચારીઓને સત્તા સોંપણી
- (૩) દંડ/ સમાધાન ફીની વસુલાત માટે અનુસરવાની કાર્યપદ્ધતિ
- (૪) રેકર્ડ અને માહિતીની જાળવણી
- (૫) કચરાના બીનની વહેંચણી.

અનુસૂચિ-૧

શુલ્ક અને ચાર્જીસનું પત્રક

ક્રમ	પેટા કાયદા નં.	જોગવાઈઓ	એકમો	સમાધાન શુલ્ક રૂપિયા		વહીવટી ચાર્જીસ રૂપિયા	
૧	૭-૧૫	૭ થી ૧૫ પેટા કાયદામાં આપેલ વિગતો મુજબ ધન કચરાનું બિન અલગીકરણ (બિન-વિભાજન)	રહેણાંક	૫૦	૨૫૦	.....	.....
			વાણિજ્યીક અને સંસ્થાકીય	.....	૫૦૦	૩૦૦૦	૬૫૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
			અન્ય	.....	૫૦૦	૩૦૦૦	૬૫૦૦
૨	૧૬-૨૭	૧૬ થી ૨૭ની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરી બિન-નિર્ધારિત સ્થળે કચરાનો સંગ્રહ કરવો.	રહેણાંક	૫૦	૨૦૦	.....	.....
			વાણિજ્યીક અને સંસ્થાકીય	.....	૫૦૦	૩૦૦૦	૬૫૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
			અન્ય	.....	૩૦૦	.....	.....
૩	૨૮-૩૫	૨૮-૩૫ની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરી વિતરણ અને એકઠીકરણ	રહેણાંક	૫૦	૩૦૦	.....	.....
			વાણિજ્યીક અને સંસ્થાકીય	.....	૫૦૦	૪૦૦૦	૮૦૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
			અન્ય	.....	૫૦૦	૪૦૦૦	૮૦૦૦
૪	૩૬-૩૯	૩૬ થી ૩૯ની જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન કરી પ્રક્રિયા અને નિકાલ	રહેણાંક	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
			વાણિજ્યીક અને સંસ્થાકીય	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	૫૦૦	૧૦૦૦૦	૨૦૦૦૦
			અન્ય	.....	૫૦૦	૧૦૦૦૦	૧૦૦૦૦
૫	૪૦ (૩) ૫૦.૦૧ (૨૦)	ગેર કાયદેસર ગટર જોડાણ	રહેણાંક (૪")	.....	૫૦૦	.....	.....
			રહેણાંક (૪-૬")	.....	૫૦૦	.....	૧૦૦૦
			રહેણાંક (>૬")	.....	૫૦૦	.....	૪૦૦૦
૬	૪૦ (૩) ૫૦.૦૧ (૨૦)	ગેર કાયદેસર ગટર જોડાણ	વાણિજ્ય (૪")	.....	૫૦૦	.....	૧૦૦૦
			વાણિજ્ય(૪-૬")	.....	૫૦૦	.....	૨૦૦૦
			વાણિજ્ય (>૬")	.....	૫૦૦	.....	૪૦૦૦

ક્રમ	પેટા કાયદા નં.	જોગવાઈઓ	એકમો	સમાધાન શુલ્ક રૂપિયા		વહીવટી ચાર્જીસ રૂપિયા	
૭	૪૦,૪૧,૪૨	પ્રવાહી કચરાના વ્યવસ્થાપનનું જોડાણ જાહેર ગટર વ્યવસ્થા સાથે કરવું (૪૦.૨) સિવાય ગેર કાયદે જોડાણ)	વ્યક્તિ/ રહેણાંક	૨૫૦	૫૦૦	.....	.....
			વાણિજ્ય, નં. ૮ (સિવાય)	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
			ઔદ્યોગિક,	.....	.....	૨૫૦૦૦	૫૦૦૦૦
			કતલખાના,	.....	.....	૧૦૦૦૦	૨૦૦૦૦
			વર્કશોપ અને ગેરેજ, ડેરી અને ઢોરના છાપરાં	.....	.....	૧૦૦૦૦	૨૦૦૦૦
૮	૪૩	મળ ટાંકી તેમજ સ્થળ પ્રક્રિયા અને નિકાલ અંગે નક્કી જોગવાઈઓનું ઉલ્લંઘન	વ્યક્તિ/ રહેણાંક	૨૫૦	૫૦૦	.....	.....
			વાણિજ્ય	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૨૦૦૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	.....	૪૦૦૦૦	૫૦૦૦૦
			અન્ય	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૨૦૦૦૦
૯	૪૪,૪૫, ૫૦.૦૧ (૧૬) ૫૦.૦૧ (૧૭)	ખરાબ રીતે (ધૂણાસ્પદ) કીચડ હટાવવો/ સાફ કરવો	વ્યક્તિ/ રહેણાંક	૨૫૦	૫૦૦	૩૦૦૦	૫૦૦૦
			વાણિજ્ય અને સંસ્થાકીય	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	.....	૪૦૦૦૦	૫૦૦૦૦
			અન્ય	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
૧૦	૪૬	પેટા કાયદાની જોગવાઈ ૪૫નું ઉલ્લંઘન કરીને ગટર ખાડા સાફ કરવા	વ્યક્તિ	૨૫૦	૫૦૦	.....	.....
			એજન્ટ/એજન્સી/ઠેકેદાર/ સેવાપુરી પાડનાર	.....	૫૦૦	૨૫૦૦૦	૫૦૦૦૦
૧૧	૪૭(૧) (૨), ૪૮	રોગવાહક સંવર્ધન (ઉછેર)	રહેણાંક (ક્રમાંક નં.-૧,૨,૩,૪)	૫૦	૨૫૦	.....	.....
			વાણિજ્યીક	.....	૫૦૦	૫૦૦	૬૦૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	.....	૫૦૦૦	૨૦૦૦૦
૧૨	૫૦.૧ (૧), ૫૦.૧ (૪)	કોઈપણ જાહેર કે ખાનગી સ્થળમાં કે સ્થળ સિવાય કે કન્ટેઈનરમાં અથવા આ પ્રકારનાં હેતુ માટે ખાસ દર્શાવવામાં કે પૂરી પાડવામાં કે જુદી રાખવામાં આવ્યું હોય (જળમાર્ગ અને નહેરો સિવાય) કચરો નાંખવો જમા કરવો, છોડવો, કે ઢોળવો, કે આવા કચરાને નાંખવા દેવો, છોડવા દેવો કે ઢોળવા દેવો.	રહેણાંક (ક્રમાંક નં- ૧,૨,૩,)	૧૦૦	૫૦૦	.....	.....
			રહેણાંક (ક્રમાંક નં-૪)	૫૦	૨૫૦	.....	.....
			વેપારી (ક્રમાંક નં-૧૦)	૧૦૦	૫૦૦	૧૦૦	૨૦૦૦
			વેપારી (ક્રમાંક નં-૬, ૨૫૦ ચો.મી. થી ઓછો વિસ્તાર)	૨૫૦	૫૦૦	૨૫૦	૪૦૦૦
			વેપારી (ક્રમાંક નં ૫)	૨૫૦	૫૦૦	૨૫૦	૨૦૦૦
			હોટલના રસોડાનો કચરો	.....	૫૦૦	૧૦૦૦	૬૦૦૦
			ઠેકેદાર	.....	.....	.....	.....
			વેપારી (ક્રમાંક નં-૬, ૨૫૦ ચો.મી. થી વધારે વિસ્તાર)	.....	૫૦૦	૨૦૦૦	૧૦૦૦૦
			ક્રમાંક નં ૧૩ નાં ઉત્પાદક (હોસ્પીટલ)	.....	૫૦૦	૨૫૦૦	૬૦૦૦
			દવાખાના	.....	૫૦૦	૧૦૦	૨૫૦૦
૧૩	૫૦.૧ (૧) (ii)	કચરાને જળમાર્ગ, નહેરો, નદીઓ જેવા જળાશયોમાં કચરાને ઠાલવવો અને વેરવો	રહેણાંક	૧૦૦	૨૫૦	.....	.....
			વાણિજ્ય	૨૫૦	૫૦૦	૨૫૦	૬૦૦૦

ક્રમ	પેટા કાયદા નં.	જોગવાઈઓ	એકમો	સમાધાન શુલ્ક રૂપિયા		વહીવટી ચાર્જીસ રૂપિયા				
૧૪	૫૦.૧ (૨)	મકાન- હદમાં ૨૪ કલાકમાં વધારે સમય સુધી કચરો મળનો સંચય કરી રાખવો.	રહેણાંક	.....	૫૦૦	.....	.....			
			વાણિજ્ય અને સંસ્થાકીય	.....	૫૦૦	૩૦૦૦	૬૦૦૦			
			ઔદ્યોગિક	.....	.....	૧૦૦૦૦	૨૦૦૦૦			
			અન્ય	.....	૫૦૦	૩૦૦૦	૬૦૦૦			
૧૫	૫૦.૧ (૩)	વાહનમાંથી જાહેર/ ખાનગી માર્ગો પર થૂંકવું કે કચરો ફેંકવો કે જમા કરવો.	ગુનેગાર	૫૦	૫૦૦	.....	.....			
૧૬	૫૦.૧ (૫)	પ્રતિબંધિત પ્લાસ્ટિકનું ઉત્પાદન	૧૦૦૦ કિ.ગ્રા સુધી (૧ ટન)	વાણિજ્યક/ ઔદ્યોગિક	.....	.....	૧૦,૦૦૦	૫૦,૦૦૦		
			૧-૫ ટન							
			૫ ટનથી વધુ							
૧૭	૫૦.૧ (૫)	૪૦ માર્ફકોન કરતા ઓછી જાડાઈના પ્રતિબંધિત પ્લાસ્ટિકનું જથ્થાબંધ વિતરણ	૧૦૦૦ કિ.ગ્રા સુધી (૧ ટન)	વાણિજ્યક/ ઔદ્યોગિક	.....	.....	૫૦૦૦	૧૦,૦૦૦		
			૧-૫ ટન						૧૦,૦૦૦	૨૫,૦૦૦
			૫ ટનથી વધુ						૨૫,૦૦૦	૫૦,૦૦૦
૧૮	૫૦.૧ (૫)	૪૦ માર્ફકોન કરતા ઓછી જાડાઈના પ્રતિબંધિત પ્લાસ્ટિકનું છૂટક વિતરણ	૧૦૦ કિ.ગ્રા સુધી	વાણિજ્યક	.....	.....	૨,૦૦૦	૫,૦૦૦		
			૧૦૧થી ૫૦૦ કિ.ગ્રા						૫,૦૦૦	૧૦,૦૦૦
			૫૦૦ કિ.ગ્રા થી વધુ						૧૦,૦૦૦	૨૦,૦૦૦
૧૯	૫૦.૧ (૫)	વિકેતા/ ફેરિયા દ્વારા પ્રતિબંધિત ૪૦ માર્ફકોન કરતા ઓછી જાડાઈના પ્લાસ્ટિકનું વિતરણ	વાણિજ્યક	.....	.....	૨૫૦	૫૦૦			
૨૦	૫૦.૧ (૬)	કચર દસ્તાવેજ માંની શરતોનું ઉલ્લંઘન કરી કચરાનું પરિવહન કરવું	ઠેકેદાર	.....	.....	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦			
૨૧	૫૦.૧ (૭)	થૂંકીને, પેશાબ કરીને, પ્રાણીઓ કે પંખીઓને ખવડાવીને જાહેર ઉપદ્રવ પેદા કરવો	ગુનેગાર	૫૦	૧૦૦	.....	.....			
		ખુલ્લામાં મળ ત્યાગ કરવું	ગુનેગાર	૫૦	૧૦૦	.....	.....			
૨૨	૫૦.૧ (૮)	કચરાનું ખુલ્લામાં દહન કરવું	ગુનેગાર	૨૫૦	૫૦૦	૨૫૦	૭૫૦			
			ઠેકેદાર/ એજન્સી	.....	.....	૨૦૦૦	૫૦૦૦			
૨૩	૫૦.૧ (૯)	જાહેર આરોગ્ય અને સલામતી ને આક્રમક રીતે જોખમી કચરાનું સંચાલન, ખસેડવું કે પરિવહન કરવું	રહેણાંક	.....	૫૦૦	૧૦૦૦	૨૫૦૦			
			વાણિજ્ય અને સંસ્થાકીય	.....	૫૦૦	૪૦૦૦	૮૦૦૦			
			ઔદ્યોગિક	.....	.....	૧૦૦૦૦	૨૦૦૦૦			
			અન્ય	.....	૫૦૦	૪૦૦૦	૮૦૦૦			

ક્રમ	પેટા કાયદા નં.	જોગવાઈઓ	એકમો	સમાધાન શુલ્ક રૂપિયા		વહીવટી ચાર્જીસ રૂપિયા	
૨૪	૫૦.૧ (૧૦)	સ્વચ્છ જગ્યાઓ/ શૂન્ય કચરા વિસ્તારમાં આક્રમક રીતે કચરો ઠાલવવો/ જમા કરવો.	રહેણાંક	.....	૫૦૦	૧૦૦૦	૧૫૦૦
			વાણિજ્ય અને સંસ્થાકીય	.....	.....	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	.....	૧૦૦૦૦	૨૦૦૦૦
			અન્ય	.....	.....	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
૨૫	૫૦.૧ (૧૧)	પ્રતિબંધિત/ પ્રવેશબંધી વિસ્તારમાં પ્રવેશવું	ગુનેગાર	૨૦૦	૫૦૦	.....	.....
૨૬	૫૦.૧ (૧૨)	અકસ્માત કે દુસાહસ અને લીધે મહાનગરપાલિકાની મિલકત ને નુકશાન પહોંચાડવા સહિત મહાનગરપાલિકાના આંતર-માળખાને નુકશાન પહોંચાડવું કે તેને દુર કરવું	ગુનેગાર	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૨૦૦૦૦
૨૭	૫૦.૧ (૧) (૧૩)	બાંધકામનાં સ્થળોમાં રોગવાહકનો ઉછેર (સંવર્ધન)	૫૦૦ ચો.મી. ઓછા	.....	૫૦૦	૫૦૦	૬૦૦૦
			૫૦૦ થી ૧૦૦૦ ચો.મી.	.....	૫૦૦	૧૦૦૦	૮૦૦૦
			૧૦૦૦ ચો.મી. થી વધારે	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
૨૧	૫૦.૧ (૭)	થૂંકીને, પેશાબ કરીને, પ્રાણીઓ કે પંખીઓને ખવડાવીને જાહેર ઉપદ્રવ પેદા કરવો	ગુનેગાર	૫૦	૧૦૦	.....	.....
		ખુલ્લામાં મળ ત્યાગ કરવું	ગુનેગાર	૫૦	૧૦૦	.....	.....
૨૨	૫૦.૧ (૮)	કચરાનું ખુલ્લામાં દહન કરવું	ગુનેગાર	૨૫૦	૫૦૦	૨૫૦	૭૫૦
			ઠેકેદાર/ એજન્સી	.....	.....	૨૦૦૦	૫૦૦૦
૨૩	૫૦.૧ (૮)	જાહેર આરોગ્ય અને સલામતી ને આક્રમક રીતે જોખમી કચરાનું સંચાલન, ખસેડવું કે પરિવહન કરવું	રહેણાંક	.....	૫૦૦	૧૦૦૦	૨૫૦૦
			વાણિજ્ય અને સંસ્થાકીય	.....	૫૦૦	૪૦૦૦	૮૦૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	.....	૧૦૦૦૦	૨૦૦૦૦
			અન્ય	.....	૫૦૦	૪૦૦૦	૮૦૦૦
૨૪	૫૦.૧ (૧૦)	સ્વચ્છ જગ્યાઓ/ શૂન્ય કચરા વિસ્તારમાં આક્રમક રીતે કચરો ઠાલવવો/ જમા કરવો.	રહેણાંક	.....	૫૦૦	૧૦૦૦	૧૫૦૦
			વાણિજ્ય અને સંસ્થાકીય	.....	.....	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	.....	૧૦૦૦૦	૨૦૦૦૦
			અન્ય	.....	.....	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
૨૫	૫૦.૧ (૧૧)	પ્રતિબંધિત/ પ્રવેશબંધી વિસ્તારમાં પ્રવેશવું	ગુનેગાર	૨૦૦	૫૦૦	.....	.....
૨૬	૫૦.૧ (૧૨)	અકસ્માત કે દુસાહસ અને લીધે મહાનગરપાલિકાની મિલકત ને નુકશાન પહોંચાડવા સહિત મહાનગરપાલિકાના આંતર-માળખાને નુકશાન પહોંચાડવું કે તેને દુર કરવું	ગુનેગાર	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૨૦૦૦૦
૨૭	૫૦.૧ (૧) (૧૩)	બાંધકામનાં સ્થળોમાં રોગવાહકનો ઉછેર (સંવર્ધન)	૫૦૦ ચો.મી. ઓછા	.....	૫૦૦	૫૦૦	૬૦૦૦
			૫૦૦ થી ૧૦૦૦ ચો.મી.	.....	૫૦૦	૧૦૦૦	૮૦૦૦
			૧૦૦૦ ચો.મી. થી વધારે	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦

ક્રમ	પેટા કાયદા નં.	જોગવાઈઓ	એકમો	સમાધાન શુલ્ક રૂપિયા		વહીવટી ચાર્જીસ રૂપિયા	
૨૮	૫૦.૧ (૧૪)	પ્રાણીઓ દ્વારા વેરાતો કચરો	પ્રાણીનો માલિક	૨૦૦	૫૦૦	.....	.....
૨૯	૫૦.૧ (૧૫)	બાંધકામ અને તોડી પાડવાના કચરાને બીન નિર્ધારિત સ્થળોએ જમા કરવો		૧૦૦	૫૦૦	૧૦૦	૩૦૦૦
૩૦	૫૦.૧ (૧૮)	ગટરને હાની પહોંચે તેવા પદાર્થોનો આંતર પ્રવાહ	રહેણાંક	૨૦૦	૫૦૦		
			વાણિજ્ય	૨૫૦	૫૦૦	૧૦૦૦	૧૫૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	.....	૧૦૦૦૦	૨૦૦૦૦
૩૧	૫૦.૧ (૧૯)	ઘરેલું મળ પાણીને ખાનગી ગટરોમાંથી, માર્ગ, ખુલ્લી જમીન કે અન્ય બિન નિર્ધારિત સ્થળો એ છોડવું	રહેણાંક (કમાંક નં.૧,૨,૩,૪)	૧૦૦	૨૫૦	.....	.....
			વાણિજ્ય	.....	૫૦૦	૫૦૦	૨૦૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	૫૦૦	૧૦૦૦	૮૦૦૦
૩૨	૫૦.૧ (૨૧) ૫૦.૧ (૨૩)	જાહેર ગટરોમાં ભરાવો કરવો/ વરસાદી પાણીની ગટરમાં મળપાણીનો નિકાલ કરવો	ગુનેગાર/ રહેણાંક	૨૫૦	૫૦૦	૧૦૦૦	૨૦૦૦
			વાણિજ્ય અને સંસ્થાકીય	.....	૫૦૦	૩૦૦૦	૬૦૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	.....	૪૦૦૦૦	૫૦૦૦૦
			અન્ય	.....	૫૦૦	૧૦૦૦	૬૦૦૦
૩૩	૫૦.૧ (૨૨)	જાહેર ગટર વ્યવસ્થાને બાહ્ય બાંધકામ કે દબાણથી નુકશાન પહોંચાડવું	ગુનેગાર/ રહેણાંક	૨૫૦	૫૦૦	૧૦૦૦	૨૦૦૦
			વાણિજ્ય	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦
			ઔદ્યોગિક	.....	.....	૪૦૦૦૦	૫૦૦૦૦
			અન્ય	.....	૫૦૦	૫૦૦૦	૧૦૦૦૦

નોંધ : ઉપદ્રવ શોધક ટુકડી નીચે મુજબની બાબતો પર બંધ કરાવવું/ સમાપ્તિ અને શિસ્ત સંબંધી કાર્યવાહી અંગે તેનો ચોક્કસ અભિપ્રાય આપશે.

- (૧) ઉપદ્રવ શોધક ટુકડી એકજ સ્થળેથી કે એકમમાંથી વારંવાર પ્રતિબંધિત પ્લાસ્ટિક/થર્મોકોલ/અન્ય પ્રતિબંધિત સામગ્રીનું ઉત્પાદન કે વિતરણ શોધી કાઢે તો તે આવા એકમને બંધ કરાવવાની ભલામણ મ્યુનિસિપલ કમિશનર કરશે અને આવો અહેવાલ મળ્યે મ્યુનિસિપલ કમિશનર પ્રદુષણ નિયંત્રણ બોર્ડને આવા એકમને બંધ કરવા માટે જરૂરી પગલા લેવા જણાવશે.
- (૨) ઉપદ્રવ શોધક ટુકડી કોઈ એજન્સી/ઠેકેદારને વારંવાર ખુલ્લામાં કચરાને બાળતો અને/ કે કચરાને ઢાંક્યા વગરના વાહનમાં પરિવહન કરાવતા પકડાશે તો આવો કરાર આપતી લાગતી વળગતી મ્યુનિસિપલ સત્તાને કુદરતી ન્યાયનાં સિદ્ધાંત હેઠળ યોગ્ય કાર્યપદ્ધતિ અનુસાર કોન્ટ્રાક્ટરને બંધ કરવા જણાવશે.
- (૪) ઉપરોક્ત જોગવાઈઓની કોઈપણ જોગવાઈ ભુલ કરતી વ્યક્તિ/ ઠેકેદાર કે મ્યુનિસિપલ કર્મચારી સામે પર્યાવરણ સુરક્ષા ધારા હેઠળ કામ ચલાવતા રોકી શકશે નહીં.
- (૫) ૨,૩,૧૨,૧૪,૧૬-૧૯,૨૮,૨૯ અને ૩૧નાં ગુના માટે સમાધાન ફી ઉપરાંત ગુનેગારને મહાનગરપાલિકાએ નિયત કરેલ રીતે અને સમયમાં તેણે કરેલ ઉપદ્રવને દૂર કરવાનું જણાવશે.

ગાંધીનગર મહાનગરપાલિકા

જાહેર- આરોગ્ય પેટા કાયદા -૨૦૧૭

અનુસૂચિ -૨

મોટા અને નાના (ગૌણ) ગુનાઓની યાદી :

૧. રહેણાંક /વ્યક્તિગત ઉત્પાદકો
મોટા (મુખ્ય) ગુના- અનુસૂચિ -૧ ના 16-19, 23, 24, 26, 33
રહેણાંક વર્ગ / વ્યક્તિઓ હેઠળના ઉત્પાદકો દ્વારા અન્ય ગુનાઓને નાના
(ગૌણ) ગુનાઓ તરીકે ગણાશે.
૨. વાણિજ્ય અને સંસ્થાકીય ઉત્પાદકો
મોટા (મુખ્ય) ગુના- અનુસૂચિ -૧ ના 16-19, 23, 24, 26, 33
વાણિજ્ય / સંસ્થાકીય વર્ગ હેઠળના ઉત્પાદકોના અન્ય ગુના નાના (ગૌણ) ગુના તરીકે ગણાશે.
૩. ઔદ્યોગિક ઉત્પાદકો
અનુસૂચિ -૧ માં જણાવેલ તમામ ગુના મોટા (મુખ્ય) ગુના તરીકે ગણાશે.

જે. એન. વાઘેલા, IAS
મ્યુનિસિપલ કમિશ્નર
ગાંધીનગર મ્યુનિસિપલ કોર્પોરેશન.

